

LØGTINGS- TIDINDI

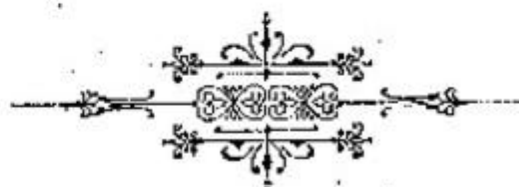
1886

BERETNING

OM

LAGTINGSSAMLINGEN

1886.

THORSHAVN.

TRYKT I VESK. AMTSVISENDIS BOUTRYKKERI.

1887.

Føroya Landebóksavn

Indhold.

Lagtingets Medlemmer.	Side.
I. Forslag til Lov om Ophævelse af Læsteafgift	1.
II. Spørgsmaal om Udgiften i Anledning af en Lægeboligs Opførelse i Vest- manhavn	7.
III. Andragende om Statstilskud til en Dæksbaad.	10.
IV. Spørgsmaal om Tolden paa færøsk Fisk i Spanien.	11.
V. Spørgsmaal om Erhvervelse af Forsørgelsesret	18.
VI. Spørgsmaal om en Dampskibsforbindelse mellem Læsøerne	21.
VII. Spørgsmaal om Kirkebygninger	28.
VIII. Spørgsmaal om Hospitalets Udvidelse	33.
IX. Besværing over paaligget Kommuneskat	37.
X. Landhospørgsmaal	38.
XI. Spørgsmaal om Lægetaxens Anvendelse	46.
XII. Spørgsmaal om, hvorvidt der fremdeles af økonomisk Fond skal ydes et fast Tilskud til Thorshavns Vejvæsen	51.
XIII. Andragende om Forandring i Hospitalsreglementet.	53.
XIV. Spørgsmaal om Forandring i Administrationen	55.
XV. Spørgsmaal om Sygehus paa Landet	58.
XVI. Spørgsmaal om Fisketiendens Afløsning.	59.
XVII. Forslag til Lov indeholdende Tillæg til Skyldsættelsesloven	61.
XVIII. Forslag til Forandring i Handelsloven	65.
XIX. Forslag til Forandring i Tingots Forretningsorden	68.
XX. Andragende om Forandring i Sportelreglementet	74.
XXI. Andragende om Statstilskud til en Skolebygning	75.
XXII. Vedtagelser med Hensyn til de kommunale Anliggender	76.
XXIII. Andre Vedtagelser:	
1. Angaaende det Hansenske Legats Renter	85.
2. Angaaende Grindegarnet i Vestmanhavn	85.
3. Angaaende Lægeskyds	85.
4. Angaaende Fordelingen af Fattig-Lægepraxis i Kollefjord.	85.
5. Angaaende Bortsprængning af et Klippestykke paa Nolsø.	85.
6. Angaaende Understøttelse i Anledning af Skade paa Husebygninger.	86.
7. Angaaende Ansættelse af en Hjelpejordemoder paa Strænder	86.
8. Angaaende Decision af de under Tinget sorterende Regnskaber	86.
9. Angaaende Tilvejebringelsen af et Referat af Tingets Forhandlinger.	87.
10. Valg af Revisorer for Færø Amts Sparekasse	87.
Tillæg I. Valg af en Landstingsmand	87.
Tillæg II. Udkomne Love, ministerielle Resolutioner og andre Meddelelser til Lagtinget	88.

1. The first part of the report

2. The second part of the report

3. The third part of the report

4. The fourth part of the report

5. The fifth part of the report

6. The sixth part of the report

7. The seventh part of the report

8. The eighth part of the report

9. The ninth part of the report

10. The tenth part of the report

11. The eleventh part of the report

12. The twelfth part of the report

13. The thirteenth part of the report

14. The fourteenth part of the report

15. The fifteenth part of the report

16. The sixteenth part of the report

17. The seventeenth part of the report

18. The eighteenth part of the report

19. The nineteenth part of the report

20. The twentieth part of the report

21. The twenty-first part of the report

22. The twenty-second part of the report

23. The twenty-third part of the report

24. The twenty-fourth part of the report

25. The twenty-fifth part of the report

26. The twenty-sixth part of the report

27. The twenty-seventh part of the report

28. The twenty-eighth part of the report

29. The twenty-ninth part of the report

30. The thirtieth part of the report

31. The thirty-first part of the report

32. The thirty-second part of the report

33. The thirty-third part of the report

34. The thirty-fourth part of the report

35. The thirty-fifth part of the report

36. The thirty-sixth part of the report

37. The thirty-seventh part of the report

38. The thirty-eighth part of the report

39. The thirty-ninth part of the report

40. The fortieth part of the report

Lagtinget aabnedes den 29de Juli.

Medlemmer.

Amtmand Lorentz Høyer Buchwaldt.
Provst Jens Christian Evensen.

For Norderøernes Præstegjæld:

Kjøbmand Johan Christian Djurhuus,
Syssemand Clement Olsen.

For Østerg Præstegjæld:

Skolelærer Gregers Joensen,
Skolelærer Johannes Petersen (D. M.),
Skolelærer Joen Poulsen,
Tømmermand Samuel Jacob Rasmussen.

For Nordstrøms Præstegjæld:

Kongsbonde Thomas Debes,
Kongs- og Odelsbonde Ole Jacobsen.

For Sydstrøms Præstegjæld:

Kongsbonde Johannes Danielsen,
Lærer Oliver Petrus Effersø,
Baadebygger Jacob Jacobsen,
Syssemand Hans Christoffer Müller (D. M.)

For Vaagø Præstegjæld:

Odelsbonde Michel Danielsen,
Syssemand Zacharias Nielsen.

For Sands Præstegjæld:

Kongsbonde Johannes Dalsgaard, yngre,
Aftægtsmand Joen Peter Hentze.

For Suders Præstegjæld:

Kongsbonde Ole Michal Nielsen,
Odelsbonde Johan Henrik Schrøter (Jespersen).

Til Sekretærer valgtes: G. Joensen og J. Poulsen.

I. Forslag til Lov om Fritagelse for Læsteafgift ved Indførsel af Raafisk i fremmede Fiskerskibe til Færøerne.

Ved Tingets Aabning fremlagdes Afskrift af Justitsministeriets Skrivelse af 15de Juli d. A., hvori udbedes Lagtingets Udtalelse om, hvorvidt samme maatte fastholde Lovforslaget om Fritagelse for Læsteafgift ved Indførsel af Raafisk i udenlandske Fiskerskibe til Færøerne i den Affattelse, hvori det vedtoges i Samlingen 1884 (se Lagtingsberetningen for 1884, Side 13—20), idet Ministeriet i saa Fald agter at forelægge Forslaget for Rigsdagen.

Den 31te Juli foretoges Sagens 1ste Behandling, hvor da vedtoges at overgive Sagen til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvilket Udvalg, der efter et i næste Møde foretaget Valg kom til at bestaa af Djurhuus, Effersø, Olsen, O. M. Nielsen og Z. Nielsen, afgav følgende, den 21de August fremlagte, Betænkning:

Til nærværende Udvalg er henvist en Skrivelse fra Justitsministeriet, hvori forlanges Lagtingets Udtalelse om, hvorvidt samme fastholder Lovforslaget om Fritagelse for Læsteafgift ved Indførsel af Raafisk i udenlandske Fiskerskibe i den Affattelse, hvori det vedt. af Lagtinget i 1884.

Udvalget skal i Anledning heraf tillade sig følgende Bemærkninger:

Ved Fremlæggelsen af et Lovforslag om Fritagelse for Læsteafgift ved Indførsel af Raafisk i udenlandske Fiskerskibe, opstaar let Spørgsmaal om, hvorledes det i den Retning forholder sig med indenlandske Fiskerskibe. Herom findes næppe

nogen anden Lovbestemmelse, end i Lov af 21de Marts 1855 § 5, hvorefter Fiskerskibe, som fra Færøerne drive Fiskeri, ere fritagne for Læsteafgift. I Praxis have imidlertid alle danske Fiskerifartøjer, selv om de ikke drive Fiskeri fra Færøerne, været fritagne for Erlæggelse af Læsteafgift, naar de til Færøerne indbragte en Ladning Raafisk, som var fanget andesteds f. Ex. under Island, hvilken Praxis er slaaet fast ved Instrux for Kvarantænebetjente paa Færøerne af 27de Febr. 1882 § 9, andet Stykke. Om islandske Fiskerskibe maa betragtes som danske, kan der næppe opstaa Tvivl.

Hvorvidt en udtrykkelig Lovbestemmelse i denne Retning kan anses nødvendig eller ikke, kan Udvalget ikke bedømme, men vil henlede Opmærksomheden derpaa.

Mulig kunde der være Anledning til nu, da Spørgsmaalet om Fritagelse for Erlæggelse af Læsteafgift ved Indførsel af Raafisk til Færøerne ligger for, at optage en Bestemmelse i Loven om, at alle indenlandske Fiskerifartøjer frit kunne indføre Raafisk til alle færøske Havne, i hvilket Fald Ordet »udenlandske« maatte udgaa af Lovens Titel. Imidlertid vil Udvalget, dog ikke stille noget Forslag i denne Retning, men henstille til Tinget, om samme ikke vil henlede Ministeriets Opmærksomhed derpaa.

I øvrigt har Udvalget, efter nøje Overvejelse af Sagen, ikke fundet Anledning til at foreslaa nogen Afvigelse fra det i 1884 vedtagne Lovforslag.

Udvalget skal i Henhold til foranstaaende indstille til Tingets Vedtagelse:

Det henstilles til Ministeriet, om samme, paa Grund af, at der med Undtagelse af Bestemmelse i Lov af 21de Marts 1855 § 5 ikke gives nogen udtrykkelig Lovbestemmelse for danske Fiskerskibes Fritagelse for Erlæggelse af Læsteafgift ved Indførsel af Raafisk til Færøerne, finder Anledning til Optagelse af en Bestemmelse i det forelagte Lovforslag om, at indenlandske Fiskerifartøjer frit kunne indføre Raafisk i alle færøske Havne. I bekræftende Fald maatte Ordet »udenlandske« udgaa af Lovens Titel. For øvrigt har Lagtinget ikke fundet Anledning til at foreslå nogen Afvigelse fra det i 1884 vedtagne Lovforslag.

Lagtingssalen i Thorshavn, den 21de August 1886.

O. P. Effersø, Z. Nielsen.
Ordfører.

I. C. Djurhuus, C. Olsen.

O. M. Nielsen.

Den 23de August fremlagdes saalydende Ændringsforslag fra Schrøter:

A.

I Stedet for Udvalgets Indstilling foreslaas til Lagtingets Vedtagelse følgende

Forslag til Lov

om Forandring i Lov af 21de Marts 1855 om Ophævelse af den kongelige Enhandel paa Færøerne.

§ 1.

Det tillades fremmede Nationers Fiskerskibe, uden Erlæggelse af den i Lov af 21de Marts 1855 § 5 paahudte Læsteafgift, at afhænde Raafisk til og forsyne sig med Salt til Fiskeriets fortsatte Drift fra de paa Færøerne etablerede handlende, samt til at udskibe den saaledes afhændede Raafisk og indlade Salt i de Havne, hvor der er ansat Klarerings- eller Kvarantænebetjente.

§ 2.

Forinden den i § 1 omhandlede Udskibning eller Indladning maa finde Sted, skal Skibsføreren, efter paa samme Rejse at have forsynet sig med behørigt Sundhedspas i en af følgende 4 Havne:

Thorshavn og Vestmanhavn paa Strøme, Trangisvaag paa Suderø og Vaag paa Bordo, gjøre Anmeldelse til Klareringsbetjenten i en af de 7 Klareringshavne, nemlig foruden de 4 nævnte Havne, Kongshavn paa Østerø, Midvaag paa Vaagø og Sand paa Sandø, samt for denne afgive en skriftlig Erklæring paa Tro og Love om, at han alene agter at udskibe Raafisk og ikke vil indlade anden Vare end Salt. Erklæringen skal tillige indeholde Oplysning om, til og fra hvilken handlende den omhandlede Udskibning eller Indladning finder Sted.

Skibsføreren erholder en Attest fra Klareringsbetjenten for, at han har gjort den foranbefalede Anmeldelse, hvilken Attest han, forinden Udskibningen eller Indladningen paabegyndes, skal forevise for Klarerings- eller Kvarantænebetjenten i den Havn, hvor den finder Sted.

§ 3.

Indenlandske Fiskerskibe skulle som hidtil have Ret til, uden Erlæggelse af Læsteafgift, at udskibe Raafisk og til Fiskeriets Drift indlade Salt.

§§ 4—6.

uforandrede som §§ 2—4 i det af Lagtinget i 1884 vedtagne Forslag.

§ 7.

som § 5 i samme Forslag, dog saaledes, at Aarstallet 1885 forandres til 1887.

Samme Dag (23 August) paabegyndtes Sagens 2den Behandling, som dog paa Grund af det fremkomne Ændringsforslag, udsattes til et følgende Møde.

Den 27de August fremlagdes saalydende Continuationsbetænkning:

Da der ved den foreløbige Behandling i Tinget den 31te f. M. angaaende en Skrivelse fra Justitsministeriet, hvori udtaltes Lagtingets Udtalelse om, hvorvidt samme maatte fastholde Lovforslaget om Fritagelse for Læsteafgift ved Indførsel af Raafisk i udenlandske Fiskerskibe til Færøerne i den Affattelse, hvori det vedtoges i Samlingen 1884, ikke af noget af Tingets Medlemmer fremsattes den ringeste Antydning om Ønskeligheden af en Forandring i Lovforslaget, maatte Udvalget antage, at Tinget vilde holde paa dets uforandrede

Vedtagelse, saa meget mere som Ministeriet kunde gaa ind paa det i den Affattelse, hvori det af Lagtinget enstemmig var vedtaget. I Henhold til denne Opfattelse afgav Udvalget sin Betænkning af 21de d. M.

Efter de Ytringer, som faldt i Tinget ved Sagens 2den Behandling foranledigede af et fra Hr. Schrøter frenkommert Forslag til en Forandring af Lovforslaget, har Udvalget imidlertid anset det rigtigst at tage Sagen under fornyet Overvejelse og er herved kommen til Erkendelse af, at det vedtagne Lovforslags første § kunde trænge til en Omændring. Udvalget maa end videre formene, at et af Amtmand Buchwaldt udarbejdet Forslag, der ledsagede den Skrivelse, som den 24de December 1884 af Amtet indsendtes til Ministeriet med Lagtingets Indstilling om det her omhandlede Lovforslag, og hvori det af Lagtinget vedtagne Lovforslag i alt væsentligt paa nogle Redaktionsændringer nær, er bibeholdt, med Held kan benyttes som Grundlag for en ny Affattelse af Lovforslaget. Særlig heldig maa man anse den foreslaaede Deeling af det vedtagne Lovforslags § 1 i to nye §§ saaledes, at Tilladelsen staa i § 1 og de til samme knyttede Betingelser i § 2. Sammenholdes det ved 2den Behandling fremlagte Ændringsforslag med det af Amtmanden udarbejdede Forslag vil man let se, at det første i det væsentlige er en Omændring af det sidste og kun i et enkelt Punkt væsentlig afvigende saa vel fra dette som fra det af Lagtinget vedtagne Lovforslag, nemlig med Hensyn til Bestemmelsen om Afhændelsesstedet. Udvalget maa, uagtet det i øvrigt ikke kan tiltræde Ændringsforslaget, fuldstændig samstemme med Forslagsstilleren deri, at det for Kontrollens Skyld kan være ligegyldigt, hvor Afhændelsen, det vil sige Afslutningen af Købet, har fundet Sted, naar det blot for Klareringsbetjenten i en af Klareringshavnene godtgøres, at en Overenskomst om Afhændelsen har fundet Sted mellem Skibsføreren og en færøsk Handelsmand.

Om der i Lovforslaget skal optages nogen Bestemmelse om Indførsel af Raafisk i indenlandske Fiskerfartøjer, maa formentlig henstilles til Ministeriet, ligesom det formentlig ogsaa er rigtigst at overlade til sammes Afgjørelse hvad Titel Lovforslaget skal faa.

I Henhold til foranførte skal Udvalget tillade sig at foreslaa

B.

1. at det foreliggende Lovforslag omredigeres saaledes:

§ 1.

Det tillades fremmede Nationers Fiskerskibe under visse nærmere Betingelser (jfr. § 2) i en hvilken som helst færøsk Havn, hvor der er ansat en Klarerings- eller Kvarantænebetjent at udskibe Raafisk, som er afhændet til en af de paa Færøerne etablerede handlende, samt derefter at forsyne sig med det til Fiskeriets Fortsættelse nødvendige Salt, uden Erklæggelse af den i Lov om Ophævelse af den kgl. Finehandel paa Færøerne af 21de Marts 1855 § 5 paabudne Læsteafgift.

§ 2.

Tilladelsen knyttes til følgende Betingelser:

- a. at Skibsføreren forinden paa samme Rejse i Thorshavn, Transvaag eller Vaag paa Bords har erholdt tilbørligt Sundhedsbevis meddelt,
- b. at Skibsføreren til Klareringsbetjenten i en af de under Lit. a nævnte Havne eller i en af de 4 andre Klareringshavne, nemlig Kongshavn, Vestmánhavn, Midvaag og Sand, har anmeldt og forevist den om Raafiskens Afhændelse stedfundne Overenskomst mellem ham og vedkommende færøske handlende, og samtidig afgivet en skriftlig Erklæring paa Tro og Love om, at han kun vil udlosse Raafisk og indtage det til Fiskeriets fortsatte Drift nødvendige Salt og derefter af Klareringsbetjenten har faaet Attest om, at ingen Læsteafgift efter de foreliggende Oplysninger skal svares.
- c. at Udlopingen af den afhændede Raafisk og Indtagelse af det til Fiskeriets Fortsættelse nødvendige Salt ikke maa finde Sted før den af vedkommende Klareringsbetjent afgivne Attest er forevist Stedets Klarerings- eller Kvarantænebetjent.

§§ 3—5

uforandrede som §§ 2—4 i det af Lagtinget i 1884 vedtagne Forslag.

§ 6.

Denne Lov træder i Kraft den —

2. at det henstilles til Ministeriet, hvorvidt samme finder Anledning til at optage nogen Bestemmelse om indenlandske Fiskerskibe i nærværende Lovforslag.

3. Hvad Titel Lovforslaget skal faa henstilles til Ministeriets Afgjorelse.

Thorshavn, den 26de Avgust 1886.

O. P. Effersø, I. C. Djurhuus.
Ordfører. Z. Nielsen.
C. Olsen.

O. M. Nielsen.

Den 3ite Avgust fortsattes Sagens 2den Behandling, idet Forslaget behandledes i følgende Afsnit:

§ 1 i Lagtingets Forslag fra 1884 med §§ 1 og 2 i Schrøters Forslag A, og Udvalgets Forslag B. Ordføreren (Effersø) gennemgik Kontinuationsbetænkningen med Udvalgets Ændringsforslag. Schrøter glædede sig over, at hans Ændringsforslag havde givet Anledning til, at der fra Udvalget var fremkommet et Forslag, indeholdende de af ham tilsigtede Forandringer. Han mente dog, at dette Forslag mere var holdt i Afhandlings-end i Lovsform. Han var heller ikke tilfreds med Affattelsen af sit eget Forslag og vilde derfor fremkomme med et nyt. Ordføreren vilde være glad ved ethvert bedre Forslag, der fremkom, og henstillede at det bebudede Forslag maatte fremkomme saa betids, at Udvalget kunde faa Tid til at overveje det. Schrøter ønskede at faa Oplysning om, hvorevidt Sundhedspas kunde udstedes i Vestmanhavn. Olsen oplyste, at dette efter den hidtil brugte Praxis ikke kunde ske, idet Sysselmanden udstedte disse Passor. Handelsloven indeholdt i øvrigt Bestemmelser om, hvor Sundhedspas kunde udstedes, og Forandring heri kunde kun ske ved Lov. Efter nogle yderligere Bemærkninger af Schrøter og Ordføreren, udtalte Formanden, at Bemærkningen i Schrøters Forslag om Vestmanhavns Optagelse blandt Klareringshavnene vilde forudsætte en særlig Lov herom. Schrøter mente, at der i og for sig ikke behøvede særlig Lov til, at Vestmanhavn kunde blive Klareringshavn, naar en Bestemmelse, herom blev optagen i denne Lov.

§ 3 i Schrøters Forslag A. Schrøter havde fundet det heldigst i denno § at fastsaa, at danske Skibe skulde være fri for at betale Læsteafgift. Ordføreren mente, det kunde være tilstrækkeligt at henlede Ministeriets Opmærksomhed paa dette Punkt. Efter nogle yderligere Be-

mærkninger herom mellem nævnte Talere samt Formanden, som fandt det heldigst at begrænse denne Lov til de i 1884 vedtagne Punkter, behandledes næste Afsnit.

§§ 2 til 4 i Lagtingets Forslag med §§ 4 til 6 i Forslag A, og §§ 3 til 4 i Forslag B, som ikke gav Anledning til Diskussion.

§ 5 i Lagtingets Forslag med § 7 i Forslag A og § 6 i Forslag B. Efter korte Bemærkninger af Ordføreren og Schrøter, overgik Sagen til 3dje Behandling.

Den 1ste September fremlagdes saalydende Ændringsforslag fra Schrøter:

C.

I Stedet for Udvalgets Indstilling foreslaas til Lagtingets Vedtagelse følgende

Forslag til Lov

om Forandring i Lov af 21de Marts 1855 om Ophævelse af den kongelige Enchandel paa Færøerne.

§ 1.

I de Havne og Pladser paa Færøerne, hvor der er ansat Klarerings- eller Kvarantænebetjente, tillades det fremmede Nationers Fiskerskibe uden Erlæggelse af den i Lov af 21de Marts 1855 § 5 paabudne Læsteafgift at udlosse Raafisk, som er solgt til de paa Øerne etablerede handlende, og at indlade Salt, som de til Fiskeriets fortsatte Drift have kjøbt fra bemeldte handlende.

§ 2.

Forinden den i § 1 omhandlede Udløsning og eventuelle Indladning maa finde Sted, ville de nedenfor fastsatte Bestemmelser være at iagttage.

Skibsføreren skal paa samme Rejse have forsynet sig med behørigt Sundhedspas i en af de følgende 3 Havne: Thorshavn, Trangisvaag og Vaag paa Bordø, hvorpaa han skal gjøre Anmeldelse til Klareringsbetjenten i en af de 7 Klareringshavne, nemlig, foruden de 3 nævnte Havne, Kongshavn, Vestmanhavn, Midvaag og Sand, om den afsluttede Handel, samt afgive en skriftlig Erklæring paa Tro og Love om, at han kun vil udlosse Raafisk og ikke vil indlade nogen anden Vare end Salt. Skibsføreren skal derhos godtgjøre for Klarerings- eller Kvarantænebetjenten paa det Sted, hvor Udløsningen og den eventuelle Indladning foregaar, at han har

lagttaget alt, hvad der i denne Lov er paalagt ham.

§ 3.

Indenlandske Fiskerskibe skulle som hidtil have Ret til uden Erlæggelse af Læsteafgift at udske Raafisk og til Fiske-riets Drift indlade Salt.

§§ 4—6

uforandrede som §§ 2—4 i det af Lagtinget i 1884 vedtagne Forslag.

§ 7

som § 5 i samme Forslag, dog saaledes, at Aarsallet 1885 forandres til 1887.

Thorshavn, den 31te August 1886.

J. H. Schrøter.

Den 4de September foretoges Sagens 3dje Behandling. Schrøter tog sit Forslag A tilbage til Fordel for Forslag C.

§ 1 i Forslaget fra 1884 med §§ 1—2 i Forslagene B og C. Efter at saa vel Ordføreren og Schrøter som flere andre Talere havde udtalt sig om, hvilket af de foreliggende Forslag, B eller C, der var heldigst affattet, sattes § 1 i Schrøters Forslag C under Afstemning, men forkastedes med 12 St. mod 3, hvorefter § 1 i Udvalgets Forslag B enstemmig vedtoges med 18 St. § 2 i Schrøters Forslag C sattes derpaa under Afstemning, men forkastedes med 11 St. mod 1, hvorefter § 2 i Udvalgets Forslag B enstemmig vedtoges med 19 St.

Herefter betragtedes § 1 i Forslaget fra 1884 som bortfalden.

§ 3 i Schrøters Forslag C. Efter nogle Bemærkninger af Schrøter, Ordføreren, Formanden og Djurhuus, sattes § 3 under Afstemning, men forkastedes med 10 St. mod 1.

§§ 2—4 i Forslag fra 1884 med §§ 3—5 i Forslag B og §§ 4—6 i Forslag C, gave ikke Anledning til Diskussion og betragtedes som vedtagne uden Afstemning.

§ 5 i Forslag fra 1884 med § 6 i Forslag B og § 7 i Forslag C. Efter at Djurhuus, Schrøter og Ordføreren havde vexlet nogle Bemærkninger, sattes § 7 i Schrøters Forslag C under Afstemning og forkastedes med 11 mod 1, hvorefter § 6 i Udvalgets Forslag B enstemmig vedtoges med 17 St.

Herefter betragtedes § 4 i Forslaget fra 1884 som bortfalden.

Lagtingets Forslag fra 1884 i dets Helhed saaledes ændret sattes derpaa under Afstemning og vedtoges enstemmig med 17 St.

De af Udvalget i Kontinuationsbetænkningen stillede Forslag B 2 og 3 gave ikke Anledning til Diskussion og vedtoges enstemmig henholdsvis med 17 og 16 St.

Udvalgets Forslag B 1, 2 og 3 sattes derpaa samlet under Afstemning ved Navneopraab med det Udfald, at samtlige tilstedeværende stemte Ja, medens Provsten, Dalsgaard og Schrøter vare fraværende, og var Forslaget saaledes enstemmig vedtaget med 17 St. Herefter betragtedes Udvalgets oprindelige Forslag i Betænkningen som bortfaldet.

Den 14de September oplæstes og vedtoges saalydende Indstilling.

Efter at det høje Ministerium ved Skrivelse af 15de Juli d. A. havde forlangt en Udtalelse af Lagtinget om, hvorvidt samme fastholdt det i 1884 vedtagne Forslag til Lov om Fritagelse for Læsteafgift ved Indførsel af Raafisk i udenlandske Fiskerskibe i den Affattelse, hvori det den Gang vedtoges, blev Sagen behandlet i nærværende Lagtingssamling.

Under Henvisning til medfølgende Udvalgsbetænkning, Kontinuationsbetænkning, og 2de Ændringsforslag maa bemærkes, at Tinget har anset det forelagte Lovforslags første § for mindre heldig affattet og derfor foreslaaet en anden Affattelse, hvortil som Grundlag er benyttet et af Amtmand Buchwaldt udarbejdet Forslag, som den 24de December 1884 af Amtet indsendtes til Ministeriet med Lagtingets Indstilling om det foreliggende Lovforslag. Ved den foreslaaede ny Affattelse er Lovforslaget kun undergaaet en Formforandring og er i Realiteten forblevet uforandret med Undtagelse af, at det betragtes som irrelevant, hvor Afhandelsen af Raafisken finder Sted.

Under Sagens Behandling opstod der Spørgsmaal om, hvorvidt det i Lovforslaget var nødvendigt eller heldigt at optage en Bestemmelse om indenlandske Fiskerfartøjs Fritagelse for Erlæggelse af Læsteafgift ved Indførsel af Raafisk til Færøerne, og der blev stillet Ændringsforslag om at optage en ny § i Lovforslaget derom, men Ændringsforslaget forkastedes, hvorimod det vedtoges at henstille til Ministertet om, hvorvidt samme — paa Grund af, at der

med Undtagelse af Bestemmelsen i Lov af 21de Marts 1855 § 5 om de Fiskerskibe, som drive Fiskeri fra Færøerne, ikke gives nogen udtrykkelig Lovbestemmelse for danske Fiskerskibes fritagelse for Erlægelse af Læsteafgift ved Indførsel af Raafisk til Færøerne — finder Anledning til at optage nogen Bestemmelse derom i det foreliggende Lovforslag.

Et Forslag, der gik ud paa at forandre Lovens Titel til Forslag til Lov om Forandring i Lov af 21de Marts 1855 om Ophævelse af den kgl. Enehandel paa Færøerne blev forkastet, hvorimod det vedtoges at indstille til Ministeriets Afgjørelse, hvad Titel Lovforslaget skal have.

Efter at Sagen havde været underkastet 3 Behandlinger i Tinget, vedtoges enst. med 17 Stemmer:

1. at det foreliggende Lovforslag omredigeres saaledes:

§ 1.

Det tillades fremmede Nationers Fiskerskibe under visse nærmere Betingelser (jfr. § 2) i en hvilken som helst færøsk Havn, hvor der er ansat en Klarerings- eller Kvarantænebetjent, at udskibe Raafisk, som er afhændet til en af de paa Færøerne etablerede handlende, samt derefter at forsyne sig med det til Fiskeriets Fortsættelse nødvendige Salt, uden Erlægelse af den i Lov om Ophævelse af den kgl. Enehandel paa Færøerne af 21de Marts 1855 § 5 paabudne Læsteafgift.

§ 2.

Tilladelsen knyttes til følgende Betingelser:

- a. at Skibsføreren forinden paa samme Rejse i Thorshavn, Trangisvaag eller Vaag paa Børdø har erholdt behørigt Sundhedspas meddelt.
- b. at Skibsføreren til Klareringsbetjenten i en af de under Lit. a nævnte Havne eller i en af de 4 andre Klareringshavne, nemlig:

Kongshavn, Vestmannaavn, Midvaag og Sand, har anmeldt og forevist den om Raafiskens Afhændelse stedfundne Overenskomst mellem ham og vedkommende færøske handlende, og samtidig afgivet en skriftlig Erklæring paa Tro og Love om, at han kun vil udlosse Raafisk og indtage det til Fiskeriets fortsatte Drift nødvendige Salt, og derefter af Klareringsbetjenten har faaet Attest om, at Ingen Læsteafgift efter de foreliggende Oplysninger skal svares.

- c. at Udlosningen af den afhændede Raafisk og Indtagelse af det til Fiskeriets Fortsættelse nødvendige Salt ikke maa finde Sted før den af vedkommende Klareringsbetjent afgivne Attest er forevist Stedets Klarerings- eller Kvarantænebetjent.

§§ 3—5.

uforandrede som §§ 2—4 i det af Lagtinget i 1884 vedtagne Forslag.

§ 6.

Denne Lov træder i Kraft den —;

2. at det henstilles til Ministeriet, hvorvidt samme finder Anledning til at optage nogen Bestemmelse om indenlandske Fiskerskibe i nærværende Lovforslag.
3. Hvad Titel Lovforslaget skal faa, henstilles til Ministeriet Afgjørelse.

Lagtingssalen, den 14de Septembor 1886.

L. H. Buchwaldt.

O. P. Efferes.

G. Joenson.

Til
Justitsministeriet.

II. Spørgsmaalet om, hvorledes Udgifterne ved Lægeboligen i Vestmanhavns maatte kunne lettes for Beboerne af Nordstrøme.

Ved Tingets Aabning fremlagdes en Skrivelse fra Justitsministeriet af 15de Juli d. A., hvori et fra Beboerne i Nordstrøme gennem Amtet indsendt Andragende om, at Statskassen maatte overtage en Del af Udgifterne ved Opførelsen af Lægeboligen i Vestmanhavn, besvares derhen, at Ministeriet ikke har fundet tilstrækkelig Anledning til hos Lovgivningsmagten at andrage paa, at Staten overtager en Del af Udgifterne, hvorimod Lagtingets Udtalelse udbedes om, hvorledes Udgifterne til boindte Lægebolig maatte kunne lettes for Beboerne af Nordstrøme.

Den 31de Juli foretoges Sagens 1ste Behandling, hvor da efter Forslag af Müller vedtoges at overgive Sagen til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvilket Udvalg, der efter et i næste Møde foretaget Valg kom til at bestaa af M. Danielsen, Debes, O. Jacobsen, Müller og Schrøter, afgav følgende, den 1ste September fremlagte Betænkning:

Til undertegnede Udvalg er afgivet en Skrivelse fra Justitsministeriet, i Følge hvilken Ministeriet begjærer Lagtingets Udtalelse om, hvorledes Byrden ved Udgifterne til Lægeboligen i Vestmanhavn kunde lettes for Nordstrøms Beboere. I den Anledning tillader Udvalget sig at bemærke følgende:

Udvalget Kommunalforstanderskabet for Nordstrøme i Aaret 1880 havde tilbudt at udrede hele Udgiften til Lægeboligen, saafremt Vestmanhavn blev valgt som Opholdssted for Lægen, foranlediget ved, at Vaags Beboere og Forstanderskab havde gjort lignende Tilbud, for saa vidt Vaags blev valgt som Opholdssted, havde flere af Tingets Medlemmer Betænkning ved at approbere det nævnte Tilbud paa Grund af, at Befolkningen i Nordstrøme gennemgaaende var daarlig stillet i økonomisk Henseende; hvilket selvfølgelig i en endnu højere Grad er Tilfælde nu, som Følge af de daarlige Aar og daarlige Konjunkturer.

Vel kan det ikke nægtes, at en vis Billighed taler for, at hele Distriktet maatte deltage i den omhandlede Udgift, da Hensigten med dette Embedes Oprettelse var,

at erholde fyldigere Lægehjælp; men da dette har vist sig at være forgjæves ad Frivillighedens Vej, og Ministeriet heller ikke ad Lovgivningens Vej har fundet tilstrækkelig Anledning til at fremkomme med Forslag derom, kan Udvalget ad disse Veje ikke have Haab om at opnaa de fornødne Midler tilvejebragte.

Næst at bemærke, at hele Udgiften er garanteret og overtaget af Forstanderskabet, som Følge af manglende Oplysninger om de tegnede frivillige Bidrags Størrelse, hvilke, efter Sigende skulde udgjøre omtrent Halvdelen af Omkostningerne, var det efter Udvalgets Formening en Udvej, hvis Amtsrepartitionsfonden kunde overtage en Del deraf, men dels i Betragtning af de allerede forholdsvis høje Skatter, dels de daarlige Tider og endelig fordi der ved en saadan Fremgangsmaade vilde sket Beboerne af Nordstrøms Lægedistrikt, der selv have bekostet Lægeboligens Opførelse i Klaksvig, en stor Uret, tror Udvalget heller ikke, at der ad den Vej kan opnaas noget.

Den eneste Udvej, man kan tænke sig, er derfor den, at indgaa til Bevillingsmyndighederne med indstændig Begjæring om, at Staten vil træde hjælpende til og om mulig enten give et Tilskud paa Halvdelen af Beløbet, nemlig 4000 Kr., hvorved Nordstrøme, der knap udgjør Halvdelen af Distriktets Folkemængde, vilde blive lige stillet med Beboerne af Nordstrøms Distrikt, eller eventuelt, at der af Staten vilde blive bevilget et rentefrit Laan paa 6000 Kr. mod en aarlig Afbetaling paa 300 Kr. i 20 Aar, og haabe vi, at Staten vil træde hjælpende til, saa meget mere som Staten i den lange Tid Embedet stod vakant, maatte spare en hel Del af den Embedet tillagte Løn. Vel kom Doktor Nielsen her til Landet og opholdt sig her i Thorshavn en kort Tid; men da han under Fysikus Effersøes Sygdomsforfald blev konstitueret i dennes Sted og ikke tog Ophold i Vestmanhavns Distrikt, havde dette Distrikt ikke videre Gavn af hans Ansættelse. Først fra den Tid Doktor Ringberg tog Ophold i Distriktet, kan man regne at Vestmanhavns Distriktet havde noget Gavn af dette Em-

bedes Oprettelse, medens Nordstrøms lige fra 1883 har maattet svare Renter og Afdrag af den Kapital, der medgik til Lægeboligen. Desuden er det formentlig mindre heldigt, at Befolkningen opfører Embedsboliger.

Efter disse Bemærkninger tillader Udvalget sig at foreslaa Tinget til Vedtagelse:

at indgaa til Ministeriet med Begjæring om

1. principalt:

at faa bevilget et Beløb paa 4000 Kr. af Statskassen til Afbetaling af den Gjæld, hvori Nordstrøms Kommune er kommen i Anledning af Lægeboligen i Vestmanhavn med forholdsvis Afdrag i Betalingen for hvert enkelt Sogn.

2. subsidiaert:

om et rentefrit Laan paa 6000 Kr. med 300 Kroners Afdrag i 20 Aar.

Lagtingssalen, den 31te Avgust 1886.

H. C. Müller. O. Jacobsen.

M. Danielsen. Th. Debes.

Med Reservation:

J. H. Schrøter.

Den 1ste September kom Sagen til 2den Behandling. Ordføreren (Müller) gennemgik Betænkningen, hvorefter Sagen overgik til 3dje Behandling.

Den 4de September fremlagdes saalydende Ændringsforslag fra Formanden:

I Stedet for Udvalgets principale og subsidiaere Forslag Nr. 1 og 2 sættes:

1. Til Tingets Vedtagelse foreslaas:

1. at der til Hjælp ved Afviklingen af den Gjæld, som paahviler Nordstrøms Kommune i Anledning af Opførelsen af en Lægebolig i Vestmanhavn, ydes et Bidrag af Amtsrepartitionsfonden paa 1000 Kr.; og

2. at der, under Forudsætning af et Bidrag fra Amtsrepartitionsfonden som ovennævnt, indgaaes med et Andragende til Justitsministeriet om, at der af Statskassen maa blive bevilget:

a. principalt: et Tilskud paa 3000 Kr.,

b. subsidiaert: et rentefrit Laan ligeledes paa 3000 Kr. at afdrages i 20 paa hinanden følgende Aar med 150 Kr. aarlig.

Den 7de September fremlagdes følgende Underændringsforslag fra Z. Nielsen og Hentze til Formandens ovenstaaende Ændringsforslag:

a. ad 1ste Punkt.

Ordet »Amtsrepartitionsfonden« forandres til: »Amtsfattiggkassen«.

b. ad 2det Punkt.

Ordet »Amtsrepartitionsfonden« forandres til: »Amtsfattiggkassen« og Tallene »3000« og »150« i det subsidiaere Forslag forandres til henholdsvis »5000« og »250«.

Ved Sagens 3dje Behandling, den 7de September, vedtoges 1ste Punkt i Underændringsforslaget enstemmig med 12 St., hvorefter Ændringsforslagets 1ste Punkt saaledes ændret enstemmig vedtoges med 18 St.

2det Punkt i Underændringsforslaget vedtoges enstemmig med 17 St., hvorefter Ændringsforslagets 2det Punkt saaledes ændret enstemmig vedtoges med 18 St.

Ændringsforslaget i dets Helhed saaledes ændret sattes derpaa under Afstemning ved Navneopraab med det Udfald, at samtlige tilstedeværende stemte derfor, medens Müller og J. Danielsen vare fraværende og var samme saaledes enstemmig vedtaget med 18 St., hvorefter Udvalgets Forslag betragtedes som bortfaldet.

Den 14de September opkøstes og vedtoges saalydende Indstilling:

I Skrivelse af 15de Jull d. A. til Amtmanden over Færøerne har det høje Ministerium forlangt Lagtingets Udtalelse om, hvorledes Udgifterne til Lægeboligen i Vestmanhavn maatte kunne lottes for Beboerne af Nordstrøms.

Det ved Sagens første Behandling i Tinget i indeværende Samling nedsatte Udvalg har i sin Betænkning, som her vedlægges, udtalt sig for Nødvendigheden af at komme Kommunen til Hjælp ved Af-

betalingen af den Gjæld, som den har paa-
draget sig i nævnte Anledning, men har
dog ikke set sig i Stand til under de nu-
værende ugunstige økonomiske Forhold at
anvise en saadan af nogen af de under
Tinget sorterende offentlige Kasser, hvor-
imod det har tilraadet at indgaa til Re-
geringen med Andragende om, at høj-
samme vilde træde hjælpende til og udvirke,
at der af Statskassen ydes den haardt be-
trængte Nordstrøms Kommune enten et
Tilskud paa 4000 Kr. eller et rentefrit
Laan paa 6000 Kr., imod et Afdrag paa
300 Kr. aarlig i 20 paa hinanden føl-
gende Aar.

Under Sagens Behandling i Tinget
har der været fuldstændig Enighed om
Nødvendigheden af at komme den nævnte
Kommune, hvis Skatteevne er forholdsvis
ringe; til Hjælp ved Afbetalingen af den
omhandlede Gjæld, saa meget mere som
den Forpligtelse Kommunen har paataget
sig nu er bleven større, end man oprindeligt
havde tænkt sig, i det der den Gang var
tegnet en Del frivillige Bidrag, hvis Op-
krævning senere har maattet opgives.

Til Sagens 3dje Behandling, som fandt
Sted den 7de denne Maaned, blev stillet et
Ændringsforslag gaaende ud paa, af Amts-
repartitionsfonden at yde et Tilskud paa
1000 Kr., under Forudsætning af, at der af
Statskassen ydes et Tilskud, eventuelt et
rentefrit Laan, paa 3000 Kr.

Efter at dette Forslag var bleven
ændret derhen, at det Tilskud, der eventuelt
skal ydes herfra, bliver at afholde af Amts-
fattigkassen i Stedet for af Amtsrepartitions-
fonden, og at man skulde andrage om et
Laan af Statskassen paa 3000 Kr., for saa
vidt et Tilskud paa 3000 Kr. ikke kunde
opnaas, blev det enstemmig vedtaget med
18 Stemmer.

Vel havde de fleste af Tingets Med-
lemmer Betænkelighed ved, under de nu-

værende Forhold, at yde Tilskud af de
herværende Kasser, hvis Midler ere saa
små; flere af Medlemmerne fandt, at der
hervod skete Behoerne af Nordstrøms
Lægedistrikt, som selv have bekostet og
opført Bolig for deres Læge, Uret, ligesom
endelig enkelte udtalte Betænkelighed ved
at slaa ind paa den Vej, af de færreste
Kasser at yde Tilskud til Opførelse af
Boliger for Statens Embedsmænd. Alle
disse Betænkeligheder vege dog til Side
for Ønsket om at komme Nordstrøms Kom-
mune til Hjælp.

Færøernes Lagting tillader sig derfor
hervod for det høje Ministerium at andrage
om, at højssamme gunstigst vil søge udvirket,
at der tilstaaes Nordstrøms Kommune et
Tilskud paa 3000 Kr. af Statskassen, eller,
hvis dette ikke kan opnaas, et rentefrit
Laan paa 5000 Kr., at afdrage med 250 Kr.
aarlig i 20 paa hinanden følgende Aar, og
tilstaaer Lagtinget under Forudsætning af,
at dette bevilges, Nordstrøms Kommune et
Tilskud af Færø Amtss Fattigkasse stort
1000 Kr. til Hjælp ved Afbetalingen af
den Gjæld, Kommunen har paadraget sig
ved at lade opføre Bolig for den i Vest-
manhavn ansatte Distriktslæge.

Idet man i øvrigt tillader sig at hen-
vise til det i den ovenanførte Udvalgs-
betænkning anførte, skal man paa det
væmeste anbefale denne Sag til det høje
Ministeriums gunstige Forsørg.

Færøernes Lagting, den 14de Sep-
tember 1886.

L. H. Buchwaldt. H. C. Müller.

G. Joensen.

Til
Justitsministeriet.

III. Andragende fra 4 Fiskere om Anskaffelse af en skotsk Dæksbaad.

Ved Lagtingets Aabning fremlagdes en Skrivelse fra 4 Fiskere paa Sudersø, hvori de udbede sig Tingets Anbefaling til følgende Andragende til Justitsministeriet:

Da vi undertegnede trende Brødre i Ørdevig paa Sudersø, hvis Hovederhverv er Fiskeri, ere komne til den Erkjendelse, at Fiskeriet her under Øerne drives bedst med Dæksbaade af lignende Størrelse, som den af 4 Fiskere i Thorshavn for et Par Aar siden med Statskassens Bistand anskaffede skotske Baad, saa ønske vi at komme i Besiddelse af en saadan Dæksbaad, men da vi ere ubemidlede, idet vi ikke ere i Besiddelse af væsentlige flere Ejendele end 1000 Kr. som vi have sammensparet os af vort Udbytte af Fiskeri, og en saadan Baad ventes at ville koste c. 4000 Kr., saa tillade vi os underdanigst at ansøge det høje Ministerium, om samme gunstigt vil søge at udvirke, at vi af Statskassen maatte erholde et rentefrit Laan paa 2000 eller 3000 Kr. til Hjælp til Anskaffelse af en skotsk Dæksbaad paa lignende Vilkaar, som førnævnte 4 Mænd i Thorshavn fik Laan af Statskassen. Hvis vi kunne erholde 3000 Kr. saa ville vi være fuldt ud hjulpec, men om vi kun kunne faa 2000 Kr., saa vente vi dog ved Laan fra vore Bekjendte at kunne rejse de resterende 1000 Kr.

Ørdevig, den 16de Maj 1886,

Underdanigst:

Thomas Pauli Jespersen.

Peter Jul Danielsen.

Axel Ludvig Danielsen.

Til
Justitsministeriet.

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 31de Juli d. A., vedtoges, efter Forslag af Formanden, at henvises Sagen til Udvalget for forskelligartede Sager, som afgav følgende, den 13de August fremlagte, Betænkning:

Til undertegnede Udvalg er blevet henvist en Skrivelse af 16de Maj d. A. fra tre Fiskere fra Ørdevig paa Sudersø, hvori de udbede sig Lagtingets Anbefaling for et Andragende til Justitsministeriet om et Statstilskud paa 2 à 3000 Kr. til Anskaffelse af en skotsk Dæksbaad, der antages at ville koste c. 4000 Kr.

Udvalget anser det i høj Grad ønskeligt, om Brugen af de skotske Dæksbaade blev mere almindelig her paa Øerne, da Fiskernes besværlige Erhverv derved vilde blive betydelig lettet og Udsigterne til et større Udbytte sandsynligst. Da saa vel Lagtinget som Regeringen have stillet sig velvilligt lige over for det i 1882 i Tinget indbragte Andragende fra 4 Fiskere i Thorshavn, haaber Udvalget, at den samme Velvilje vil vises imod de Mænd, der have indbragt nærværende Andragende. Udvalget tillader sig derfor at foreslaa til Tingets Vedtagelse, at der medgives ovenmeldte Andragende følgende Anbefaling:

Fra tre Fiskere i Ørdevig paa Sudersø, nemlig: Thomas Pauli Jespersen, Peder Juul Danielsen og Axel Ludvig Danielsen, har Færøernes Lagting modtaget en Anmodning om, at anbefale medfølgende Andragende til Justitsministeriet om af Statskassen at erholde et Tilskud af 2 à 3000 Kr. til Hjælp ved Anskaffelsen af en skotsk Dæksbaad, der antages at ville koste 4000 Kr.

I den Anledning skal man udtale, hvad alt tidligere er anført i Anledning af et i 1882 gennem Lagtinget indsendt Andragende, at de hidtil brugte færøske Fiskerbaade vel ere fortrinlige Robaade, men at de i Forhold til deres Størrelse udkræve en meget stor Besætning, samt at de som aabne Baade og af ringe Bæreevne ikke egne sig

til at gjøre Ture, der strække sig ud over flere Døgn eller til paa en Gang at indtage nogen betydelig Fangst. Man har derfor, navnlig paa de Steder, der ligge uheldig for Fiskeriet, ønsket at kunne benytte Baade, som ikke lide af de her omtalte Mangler, og det er de overanstændige Omstændigheder, som have bevirket, at Andragerne nu ville gjøre Skridt til at anskaffe en skotsk Dæksbaad, som antages med Held at kunne bruges som Fiskerfartøj her under Øerne. Vel er der kun en kort Tid hengaaet siden den første skotske Dæksbaad blev anskaffet af 4 Fiskere i Thorshavn ved Statstilskud, og derfor kan man endnu ikke fuldkommen bedømme det saaledes anstillede første Forsøg med saadanne Baade; men efter det Resultat, der alt derved er opnaaet, at dømme, maa det næsten anses for godtgjort, at disse Baade særlig egne sig til Fiskeri her under Øerne, og at det vilde være ønskeligt, om de i større Maalestok kom til at afløse de aabne Baade, som nu bruges her.

Da de 3 Mænd, der ansøge om ovennævnte Tilskud af Statskassen, efter hvad man har faaet Oplysning om, ere almindelig anerkjendte som særdeles driftige og dygtige Fiskere,

og da man nærer det Haab, at Sagen vil tjene til Fiskeriets Fremme her paa Øerne, skal man herved anbefale Sagen til Ministeriets gunstige Forsorg.

I Udvalget for forskelligartede Sager,
Thorshavn, den 13de August 1886.

O. P. Effersø. J. C. Djurhuus.
Joen Poulsen.

Den 16de August kom Sagen til 2^{den} Behandling. Ordføreren (Effersø) gennemgik Betænkningen, hvorefter Sagens Overgang til 3^{dje} Behandling enstemmig vedtoges med 18 St.

Ved Sagens 3^{dje} Behandling, den 20de August, vedtoges Udvalgets Forslag ved Navneopraab enstemmig med 19 St. — Rasmussen var fraværende.

Den 14de September oplæstes og vedtoges Indstillingen til Ministeriet enslydende med Udvalgets Forslag i ovenstaaende Betænkning.

IV. Andragende til Regeringen om, at Færocme ved Indførsel af Klipfisk til Spanien stilles paa lige Fod med andre Nationer.

Den 10de August fremlagdes saalydende Andragende:

Til

Frærmes Lagting!

Som det højtærede Ting bekjendt, forelagde den danske Regering i 1884

Rigsdagen en imellem den spanske og den danske Regering under 29de Marts 1884 afsluttet Handelstraktat, hvorefter der af Klipfisk kun skulde betales den samme Told som svares af andre Nationer, som have Traktat med Spanien. Da Folketinget

imidlertid nægtede at give sit Samtykke til Traktatens Ikrafttræden, har der nu i næsten 4 Aar, nemlig siden Spanien op-sagde den til Efteraaret 1882 gjældende Traktat ikke været nogen Traktat imellem disse Lande. Følgen af denne Mangel paa Traktat har været, at der for hvert Skippund Klipfisk, som siden Efteraaret 1882 har været udført fra Færøerne, er betalt 5 Kr. 54 Øre mere i Told, end hvad andre Nationer betale, da Danmark, saa vidt vides, nu er den eneste klipfiskproducerende Nation, som ikke har Handelstraktat med Spanien.

Da der, efter hvad vi have kunnet faa oplyst, fra Færøerne er indført til Spanien:

i Aaret 1883 . . .	7,200 Skpd.
— " 1884 . . .	5,400 —
— " 1885 . . .	5,000 —
Tils. . .	17,600 Skpd.

er der alene i disse 3 Aar tabt et Beløb af c. 97,500 Kroner, som selvfølgelig er Exportørens direkte, men i Virkeligheden for største Delen vil være Fiskerens indirekte Tab, da han har faaet mindre for Raafabrikatet; dertil kommer, at ovennævnte Tal vistnok vilde have været en Del større, hvis vi havde haft Traktat med Spanien, da en Del Fisk, paa Grund af den forhøjede Told, upaatvivelig er ført andre Steder hen, som ellers vilde være ført til Spanien; tillige maa det bemærkes, at de anførte Fiskeaar langt fra have været heldige.

Samtidig med den anførte Mangel paa Handelstraktat, er der optraadt en ny Konkurrent paa det spanske Fiskemarked, idet franske Kjøbmænd, begunstigede af en høj Fiskepræmie for de udsendte Fartøjer og en enorm høj Exportpræmie for udført Klipfisk, Aar for Aar udsende under Island og Ny Foundland flere og flere Fiskerfartøjer, hvis Fangst virkes til Klipfisk for det spanske Marked og der har vundet en saadan Indgang, som næsten synes at skulle udelukke alle andre fiskeproducerende Lande fra det store spanske Fiskemarked.

Det er under Paaberaabelse af de anførte Fakta og med de slette Udsigter inde-værende Aar synes at give for Fiskehandel med Spanien, at vi højlig maa beklage, at have den anførte Told at betale fremfor andre Nationer og vi tillade os derfor ærbødigst at bede det højtærede Lagting om hos den danske Regering at an-drage paa:

at Toldforskellen i Spanien paa færøsk Fisk maa bortfalde for Fremtiden og at dette maa ske inden kortest

mulig Tid for at raade Bod paa de lave Fiskepriser for Tiden.

Det maa til Slutning endnu bemærkes, at den før kørt siden afsluttede og til 1892 gjældende Handelstraktat mellem Spanien og England er sluttet direkte mellem Regeringerne og strax Ikrafttraadt, uden at have været forelagt Cortes eller Parlamentet.

Færøerne, i Avgust 1886.

M. C. Restorff & Sønner.

K. Mortensens Enke. J. P. Olsen

T. F. Thomsen. Jacob Lützen.

Johs. Hanson,

Firma:

C. F. Simonsens Handel.

Cl. Jacobsen, E. Johansen,

Firma:

A. W. Skibsted's Handel.

J. P. Evensen. A. W. Restorff.

J. Jeremiassen. V. Mohr.

J. R. G. Heinesen.

Jørgen Bech & Sønners Handel,

J. C. Djarhuus.

K. D. Rørentsen.

Den 1ste Avgust sattes Sagen under foreløbig Behandling. Efter at Schrøter, Djarhuus og Effersø havde vexlet nogle Bemærkninger om hvem der bar Skylden for, at Danmark ikke havde nogen Handelstraktat med Spanien, vedtoges, efter Forslag af Djarhuus, at hen-vise Sagen til det Udvalg, der var blevet nedsat i Sagen angaaende Lovforslaget om Fritagelse for Læsteafgift ved Indførsel af Raafisk.

Den 20de Avgust fremlagdes saa-lydende Udvalgsbetænkning:

Til undertegnede Udvalg er afgivet et Andragende fra en Del færøske Kjøbmænd, hvori de anmode Lagtinget om hos Regeringen at andrage paa, at Toldforskellen i Spanien paa færøsk Fisk maa bortfalde for Fremtiden og at dette maa ske inden kortest mulig Tid, for at raade Bod paa de lave Fiskepriser for Tiden.

Udvalget kan ikke andet end samstemme med Andragerne i, at Mangel af Handelstraktat mellem Spanien og Danmark i høj Grad har bidraget til at hid-

føro de sørgelige økonomiske Forhold, som siden Udløbet af 1882, da den tidligere Traktat udløb, have fundet Sted, idet Danmark har været det eneste Klipfisk producerende Land, som ikke har haft Traktat med Spanien, der har været et af Hovedmarkederne for Klipfisk. Som Følge heraf, har Udførselen til Spanien, som Aar for Aar i en længere Aarrække var tiltagen, nu atter taget af, og man staar i stor Fare for aldeles at blive fordreven fra dette Fiskemarked. Følgen heraf vil blive den største Nød og Elendighed, da Øernes Existents, efterhaanden som Befolkningen tiltager, for største Delen vil bero paa Fiskeriet og derefter paa Anbringelsen af Fiskeriet paa de udenlandske Markeder. Erfaringen har allerede vist, at Anbringelsen af Fisk, naar det spanske Marked lukkes, bliver vanskeliggjort, endogsaa til meget lave Priser paa andre Markeder.

I Følge de Oplysninger og Beregninger, Andragendet indeholder, udgjør den forhøjede Told i Spanien c. $1\frac{1}{4}$ Øre pr. Pd. eller c. $\frac{1}{6}$ af Fiskens nuværende Værdi her paa Øerne. Naar man lægger de afgivne Udførselsoppgivelser til Grund, er der i de 3 paaberaabte Aar gaaet tabt for Øernes Befolkning et Beløb af c. 3 Kr. aarlig for hvert Individ af hele Indbyggertallet, som for Tiden udgjør c. 11,000. Hertil kommer det hængende Tryk, som lægges paa Handel og Skibsfart paa Spanien, hvis Følger ikke kunne beregnes, da de Forbindelser, som først afbrydes, ikke ere saa nemme atter at slutte.

Som i Andragendet anført, er den Konkurrence, som Indførsel af fransk Fisk til Spanien har fremkaldt, netop fremkommen i det nævnte Tidsrum, og da den franske Stat ved store Ind- og Udførselspræmier, foruden Traktatbeskyttelse, til Rhederier og Exportører sikrer den franske Fisk paa det spanske Marked, er det let at se, at vort Fiskeri, som slet ingen Hjælp faar fra Staten, ikke kan udfolde Konkurrencen, men til sidst maa fordrives fra det spanske Marked. Mellem os og franske Undersaatters Stilling paa Fiskeriets Omraade, er der saaledes indtraadt et saadant Misforhold, at Fjernelsen deraf maa betragtes som en Livssag for Øernes fiskeridrivende Befolkning, og Statens Hjælp bliver her absolut nødvendig til først gennem Handelstraktater og dernæst gennem Ind- og Udførselspræmier, i Lighed med hvad den franske Stat har gjort, at skaffe Øerne Hjælp; thi bliver intet gjort i den Retning, ville Fiskeri og Fiskerier fuldstændig gaa til Grunde.

Udvalget skal endnu tillade sig at gøre opmærksom paa, at Traktatmangelen har haft til Følge, at der i Form af Told er tilflydt Statskassen store Summer, som andre Stater have givet Afkald paa for at opnaa Handelstraktat, saa at det i Realiteten ikke vil være nogen Udgift for Statskassen, om den ad andre Veje kommer de saa haardt trængende fiskeridrivende Undersaatter til Hjælp.

Fremdeles skal Udvalget fremhæve, at de nuværende slette Konjunkturer, som overalt har fremkaldt Nød og Trang, ogsaa give sig til Kjende her, idet alle færøske Produkter, samtidig med de lave Fiskopriser, ere faldne ned til hidtil ukjendte lave Priser, hvilket endydermere forværrer de indtraadte slette økonomiske Forhold.

Naar Udvalget er gaaet videre i sine Udtalelser og sit Forslag end Andragendet ligefrem giver Anledning til, da er det sket i Henhold til de ved Sagens 1ste Behandling i Tinget stedsfødte Udtalelser og under Indtryk af, at Tinget har uafviselige Pligter over for Befolkningen under de foranævnte kritiske Forhold.

Da Regeringen ved Traktaten af 29de Marts 1884 har vist, at den har de paapegede Situationer for Øje, kan man med saa megen mere Føje og Forhaabning henvende sig til den med indtrængende Bøn og Begjæring om Hjælp, og Udvalget skal derfor, i Henhold til det anførte anbefale denne Sag, hvorefter Færøernes Ve og Vel afhænger, til Tinget og haaber, at dette enstemmig vil indgaa til Regeringen med følgende Indstilling:

»Tinget andrager Regeringen om at foretage saadanne Skridt, som føre til Tolddifferencens Ophør for færøsk Fisk i Spanien, eller at samme, for saa vidt dette ikke kan opnaas, gunstigst vil bruge Omsorg for, at Statskassen træder hjælpende til, saaledes, at vi sættes paa lige Fod med andre fiskeridrivende, ved Traktater begunstigede Lande.»

Paa Grund af Sagens Vigtighed indstiller Udvalget fremdeles til Vedtagelse:

»Amtmanden anmodes om, at expedere denne Sag til Regeringen med først afgaaende Post.»

Lagtinget, den 18de August 1886.

J. C. Djurhuus,	O. P. Effersø,
Ordfører.	
O. M. Nielson.	C. Olsen.
Z. Nielsen.	

Ved Sagens 2de Behandling, den 23de Avgust, gennemgik Ordføreren (Djurhuus) Udvalgsbetænkningen. Udvalget var gaaet ud fra, at Sagen var en Livssag for Færøerne og havde derfor gaaet videre end Andragerne, idet det, for saa vidt en Traktat ikke kunde opnaas — hvad muligvis kunde ske —, havde foreslaaet, at andrage hos Regeringen om Statsunderstøttelse for Fiskeriet. Taleren vilde for sit personlige Vedkommende endnu fastholde, hvad han havde udtalt ved Sagens foreløbige Behandling, at det var Folketinget, der havde nægtet sit Samtykke til den i 1834 mellem den danske og den spanske Regering afsluttede Handelstraktat. Han vedkjendte sig for saa vidt at være Forfatter til det foreliggende Andragende, som han, efter Opfordring, havde skrevet Andragendet efter en ham tilsendt Gjenpart af et til det islandske Alting i samme Anledning indgivet Andragende, saaledes at Meningen, men ikke Ordene, var den samme. Udvalget havde ikke fundet Anledning til at berøre de omtvistede Ord i Andragendet, da Tinget ved at fremme Sagen ingenlunde gjorde Andragendets Ord til sine. Der skulde heller ikke stemmes om Andragendet, men om Udvalgets Indstilling, og denne haabede han, at Tinget, paa Grund af Sagens Vigtighed, vilde enes om at vedtage. Hermed vilde han anbefale Sagens Overgang til 3dje Behandling. Schrøter beklagede, at Udvalget ikke havde taget Afstand fra Andragendets Udtalelser, da det ved at tie gjorde disse til sine. Han fastholdt endnu, hvad han havde udtalt ved Sagens foreløbige Behandling, at Skylden for, at Handelstraktaten med Spanien ikke kom i Stand, ikke alene laa hos Folketinget. Derfor havde han udenfor Tinget opfordret Udvalget til i Betænkningen at fremhæve, at Traktaten ikke kom i Stand paa Grund af Uoverensstemmelse mellem Lovgivningsmagtens forskellige Faktorer. Man kunde næppe vente Sagen fremmet, uden at Folketinget vedtog den. Islænderne havde næppe gaaet Sagen ved at benytte de omtvistede Udtryk. At fornåa Regeringen til at give Udførselspræmie for Klipfisk, fandt han mindre heldigt, da den ny Fiskeindustri, som nu tegnede til at komme i Gang, lige saa vel kunde fortjene Opmuntring som Klipfiskeindustrien. Ordføreren havde den Tro til Folketinget, at det vilde føle sig stort nok til at høre sig over nogle mulig mindre heldige Udtryk i et Andragende, og at det ikke af den Grund vilde forkaste en Sag, som det ellers ansaa for

gavnlig. Udvalgets Indstilling indeholdt ikke noget Forslag om Udførselspræmie for Klipfisk, dette var kun berørt i Betænkningen. Schrøter havde opfattet Indstillingen saaledes, skjønt den var affattet i ubestemte Udtryk. Selv om man gik ud fra, at Folketinget ikke paa Grund af de omtalte Udtryk vilde lade Sagen falde, var det dog ikke diplomatisk at støde Folketinget. Formanden havde ved Gjennemlæsningen af Udvalgsbetænkningen glædet sig over, at den var affattet saaledes, at den ikke kunde støde noget Parti; han ventede derfor, at intet af Tingets Medlemmer vilde lægge nogen Vægt paa Andragendets Udtryk eller bruge disse som Motiv til at stille sig ugunstig over for selve Sagen.

Sagens Overgang til 3dje Behandling vedtoges enstemmig med 18 St.

Den 28de Avgust foretoges Sagens 3dje Behandling. Ordføreren vilde, da dette var en Livssag for Færøerne, reise en indstændig Opfordring til samtlige tilstedeværende Medlemmer om at stemme for Udvalgets Indstilling. Dalsgaard vilde for at begrunde sin Afstemning anføre, at da han ikke kunde anerkjende Andragendets Udtryk om, at Folketinget havde sat sig imod den spanske Handelstraktat, og Udvalget, skjønt dette Forhold var drøftet ved Sagens foreløbige Behandling, ikke havde tilkjendogivet, at det ikke samstemmede med disse Udtryk, saa han sig nødsaget til at stemme imod Indstillingen. Udvalget havde sagt, at det samstemmede med de og de Udtryk i Andragendet, men havde derimod ikke anført noget om, at det ikke samstemmede med det omtvistede Udtryk. Desuden ansaa Taleren det for uheldigt, saaledes som i Betænkningen antydte, først at søge Lettelse ved Traktat og siden søge om Præmie, for ved Hjælp heraf at kunne konkurrere med Frankrig. Ved de paa denne Maade kunstig opdrevene Klipfiskepriser kunde det nu paa begyndte Fisketilberedningsforetagende let knuses til stor Skade for vore Fiskepriser i Almindelighed. Man kunde nemlig forudsætte, at naar Frankrig havde Udsigt til til at blive fordrevet fra det spanske Marked, vilde det ogsaa forhøje Præmierne, og det vilde bedre blive i Stand hertil end Danmark, som let kunde blive kjed af en saadan unaturlig Kappelstrid, der i det højeste kunde føre til, at Spanierne fik deres Fisk

for intet. Man maatte vogte sig for at bede om for meget, da man derved udsatte sig for intet at faa. Det vilde være nok, at vi ved Traktat blive stillede lige med Norge. Taleren kunde ikke opfatte Udvalgets Holdning anderledes, end at det vilde sige, at Regeringen og Landstinget ikke havde nogen Skyld i, at Traktaten ikke kom i Stand. Ligeledes ansaa han det for stødende, at Indstillingen gik ud paa at stille Andragendet til »Regeringens og ikke til »Regeringen og Rigsdagens«. Schrøter kunde i et og alt slutte sig til foregaaende Taler. Naar man søgte om Udførselspræmie for Klipfisk, burde man ogsaa søge om lignende Præmie for andre Fiskeprodukter. Dersom Tinget vedtog Udvalgets Indstilling, vilde Taleren, med et eller flere af Tingets Medlemmer, indgive en Mindretalsindstilling til Regeringen; han gik nemlig ud fra, at Lagtinget, ved at adoptere Andragendet, havde kastet en Beskyldning mod Folketinget, da der i Betænkningen hverken var taget direkte eller indirekte Afstand fra den i Andragendet indeholdte Beskyldning. Ordføreren havde allerede ved Sagens tidligere Behandlinger besvaret de af foregaaende Taler fremsatte Indvendinger og vilde nu ikke indlade sig i politisk Haarkløveri. Det var Talerens Overbevisning, at enhver, som virkelig havde sit Lands Vel for Øje, maatte stemme for Indstillingen. Denne gik ikke ud paa at søge baade Toldens Ophævelse og Præmie, men kun ud paa at vi, i Tilfælde af at ingen Traktat kan opnaas, ved passende Statstilskud maa stilles lige med andre Klipfisk producerende Lande. Det kunde næppe være urigtigt, at man i Betænkningen havde villet henlede Regeringens Opmærksomhed paa, hvor meget der i Frankrig gjøres for de fattige Fiskere. Udvalget havde ikke taget noget Hensyn til det ondtvistede Udtryk i Betænkningen; det havde ikke anset sig berettiget til at sige sin politiske Mening om Andragendet. Der burde ikke tages Hensyn til om Andragerne vare Højremænd eller Venstremænd; naar Sagen var god, burde den fremmes. Dalsgaard vilde indrømme, at der ikke i Indstillingen stod noget om Præmie for Udførsel af Klipfisk; men i Betænkningen, der fulgte med, udtaltes det ønskelige i, at man først kunde faa Begunstigelse ved Traktat og dernæst tillige ved Præmie. Taleren kunde ikke indse, at Udvalget ikke skulde være berettiget til at tage Afstand fra Andragendets Udtryk. Dersom Andragendet havde indeholdt en Udtalelse, der var fornærmelig

for Regeringen, burde Lagtinget have taget Afstand fra slige Udtryk. Han fandt det meget tvivlsomt, om Sagen kunde fremmes paa den foreslaaede Maade; men han ønskede dog lige saa vel som de foregaaende Talere, at Fiskerne maatte staa sig godt. Rasmussen spurgte Dalsgaard, om det var hans Mening, at det altid var Udvalgenes Pligt at kritisere mulige uheldige Udtryk i de foreliggende Andragender. Z. Nielsen fandt det meget uheldigt, at denne vigtige Sag skulde møde saa megen Modstand i Tinget. Han kunde ikke indse, at man ved at stemme for Indstillingen bandt sig til Udvalgets Begrundelse end sige da til Andragendets Udtryk. Naar Dalsgaard lagde saa stor Vægt paa ikke at skade den ny paatænkte Fabriks Drift, maatte man huske paa, at denne, selv om den kom til at gaa godt, næppe vilde blive til Gavn for hele Landet, saa at man, ved at begunstige Fabrikken og de nærmest boende Fiskere, ikke beredte Landet i dets Helhed nogen Fordel. I det hele burde man ikke af Hensyn til, at en privat Mand fandt paa at oprette en Fabrik, undlade at fremme det almindelige Tarv. Det stod d'Hr Schrøter og Dalsgaard frit for at fremkomme med en Mindretalsindstilling, og hvis de derved kunde mildne det for Folketinget ubehagelige Udtryk i Andragendet, vilde de indlægge dem en stor Fortjeneste. Det turde dog maaske være heldigere, om de vilde stemme for Indstillingen, selv om de reserverede sig med Hensyn til det uheldige Udtryk. Effersø mente, at de to Medlemmer ved at sige, at de vilde hjælpe Fiskerne, og dog stemme imod Indstillingen, vilde bære sig ad som en Doktor, der vilde sige til en Mand: »Jeg vilde saa gjerne hjulpet dig; men din Fader har en Gang gjort mig Fortræd, derfor maa du dø.« Schrøter mente ved en Mindretalsindstilling at kunne støtte Sagen lige saa meget som ved at stemme for Udvalgets Indstilling, ja maaske mer. Til Rasmussen bemærkede han, at det altid havde været Sædvane i politiske Forsamlinger at berøre mulige politiske Udtryk i Andragender. Man havde her i Tinget haft Exempel paa, at Medlemmer havde stillet sig køligt over for Sager paa Grund af Andragendets Form. Man maatte ikke glemme, at Indstillingen støttede sig til Betænkningen og denne igjen til Andragendet. Det var en Selvfølge, at man ikke af Hensyn til Fabrikken burde støtte sig imod noget, som fremmede det almindelige Vel. Man maatte dog indrømme, at hvis der f. Ex. gaves en

Præmie paa 3 Øre for hvert Pd. Klipfisk, vilde det ikke være mere end billigt, at der gaves 2 Øre for det Kvantum af andre Fiskevarer, som svarede til 1 Pd. Raafisk. Også var fuldstændig enig med Udvalgets øvrige Medlemmer og kunde ikke indse, at her var noget at hænge sig i. Udvalget havde været fuldstændig enig i ikke at befatte sig med Politik; derfor kunde man ikke med Rette bebrejde det, at det ikke havde gjort sin Pligt for Sagen. Naar en foregaaende Taler havde betegnet det som »mindre heldigt«, at bede om Præmie for Fiskerne, burde et saadant Ord ikke være kommet fra nogen Færings Mund i disse Tider. Taleren kunde ikke indse, at der var foreslaaet at bede om for meget, da Indstillingen gik ud paa enten ved Ophævelse af Tolden eller paa anden Maade at søge at stille os lige med andre Nationer. Der var bevilget store Summer til Fiskeriernes Fremme i det øvrige Kongerige; men her, hvor Fiskeriet spillede en anderledes betydelig Rolle, var der hidtil næppe anvendt Penge i dette Øjemed, naar man undtog et rentefrit Laan, som nogle Fiskere havde erholdt til Anskaffelse af en Dæksbaad. Efter korte Bemærkninger af Schrøter og Effersø, udtalte Petersen, at han fandt det besynderligt, at der i en Sag, hvorom der i Grunden var fuld Enighed, kunde opstaa saadan Strid om et lille uheldigt Ord. Udvalget havde taget sig af Hovedsagen og betragtet det omtvistede Udtryk som ikke eksisterende. Sandheden var, at Traktaten strandede. Taleren og andre maatte vel have Lov at mene, at Skylden for en stor Del laa hos Folketinget. Han vilde stemme for Sagen, som han ansaa for gavnlig. Ordføreren vidste ikke, hvor man skulde henvende sig, naar det ikke skulde være til Regeringen. Man kjendte endnu ikke Udfaldet af den politiske Strid; for Øjeblikket var Rigsdagen udenfor Spillet. Vilde Regeringen henvende sig til Rigsdagen, havde Tinget selvfølgelig intet derimod; man forlangte ikke at faa Sagen fremmet ad provisorisk Vej; man vilde have den fremmet ad lovlige Veje. Om Tilstandene nu vare lovlige eller ikke, vedkom ikke os. Det kunde ikke være andet end Uret at blande Storpolitik ind i en Sag, der angik Landets Ve og Vel. Dalsgaard havde ikke sagt, at vi burde gaa til Rigsdagen med Andragendet. Man plejede ellers at bede Regeringen om at faa bevilget o. s. v.; men saaledes var denne Indstilling ikke affattet. Taleren havde ikke sagt, at Regeringen havde Skylden for at Traktaten

ikke var kommen i Stand; havde dette staaet i Andragendet, vilde han heller ikke have stemt for Indstillingen, naar der ikke var taget Afstand fra Udtrykket. Han mente, at den omhandlede Fabrik vilde kunne gjøre Befolkningen lige saa meget Gavn, som alle Kjøbmændene tilsammen. Desuden maatte vi betænke, hvor uheldig vor Stilling vilde blive, hvis Bevillingsmyndigheden pludselig holdt op med de overdrevent høje Præmier. Formanden havde ved Sagens 1ste Behandling paapeget det uheldige i, at Andragendet indeholdt Udtryk der kunde give Anledning til politiske Diskussioner. Man kunde dog vanskelig forstaa, at nogen kunde grunde sin Afstemning paa Andragendets Udtryk, da saa vel Indstillingen som Betænkningen vare fuldstændig upolitiske. Det var over Hovedet ikke Lagtingets Sag, at udtale nogen Kritik over Rigsdagens Virksomhed; men det maatte i ethvert Fald betragtes som fuldstændig korrekt, at man henvendte sig til Regeringen. Ordføreren bemærkede, at Udvalget havde fundet 2de Indstillingspunkt overflødigt og derfor tog det tilbage som Gjenstand for Afstemning. Formanden udtalte, at Sagen selvfølgelig alligevel vilde blive expederet saa snart som muligt.

Udvalgets 1ste Indstillingspunkt sattes derpaa under Afstemning ved Navneopraah. Ja stemte: G. Joensen, Poulsen, Provsten, Effersø, O. Jacobsen, M. Danielson, Z. Nielsen, Hentze, J. Danielsen, J. Jacobsen, Debes, Petersen, Rasmussen, Djurhuus, Olsen, O. M. Nielsen og Formanden. Nej stemte: Dalsgaard og Schrøter, medens Müller var fraværende. Forslaget var saaledes vedtaget med 17 St. mod 2.

Udvalgets 2de Indstillingspunkt var, som bemærket, taget tilbage.

Den 11te September oplæstes og vedtoges saalydende Indstilling til Ministeriet:

Til Lagtinget er i indeværende Samling indkommet et Andragende fra en Del færøske Kjøbmænd om hos Regeringen at andrage paa, at Toldforskellen i Spanien paa færøsk Fisk maa bortfalde for Fremtiden, og at dette maa ske inden kortest mulig Tid for at raade Bod paa de lave Fiskepriser for Tiden.

Efter at være afgivet til et Udvalg paa 5 Medlemmer, har Sagen undergaaet 3 Behandlinger i Tinget. Ved 3de Behandling

den 28de f. M. vedtoges med 17 Stemmer mod 2 (1 fraværende) følgende Indstilling:

»Tinget andrager Regeringen om at foretage saadanne Skridt, som føre til Tolddifferentiens Ophør for færøsk Fisk i Spanien, eller at saanne, for saa vidt dette ikke kan opnaas, gunstigt vil drage Omsorg for, at Statskassen træder hjælpende til, saaledes at vi sættes paa lige Fod med andre fiskeridrivende, ved Traktater begunstigede Lande.»

Idet Udvalgsbetænkningen vedlægges, skal det fremhæves, at man i Tinget har været enig om Sagens store Vigtighed for Øerne, og skal man, med Henviisning til, hvad der i Betænkningen er anført, paa det varmeste anbefale Sagen til det høje Justitsministeriums Forsorg.

Lagtingssalen, Thorshavn, den 1ste
September 1886.

L. H. Buchwaldt. J. C. Djurhuus.

G. Joensen.

311

Justitsministeriet.

Endvidere vedlagdes Protokollen saalydende Mindretalsindstilling:

Undertegnede Medlemmer af Lagtinget, der have stemt imod den af Tinget vedtagne Indstilling angaaende et til Lagtinget indkommet Andragende, sigtende til Tolddifferentiens Ophør af den færøske Fisk, der udføres til Spanien, tillade os herved over for det høje Ministerium at udtale, at vi have stemt imod denne Sag dels paa Grund af Andragendets Form, dels paa Grund af, at vi ikke kunne billige en Del af de Motiver, som indeholdes i det Andragende og den Udvalgsbetænkning, hvorpaa Lagtingets Indstilling hviler.

Vi ere ganske enige med Lagtingets Flertal i, at det er af højeste Vigtighed, at der gjøres noget for at ophjælpe de yderst usle Priser, der nu, som Følge af, at den spanske Ilandstraktat ikke kom i Stand paa Grund af Uoverensstemmelser mellem Lovgivningsmagtens forskellige Faktorer, gives for Fisk her paa Øerne. Der er ingen Landsdel, der ligger inden for den danske Rigsdags Omraade, der i

den Grad lider derved som Færøerne, og vi formene derfor, at Billighed taler for, at der, indtil Danmark ved Traktat sættes paa lige Fod med de andre fiskeridrivende Lande, bør ydes de Fiskeexportører, der udføre Klipfisk direkte fra Færøerne til Spanien, et saa stort Beløb af Statskassen, som svarer til Tolddifferentien af den Fisk, som de kunne godtgjøre, at de have ladet udskibe i nævnte Land. Vi tillade os at formene, at Færøerne ere mere berettigede til en saadan Skadeserstatning eller Godtgjørelse af den danske Statskasse end nogen anden, til det danske Monarki hørende Landsdel.

Naar Udvalget i den Betænkning, hvorpaa Lagtingets Indstilling er grundet, udtaler, at Statens Hjælp bliver absolut nødvendig først at gennemføre Handels-traktat altsaa Tolddifferentiens Ophør, og dernæst gennem Ind- eller Udførselspræmie, da forekommer det os at være et temmelig stort Forlangende, og at Færingerne kunne være vel tilfredse, hvis de blot kunne faa Tolddifferentien godtgjort, samt at der næppe er Grund til at gaa videre, saa længe ikke de andre fiskeridriverende Lande og navnlig Norge slaa ind paa Præmiesystemet. Dertil kommer, at vi ikke finde det rigtigt udover den omhandlede Tolddifferentie at give Exportører, der tilvirke Klipfisk, Præmie, med mindre man udstrækker denne Præmie til ogsaa at gjælde de Exportører, der nu eller i Fremtiden maatte udføre andre af Raafisk tilvirkede Produkter.

Sluttelig tillade vi os at henlode det høje Ministeriums Opmærksomhed paa, om der ikke kunde opnaas Traktat med Spanien saaledes, at Danmark bliver stillet lige med de i Spanien gunstigere stillede Nationer med Hensyn til den Fisk, der føres direkte fra Færøerne til Spanien, paa Grund af at Færøerne ligge udenfor det danske Toldterritorium, og at spanske Varer indføres toldfrit paa Færøerne; og kunde det maaske, hvis det for Øjemedets Opnaaelse er nødvendigt for at inødekomme den spanske Regering, ved en Lovforandring lade sig gøre at fritage spanske Skibe, eller Skibe, der komme direkte fra Spanien med Last til Færøerne, for Erlæggelse af den sædvanlige Læsteafgift.

Thorshavn, den 3de September 1886.

J. Dalsgaard. J. H. Schrøter.

V. Spørgsmaal om Erhvervelse af Forsørgelsesret.

Den 29de Juli fremlagdes en Skrivelse fra Forstanderskabet for Kvalbø Sogns Kommune, hvori rettes en Besværing til Lagtinget i Anledning af, at 2de Beløb paa henholdsvis 76 Kr. 47 Øre og 15 Kr. 86 Øre ere blevne afkrævede nævnte Forstanderskab som Andel i ydet Fattighjælp til nu afdøde Sigge Sofie Christiansdatter og til Bødkersvend Th. Niclasen. (Skrivelsens videre Indhold fremgaar af Udvalgsbetænkningen.)

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 3de August, vedtoges efter Forslag af O. M. Nielsen at overgive Sagen til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil i næste Møde valgtes: J. Danielsen, Djurhuus, Effersø, Olsen og Schrøter.

Den 6te September fremlagdes saalydende Betænkning:

Fra Forstanderskabet for Kvalbø Sogns Kommune er indkommet til Lagtinget en Skrivelse af 18de Juli d. A., hvori der paa Grund af en af Justitsministeriet truffen Afgjærelse om, at et Udlæg af 363 Kr. 32 Øre for afdøde Sigge Sofie Christiansdatter skal udredes af hele Præstegjælden, naagtet hun har haft fast Ophold fra 1855 til 1869 i Frodebø Sogn, fordi hun siden Loven af 23de Februar 1872 traadte i Kraft, ikke har haft fast Ophold i 5 Aar i noget enkelt Sogn, udtaltes Lagtingets Udtalelse om, hvor vidt det af Kvalbø Sogn siden 1874 af og til forsørgede Fattiglem, Petra Poulsen, er forsørgelsesberettiget i dette Sogn eller i hele Præstegjælden, samt om Bødkersvend Thomas Niclasen, der frarejste Færgerne tidlig i Sommeren 1860, er forsørgelsesberettiget i Suderø Præstegjælds, ved Kommunalloven opløste, Fattigdistrikt.

Til samme Udvalg er afgivet tvende Skrivelser, henholdsvis fra Forstanderskabet for de forenede Sogne i Suderø og Forstanderskabet for Frodebø Sogns Kommune, hvori disse Forstanderskaber ligelødes ytre deres Tvivl om, hvor bemeldte Thomas Niclasen er forsørgelsesberettiget.

Dels af de fremkomne Andragender, dels af andre Oplysninger, Udvalget har

tilvejebragt, fremgaar det, at fornævnte Petra Poulsen sidst har haft fast Ophold i Kvalbø Sogn i 5 Aar og derpaa tog ud at tjene i Frodebø Sogn forinden Lov af 23de Februar 1872 traadte i Kraft. Den 23de Marts 1874 blev hun imidlertid, som sindsforvirret, anbragt for Kvalbø Sogns Regning og har siden af og til været forsørgt i dette Sogn, saaledes, at der ingen Siinde er hengaaet 5 paa hinanden følgende Aar, som hun ikke har været paa Fattigvæsenet.

Udvalget kan ikke skjønne rettere, end at Petra Poulsen, efter den Fortolkning af bemeldte Lov, som Justitsministeriet ved Resolution af 17de Marts d. A. har fulgt, maa være forsørgelsesberettiget i det tidligere Suderø Præstegjælds Fattigdistrikt. Begge Tilfælde ere af samme Beskaffenhed, idet begge Fattiglemmer have haft fast Ophold i 5 Aar, henholdsvis i Frodebø og Kvalbø Sogne og flyttede fra disse forinden Kommunalloven traadte i Kraft. Efter Kommunallovens Ikrafttræden har ingen af dem erhvervet Forsørgelsesret i noget enkelt Sogn, men begge havde den Gang de kom paa Fattigvæsenet fast Ophold henholdsvis udenfor Frodebø og Kvalbø Sogne. Forskjellen er kun den, at medens Petra Poulsen kom paa Fattigvæsenet $\frac{1}{2}$ Aar efter Lovens Emanation, er der foreløbet 12 Aar siden Sigge Sofie Christiansdatter faldt Fattigvæsenet til Byrde; at den førstnævnte i de sidste 12 Aar af og til har været paa Fattigvæsenet i Kvalbø Sogn har efter Udvalgets Formening mindre Betydning, dels er det sket i Henhold til den Praxis, der i Regelen er fulgt overalt her paa Øerne siden bemeldte Lovs Emanation, og dels vare alle Sognene, den Gang Spørgsmaalet i 1874 første Gang rejstes, under en Fællesbestyrelse nemlig: Suderø Præstegjælds Kommunalforstanderskab.

Efter den Fortolkning, som Justitsministeriet i fornævnte Resolution har fulgt, synes det at være utvivlsomt, at Petra Poulsen fremtidig bliver at underholde af det forrige Suderø Præstegjælds Fattigdistrikt, men hvorvidt de Beløb, der ere medgaaede til hendes hidtidige Forsørgelse, skulde refunderes Sognet synes mere tvivlsomt, da Kvalbø Sogn, paa Grund af den hidtil fulgte Praxis, intet Krav har rejst tid-

ligere paa de andre Sogne i Præstegjældet. Forinden 1ste Oktober 1873 vilde det ogsaa falde meget vanskeligt for Kvalbø Sogn, at rejse saadant Krav, da hele Præstegjældet, som alt antydet, indtil nævnte Dato var under en Fællesbestyrelse.

Efter den Forstaaelse af Loven, som hidtil er bleven gjort gjældende af Lagtinget og fulgt af Forstanderskabene, for saa vidt ikke Forandring er gjort deri ved enkelte Resolutioner af Administrationen, opførte de gamle Fattigdistrikter at eksistere den 1ste Oktober 1873 lige saa vel som alle deres Rettigheder og Forpligtelser. Hvis det havde været Lovgivningsmagts Hensigt, at der fremtidig skulde paahvile Fattigdistrikterne Forpligtelser, saa vilde den formentlig have ladet de tidligere Fattigforstanderskaber bestaa ved Siden af den ny Styrelse for at varetage Fattigdistrikternes Tarv. Der findes derfor nu ingen Fattigbestyrelse, der særlig har at drage Omsorg for at disse fælles Fattiglemmer blive anbragte paa en billig og hensigtsmæssig Maade. Vel skulde det synes, at midlertidige Opholdskommuner pligtmæssig burde sørge for, at der til slige Fattiglemmers Underhold ikke medgaa større Udgifter end nødvendig, men Erfaring viser dog, at de ikke blive saa billig anbragte for andre Kommuner Rækning, som naar de selv skulle afholde Udgiften, hvilket tillige det Beløb, der er medgaaet til Sigge Sofie Christiansdatters Underhold, nemlig: 363 Kr. 32 Øre i 49 Dage, eller 7 Kr. 46 Øre daglig, synes tilstrækkelig at godtgjøre. I Kommunallovens § 17 siges, at der ved nævnte Lov vil finde en Opløsning Sted af de da eksisterende Fattigdistrikter og ved Opløsningen skal Fattigbyrden, Formue og Gjæld deles efter Skatteevnen, der udfindes ved Gjennemsnit af de Beløb, hvert Sogn har svaret i Skat i de sidste 5 Aar. Opløsning har fundet Sted, Formue, Gjæld og Fattigbyrde er forlængst fordelt og Loven indeholder intet om, hvorledes den Fattigbyrde skal fordeles, der nu kommer til at hvile paa det den 1ste Oktober 1873 opløste Fattigdistrikt. Skatteevnen har til dels forandret sig i de forskellige Sogne; men der findes ingen Bestemmelse for en anden Fordelingsmaade.

Hvad den i Forstanderskabernes Skrivelser omhandlede, i Suderø fødte Bøddersvend, Thomas Niclasen og dennes Hustru, hvis Forsørgelsessted ogsaa er draget i Tvivl, angaar, da har Udvalget bragt i Erfaring, at han forlod Fæderne tidlig i Sommeren 1860 og har ikke været her

paa Øerne senere. Suderø Præstegjælds Fattigdistrikt blev oprettet den 1ste Oktober 1855 og altsaa havde han ikke opholdt sig 5 Aar i dette Fattigdistrikt efter dets Oprettelse, imidlertid er den Fattighjælp, der er ydet hans i Kjøbenhavn boende Hustru sidst bleven udredet af Sunbø Sogn. Vel har Justitsministeriet under 6te Juli 1875 resolveret, at bemeldte Thomas Niclasen er forsørgelsesberettiget i Suderø Kommune og Amtet i Skrivelse af 16de Marts d. A. udtalt sig for, at nævnte Persons Forsørgelsespligt, jfr. Ministeriets Resolution af 18de Februar d. A., maa paahvile hele Præstegjældet; men den foran af Udvalget fremhævede Omstændighed, at bemeldte Person ikke har haft fast Ophold i Suderø Præstegjælds Fattigdistrikt i 5 Aar efter Distriktets Oprettelse, har næppe foreligget for Justitsministeriet eller Amtet, da i saa Fald Følgen formentlig maatte blive den, i Henhold til den over for Sigge Sofie Christiansdatters Forsørgelsessted fulgte Fortolkning, at Thomas Niclasen ikke kunde anses for at have erhvervet Forsørgelsesret hverken i Suderø Præstegjælds Fattigdistrikt eller i noget enkelt Sogn i Suderø Kommune.

Udvalget finder imidlertid, at ligesom Lagtinget paa den ene Side ikke bør lade falde en Udtalelse i disse Sager, der staar i Strid med Ministeriets førnævnte Resolutioner, saaledes maa det paa den anden Side fornene, at det vil afstedkomme en hel Forvirring, hvis der i Henhold til den af Ministeriet ved Resolution af 18de Februar d. A. fulgte Fortolkning skulde refunderes samtlige Sogne fra de forskellige Præstegjældsdistrikter de Beløb, de i de siden Kommunallovens Emanation forløbene 12 Aar have afholdt til Fattiglemmer, uden at disse have erhvervet Forsørgelsesret ved 5aarigt Ophold efter 1ste Oktober 1873 i de paagjældende Sogne.

Efter hvad der oven for er antydet, skal Udvalget tilraade Tinget i denne Sag at henvende sig til Ministeriet og udbede sig sammens Afgjørelse af de rejste Spørgsmaal, da de Konsekvenser, som oftnævnte Resolution af 18de Februar d. A. vil føre til, maa forudses at bringe Forstyrrelse i den hidtil fulgte Praxis med Hensyn til Fordeling af Fattigbyrden mellem Distrikterne.

I Henhold til foranstaaende tillador Udvalget sig at indstille til Tingets Vedtagelse:

Lagtinget udbeder sig Justitsministeriets Afgjørelse af følgende Punkter:

1. Hvor Petra Poulsen af Kvalbø er forsørgelsesberettiget.
2. For saa vidt hun kjendes at være forsørgelsesberettiget i det forrige Suderø Præstegjælds Fattigdistrikt, om og hvorledes de Beløb, der i de forløbne Aar ere betalte for hende af Kvalbø Sogn, da skulle refunderes dette af hele Præstegjældet.
3. Om de Beløb, der af de enkelte Sogne paa Færøerne ere betalte for Fattiglemmer, der ikke have haft fast Ophold i det paagjældende Sogn, 5 Aar efter 1ste Oktober 1873, skulle refunderes det Sogn, der i Henhold til den fulgte Praxis har været betragtet som Forsørgelseskommunen af hele Præstegjældet og i saa Fald hvorledes.
4. Hvor Bødkersvend Thomas Niclasen af Kjøbenhavn og dennes Hustru ere forsørgelsesberettigede.

Thorshavn, den 6te Avgust 1886.

J. H. Schrøter, J. C. Djurhuus.
Ordfører.

C. Olsen. O. P. Effersø.
Johannes Danielsen.

Den 7de September foretoges Sagens 2^{den} Behandling. Ordføreren (Schrøter) gennemgik Betænkningen og oplyste, at i Følge et optaget Forhør havde Bødkersvend Th. Niclasen ikke erhvervet Forsørgelsesret i Kjøbenhavn, uagtet han var frarejst Færøerne senest i 1860. Sagens Overgang til 3^{dje} Behandling vedtoges enst. med 12 St.

Ved Sagens 3^{dje} Behandling, den 9de September, vedtoges Udvalgets Forslag 1—4 ved Navneopraab enstemmig med 17 St. — Rasmussen og Formanden stemte ikke; Z. Nielsen var fraværende.

Den 14de September oplæstes og vedtoges saalydende Indstilling:

I indeværende Samling er der fra Kvalbø Kommunalforstanderskab indkommet en Forespørgsel til Lagtinget om, hvor Petra Poulsen af Kvalbø, der i de sidste 12 Aar af og til er blevet forsørget af

Kvalbø Sogns Fattigvæsen, er forsørgelsesberettiget; samt fra samme Forstanderskab og fra Forstanderskaberne for Frodebo Sogn og de forenede Sogne paa Suderø Forespørgsler om, hvor Bødkersvend Thomas Niclasen af Kjøbenhavn og dennes Hustru ere forsørgelsesberettigede.

Disse Forespørgsler ere fremkomne paa Grund af, at Justitsministeriet ved Resolution af 17de Marts d. A. har udtalt, at Sigga Sofie Christiansdatter er forsørgelsesberettiget i det forrige Suderø Præstegjælds Fattigdistrikt, fordi hun ikke efter at Lov om de færøske Landkommuners Styrelse af 23de Februar 1872 emanerede, har erhvervet Forsørgelsesret ved saarigt Ophold i noget enkelt Sogn. Denne Ministeriets Afgjørelse gaar imod den hidtil her paa Øerne i Regelen fulgte Praxis, og da nu hverken Petra Poulsen eller Thomas Niclasen i 5 paa hinanden følgende Aar uden Fattighjælp have opholdt sig i noget enkelt Sogn efter bemeldte Lovs Emanation og heller ikke sidstnævnte Person har opholdt sig i det forrige Suderø Præstegjælds Fattigdistrikt i 5 Aar efter dets Oprettelse ved Lov af 22de Marts 1855 om Fattigvæsenet paa Færøerne, saa er det, at Forstanderskaberne spørge om, hvor disse Personer ere forsørgelsesberettigede.

Denne Sag blev afgivet til et Udvalg af 5 Medlemmer, der under 6te f. M. afgav sin Betænkning. Efter at Sagen var undergaaet 3 Behandlinger vedtog Lagtinget efter Forslag fra Udvalget ved 3^{dje} Behandling i Mødet den 9de September enstemmig med 17 St. at udbede sig Justitsministeriets Afgjørelse af følgende Punkter:

1. Hvor Petra Poulsen af Kvalbø er forsørgelsesberettiget.
2. For saa vidt hun kjendes at være forsørgelsesberettiget i det forrige Suderø Præstegjælds Fattigdistrikt, om og hvorledes de Beløb, der i de forløbne Aar ere betalte for hende af Kvalbø Sogn, da skulle refunderes dette af hele Præstegjældet.
3. Om de Beløb, der af de enkelte Sogne paa Færøerne ere betalte for Fattiglemmer, der ikke have haft fast Ophold i det paagjældende Sogn 5 Aar efter 1ste Oktober 1873, skulde refunderes det Sogn, der i Henhold til den fulgte Praxis har været betragtet som Forsørgelseskommunen af hele Præstegjældet, og i saa Fald hvorledes.
4. Hvor Bødkersvend Thomas Niclasen af Kjøbenhavn og dennes Hustru ere forsørgelsesberettigede.

Vel har Justitsministeriet under 6te

Juli 1875 resolveret, at Thomas Niclasen er forsørgelsesberettiget i Suderø Kommune, men foruden at der ikke af denne Resolution fremgaar, hvorvidt det er i noget enkelt Sogn i Suderø Kommune eller i hele det opløste Suderø Præstegjælds Fattigdistrikt at bemeldte Thomas Niclasen er forsørgelsesberettiget, saa har det næppe, den Gang Justitsministeriet i 1875 traf sin Afgjørelse af denne Sag, været fremstillet for Ministeriet, at den omhandlede Person ingen Sinde havde opholdt sig i det tidligere Suderø Præstegjælds Fattigdistrikt i 5 Aar efter dets Oprettelse den 1ste Oktober 1855, da i saa Fald Justitsministeriets Resolutioner af 6de Juli 1875 og 17de Marts 1886

formentlig komme i Strid med hverandre.

I det man for øvrigt tillader sig at henvise til vedlagte Udvalgsbetænkning, udhæder Lagtinget sig det høje Ministeriums Afgjørelse af de rejste Spørgsmaal.

Lagtinget, den 14de September 1886.

L. H. Buchwaldt. J. H. Schrøter.

G. Joensen.

Til
Justitsministeriet.

VI. Spørgsmaal om Dampskibsforbindelse mellem Færøerne.

Den 28de Avgust fremlagdes saalydende Skrivelse:

Til
Færøernes Lagting.

Som det ærede Ting maaske bekjendt, have Kammerherre Thorsten Nordenfeldt og de øvrige Interessenter i Fiske-tilvirkningsinteressentskabet »The normal Company» besluttet at anlægge en Fabrik i Nærheden af Thorshavn, og udset mig til Forretningsfører for samme. Fabrikens Virksomhed skal, hvad der allerede fremgaar af Selskabets Formaal, bestaa i Tilvirkning af Fiskeprodukter af forskellig Art. For at kunne udfolde denne Virksomhed i den størst mulige Udstrækning, vil Selskabet maaske anskaffe et Dampskib til Indkjøb af Kaamaterialer paa de forskellige Fiskepladser her oppe. Dette Dampskib havde jeg tænkt mig tillige maatte kunne benyttes til Etablering af en regelmæssig lokal Forbindelse. Hvorledes denne Forbindelse skulde

gennemføres i sine Enkeltheder, ser jeg mig ganske vist endnu ikke i Stand til at angive, men den skulde foregaa efter en forud lagt Plan, og jeg kan allerede her anføre, at jeg som Hovedtræk i denne Plan havde tænkt mig at opstille følgende 3 Ruter, nemlig:

1. Ruten til Suderø & Sandø med Vaag, Trangslavaag og Sand som Anløbssteder.
2. Ruten til Vaagø & Nordstrøms med Midvaag, Vestmanhavn og Haldersvig samt tillige Ejde paa Østerø som Anløbssteder, og
3. Ruten til Østerø & Norderøerne med Kongshavn, Klaksvig og Andefjord som Anløbssteder.

For hver Rute skulde Skibet vende tilbage til Thorshavn inden den næste paa-begyndtes. Alle 3 Ruter kunde formentlig besørges 2 Gange hver Maaned i Sommermaanederne April—September og en Gang om Maaned i Resten af Aaret, hvilket saa vidt skjønnes vilde være fuldstændig tilstrækkeligt for den herværende Trafik.

De største Vanskeligheder ved Gennemførelsen af foranstaaende Plan frembyder imidlertid Tilvejebringelsen af de dermed forbundne Omkostninger. I saa Henseende maa jeg fuldstændig dele deres Anskuelse, der mene at Udgifterne navnlig i de første Aar langt vilde overstige Indtægterne, og det saa meget mere som de lokale Forhold formentlig kræve et større og kraftigere Skib end man kunde nøjes med i rolige Farvande. Men jeg er paa den anden Side overbevist om, at et saadant Skib med Tiden vil kunne betale sig, og at det offentlige derfor, hvis det tager Sagen i sin Haand, kun et begrænset Aaremaal vil være nødt til at understøtte denne. Jeg havde nu tænkt mig at yde et Bidrag til Sagens Fremme ved paa Hr. Kammerherre Nordenfelts Vegne at tilbyde at gjøre et Forsøg i 3 Aar med et Dampskib paa 150—200 Tons, saafremt jeg herfor kunde faa en Godtgjørelse af det Offentlige paa 12,000 Kr. om Aaret. Selvfølgelig skulde jeg saa tillige oppebære, hvad Dampskibet maatte indvinde ved Fragt- og Passagerbefordring, men jeg vilde dog forpligte mig til ved Fragt- og Passagertaxens Beregning at følge en af Amter approberet moderat Taxt. Det er mit Haab, at det ærede Ting vil indrømme, at den omhandlede Godtgjørelse er sat saa lavt som muligt og at det heraf vil tage Anledning til paa ny at søge Sagen fremmet. Naar Gennemførelsen kun gjøres afhængig af et aarligt Tilskud paa 12,000 Kr., forekommer det mig, at de væsentligste Hindringer ere fjærmede, idet man tør antage, at mindst Halvdelen af Beløbet vil kunne erholdes af den danske Statskasse. I hvert Fald er Beløbet meget ringe i Forhold til Øernes Folkemængde og langt mindre end der er ofret i slige Øjemed mange andre Steder, som f. Ex. paa Ørkensøerne, hvor Dampskibstrafiken nu er bleven saa oparbejdet, at den giver Overskud uden Understøttelse fra Statskassens Side.

I Tilfælde af, at mit Forslag finder gunstig Modtagelse hos det ærede Ting, skal jeg søge at virke hen til, at Dampskibsforbindelsen allerede kan tage sin Begyndelse den 1ste April næste Aar.

I Forhaabning om at den Proposition jeg nu har haft Æren at forelægge maa finde en velvillig Modtagelse i Færøernes højtærede Lagting, togner jeg

Med Ærbødighed
R. Oestrom.

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 30te Avgust, vedtoges efter Forslag af Efferesø at overgiye Sagen til et Udvalg paa 3 Medlemmer, hvortil i næste Møde valgtes: Dürhaus, Müller og Schrøter.

Den 9de Septemder fremlagdes saalydende Betænkning:

Til undertegnede Udvalg er afgivet til Betænkning et Andragende fra Forretningsføreren for »The normal Company« Hr. R. Oestrom af Thorshavn, hvori han tilbyder at sætte en Dampskibsforbindelse i Gang mellem Øerne, foreløbig som et Forsøg i 3 Aar, imod en Godtgjørelse af 12,000 Kr. aarlig.

Som bekendt har Spørgsmaalet om en lokal Dampskibsforbindelse mellem Øerne i de to foregaaende Lagtingssessioner ligget for og forrige Aar fandt endogsaa en Vedtagelse Sted, hvorefter der blev søgt om, at der for Statskassens Regning skulde etableres en saadan Forbindelse. Herpaa har man imidlertid faaet et afslaaende Svar fra Regeringen.

Da enhver maa indrømme, at Forbindelsesmidlerne her mellem Øerne ikke alene lade meget tilbage at ønske, men desforuden, paa Grund af det meget Mandskab, der sættes i Bevægelse, ere meget kostbare, ja til sine Tider endogsaa livsfarlige, maa ethvert Forslag og Tilbud, som sigter hen til bedre Befordringsmidler modtages med Glæde, og Udvalget kan derfor ikke skjønne andet, end at det af Hr. Oestrom gjorte Tilbud fortjener at prøves og overvejes.

Hvad der har afskrækket og fremdeles maa afskrække enhver Tanke om, for privat Regning at gjøre Forsøg med et Dampskib mellem Øerne, er de store Omkostninger, som derved ville være forbundne. Farvandets Farlighed paa Grund af Strømforhold og Øernes Beliggenhed midt i Havet i et stormfuldt Strøg vil nemlig nødvendiggjøre et større Fartøj end ellers vilde være nødvendigt for Trafikens Skyld. Et mindre Skib end det i Andragendet nævnte vilde næppe paa en tilfredsstillende Maade kunne gjøre Turene til bestemte Tider og paa en for øvrigt tilfredsstillende Maade opfylde rimelige Fordringer. Da et saadant Fartøj, efter hvad man har bragt i Erfaring, ikke vil kunne holdes for mindre end 30 à 40,000 Kr. om Aaret, foruden hvad Skibet vil koste at købe eller leje, er det indlysende,

at enhver Tanke om at prøve sig frem for privat Regning, maa opgives, da her ikke findes Kapitalister, som kunne indlade sig paa saa kostbare Forsøg, som i alt Fald i den første Tid ikke kunne ventes at give andet end Tab. Uagtet man har indset, hvor vigtigt det vilde være for Øernes Udvikling i det hele, om en livligere Samfærdsel indbyrdes kunde etableres, var man nu i Færd med at opgive Haabet indtil bedre Tider, eller Tilfældet vilde komme til Hjælp. Det maa derfor være et velkomment Tilbud, som her foreligger, da Prøven nu vil kunne gøres i Forbindelse med et andet Foretagende, og vil saaledes i Løbet af de 3 Prøveaar vise sig, hvad Brug og Nytte samt hvilke Indtægter og Udgifter Forbindelsen vil give. Iler kan med en forholdsvis mindre Kapital, blive gjort den samme Prøve og indhøstes de samme Erfaringer, som med et Skib, der alene blev holdt med den lokale Forbindelse for Øje. Desuden kan det ogsaa komme i Betragtning, at man derved muligvis støtter et Foretagende, som det nu paa-begyndte Fabrik anlæg. I hvor vel Udvalget ikke kan have nogen Mening om dette Foretagende, maa man dog imødesæ det med gode Forventninger, da man her kommer ind paa Forsøg, som ventelig vilde bringe noget mere ud af vore Fiskeprodukter end hidtil er kjendt, og som kun kan give Penge i Landet, da det er fremmede Penge, som løbe Risikoen.

Det vil nu være Opgaven at prøve det modtagne Tilbud.

12,000 Kr. om Aaret er vel c. $\frac{1}{2}$ af, hvad et Dampskib, som foreslaaet, vil koste, og om man end gaar ud fra, at Forretningen for Fabrikken Skyld er nødt til at holde et Dampskib, maa det paa den anden Side fremhæves, at den Pligt, Kompagniet paatager sig, forhindrer det i at bruge Skibet saaledes, som det maaske ellers kunde være hensigtsmæssigere for det, ligesom det ogsaa vil være forhindret i at sende Fartøjet ud af Landet, om det ellers kunde være ønskeligt. Af disse Grunde maa man anse Tilbudet for antageligt. Dog formener Udvalget, at det maa kunne nedsættes noget, naar man giver Afkald paa at benytte Dampskibet i den Tid, man ingen Postforbindelse har gennem den med det forenede Dampskibsselskab etablerede Fart, f. Ex. i Tiden fra 25de November til 25de Januar, da det formenes at Forbindelsen i dette Tidsrum har saa meget mindre Betydning, som det er de korteste Dage og den stormfuldeste Aarstid, saa der næppe kan gøres Regning paa, at

nogen Fartplan i den Tid kan blive regelmæssig holdt. Mod Hensyn til en eventuel Fartplan, da formenes det, at den hensigtsmæssigst maa sættes saaledes, at den saa vidt muligt kommer i Forbindelse med det forenede Dampskibsselskabs Fartplan, hvorved den hidtil omkringsendte Landpost for en stor Del kan afsendes med Lokal-Dampskibet og hvorved ogsaa den Varetransport, som hører til de Havne, som Dampskibsselskabet ikke besøjer, kunde foregaa. Herved vilde de henvod 2000 Kr. aarlig, som Postvæsenet hidtil har udgivet for at faa Landposten omkring, til Dels blive sparede og Befolkningen desforuden faa andre Forsendelser besørgede, som Landposten ikke kan modtage.

Udvalget har i Anledning af Tilskudet og Fartplanen tilskrevet Hr. Oestrom og modtaget vedlagte Svar og Udkast til en Fartplan, hvoraf vil ses, at Tilbudet nedsættes til 10,000 Kr., naar Dampskibet fritages for Turen i de 2 Maaneder, Intet Postdampskib ankommer. Mod Hensyn til Fartplanen maa bemærkes, at den, i Tilfælde af, at Foretagendet kommer i Gang, nærmere maa gennemgaaes og fastsættes ved Amtets og mulig Postvæsenets Approbation, dog saaledes, at de paa Planen opførte Anløbssteder bibeholdes. Hvad dernæst angaar Taxterne for Varetransport og Passage, da maa disse ogsaa være underkastede Amtets Approbation, i hvilken Henseende Vejledning haves i det forenede Dampskibsselskabs Taxter. At der eventuelt med »The normal Company« oprettes en betryggende Kontrakt, antages for en Selvfølge.

Idet Udvalget gaar ud fra, at Vigtigheden af Sagens Igangsættelse vil erkjendes, maa man, med Hensyn til Tilvejebringelsen af Midlerne, haabe, at Statskassen vil komme til Hjælp i de foreslaaede 3 Prøveaar, da det forhaabentlig i disse vil vise sig, at Forholdene ere saaledes udviklede, at Foretagendet for største Delen kan bære sig selv, idet man kan vente, at den megen Transport, som finder Sted med Sejl-Kystfartøjer, for en Del vil gaa over til Dampskibet, samt at megen Skyds, som foregaa med Baad, efterhaanden vil falde bort. Den forannævnte Sum, som Postvæsenet til Dels vil spare for Landposten, vil forhaabentlig ogsaa tages i Betragtning. Frømdes maa det berøres, at den Sum af 40,000 Kr. aarlig, som Staten giver ud til det forenede Dampskibsselskab, i Anledning af den etablerede Fart paa Is-

land, ikke kan forudsættes at være ydet for Færøernes Skyld, da Summen næppe vilde være mindre, om Dampskibene ikke anløb her, maaske snarere større, da Selskabet holdes skadesløst ved Fragten paa Færøerne. Ogsaa af den Grund haaber man, at Statskassen foreløbig vil yde en Sum til Farten mellem Øerne. Af Landets Midler, navnlig under de nuværende trykkende Forhold, at give noget stort Bidrag, vil ikke kunne lade sig gøre, men for at vise at man anser Sagen for vigtig og at man efter Evne har Vilje til at bidrage, foreslaar Udvalget at give et Beløb af 1000 Kr. aarlig i 3 Aar af Skydskassen, da den efterhaanden vil kunne spare noget ved Dampskibsforbindelsen. Forøvrigt maa man anbefale Sagen i Regeringens Hænder til Understøttelse af Statskassen.

Medundertegnede Djurhuus maa bemærke, at da en lokal Dampskibsforbindelse maa antages i forskellige Retninger at fremme, og lette Omsætningsforholdene, ogsaa for saa vidt angaar Forsendelsen af Landmandens Produkter, kunde det synes rimeligt, om Amtsrepartitionsfonden ogsaa gav et Bidrag til Foretagendets Fremme, samt at Skydskassen gav et større Beløb end foreslaaet, da det maa antages, at denne Kasse efterhaanden vil faa mere og mere pekuniær Nytte ved Dampskibsforbindelsen, som man med Tiden vil lære at benytte til de mest mulige Rejser og derved skaffe Nedgang i Skydsudgifterne. Med Henvisning til disse Bemærkninger finder jeg dog ikke Anledning til at skille mig fra de øvrige Udvalgsmedlemmer med Forslag til nogen særlig Indstilling.

I Henhold til det anførte tillader Udvalget sig at foreslaa til Vedtagelse:

Lagtinget andrager Justitsministeriet om at søge udvirket, at der gennem *The normal Company* som Prøve i 3 Aar fra 1ste April næste Aar etableres en Dampskibsforbindelse mellem Øerne med et Tilskud fra Statskassen, idet den herværende Skydskasse dertil bidrager aarlig 1000 Kr.

Thorshavn, den 8de September 1886.

J. C. Djurhuus, J. H. Schrøter.
Ordfører.

Med Reservation:
H. C. Müller.

Den i Betænkningen omtalte Skrivelse og Fartplan er saalydende:

Thorshavn, den 6te September 1886.

Til det ærede Udvalg i Sagen angaaende den foreslaaede Dampskibsforbindelse mellem Færøerne.

I Følge Deres ærede Skrivelse af 4de September d. A. fremsender jeg hermed et Projekt til en Fartplan for Lokalforbindelse mellem Færøerne.

Med Hensyn til Nedsættelse i det af mig forlangte aarlige Tilskud af 12.000 Kr., saa er jeg, efter nøje Overvejelse, villig til at indgaa paa at forsøge at opretholde Forbindelsen under 10 Maanedes Aaret, saaledes som vedlagte Plan udviser, for et Beløb af 10.000 Kr.

For Sommerfarten har jeg tænkt mig 3 Ruter, som hver vilde blive besøgt to Gange om Maaneden og en fjerde mindre Rute i Sundet og Kongshavn, en Gang i Slutningen af hver Maaned, alt for saa vidt Naturhindringer ikke indtræffe.

Hvad de 3 Hovedruter angaar, vil jeg forbeholde os Rettighed til, naar Vind og Strøm gjør det ønskeligt, da at gjøre Rejsen i omvendt Orden, saaledes f. Ex. f. Thorshavn — Vestmanhavn — Ejde — Haldersvig — Søvaag — Midvaag — Thorshavn, det staar os frit for at begynde med Midvaag og tilbagevende via Vestmanhavn o. s. v.

For Vinterfarten har jeg tænkt mig at vedligeholde Trafiken med tvende Ruter, en rundt om Strøme, Østerø og Vaagø og en anden til Suderø med Anløbende af et Sted paa Sandø, naar saadant er muligt. Vinterrejserne ere, som fremgaar af Planen, satte i Forbindelse med Postdampskibets, saaledes at Posten til de førstnævnte Øer og Klaksvig befordres strax efter sammes Ankomst her til fra København og 10 Dage senere til Suderø. I Erstatning skulde Suderø og Sandø anløbes først ved Sommeretene.

I det Tilfælde jeg skulde finde det ønskeligt, ikke at ville holde Dampskibet her oppe i de to Vintermaaned, forbeholder jeg mig Ret til, paa dettes sidste Rejse i Aaret, 25de November, at lade det gaa direkte til Skotland, og ikke som i Planen anført returnere til Thorshavn.

Idet jeg haaber at disse Arrangements maa vinde Bifald tegner

Med Højagtelse
for *The normal Company*, Limited.
R. Oestrom.

Projekteret Fartplan
for Dampskibsforbindelse mellem
Færøernes vigtigste Handels-
pladser.

Sommerture:

(31te Marts—1ste Oktober.)

- Den 1ste i hver Maaned: Thorshavn—
Skaalevig — Vaag — Trangisvaag —
Kvalbø — Sand — Thorshavn.
Den 5te i hver Maaned: Thorshavn—Vest-
manhavn — Ejde — Haldersvig — Sørvag —
Midvaag — Thorshavn.
Den 10de i hver Maaned: Thorshavn —
Klaksvig — Fuglefjord — Andefjord —
Fundingsfjord — Kvannesund — Thors-
havn.
Den 15de i hver Maaned: Thorshavn—Sand
— Kvalbø — Trangisvaag — Vaag —
Skaalevig — Thorshavn.
Den 20de i hver Maaned: Thorshavn—Mid-
vaag — Sørvag — Haldersvig — Ejde —
Vestmanhavn — Thorshavn.
Den 25de i hver Maaned: Thorshavn
Kvannesund — Fundingsfjord — Ande-
fjord — Fuglefjord — Klaksvig — Thors-
havn.
Den 30de i hver Maaned: Thorshavn—
Kongshavn — Kvalvig — Kollefjord —
Thorshavn.

Vinterture:

(1ste Oktober—31te Marts.)

- Den 5te Oktober: Thorshavn—Klaksvig —
Fuglefjord — Fundingsfjord — Halders-
vig — Vestmanhavn — Sørvag — Mid-
vaag — Thorshavn.
Den 15de Oktober: Thorshavn — Trangis-
vaag — Sand eller Skaalevig — Thors-
havn.
Den 15de November: Thorshavn—Klaksvig
— Fuglefjord — Fundingsfjord — Halders-
vig — Vestmanhavn — Sørvag — Mid-
vaag — Thorshavn.
Den 25de November: Thorshavn—Trangis-
vaag — Skotland.
Den 25de Januar: Thorshavn—Klaksvig—
Fuglefjord — Fundingsfjord — Haldersvig
— Vestmanhavn — Sørvag — Midvaag —
Thorshavn.
Den 1ste Februar: Thorshavn—Trangisvaag
— Sand eller Skaalevig — Thorshavn.
Den 10de Marts: Thorshavn—Klaksvig—
Fuglefjord — Fundingsfjord — Haldersvig
— Vestmanhavn — Sørvag — Midvaag —
Thorshavn.

Kirkebø og Keivig anlæses i godt
Vejr paa Rejsen til eller fra Vestmanhavn
og Gøtevig ligeledes paa Rejsen til eller
fra Klaksvig.

Thorshavn, i September 1886.

For The Normal Company, Limited,
Reginald Oestrom.

Den 10de Septbr. fremlagdes saa-
lydende Ændringsforslag fra For-
manden:

a.

I Stedet for Ordene i Udvalgets
Forslag: »den herværende Skydskasse
— 1000 Kr.» sættes: »Amtsrepartitions-
fonden og Skydskassen dertil bidrage
hver 1000 Kr. aarlig i de 3 nævnte
Prøveaar.»

Samme Dag (10de Septbr.) foretoges
Sagens 2^{den} Behandling. Ordføreren
(Djuchaus) gennemgik Udvalgets Betænk-
ning og bemærkede, at han for sit person-
lige Vedkommende havde nogen Betænkeli-
ghed ved at bede Staten om saa mange
Penge, naar man ikke af Landets Midler
kunde byde et større Bidrag end foreslaaet,
da dette kunde synes at give Bevis for, at
Trangis til at faa den paataente Damp-
skibsforbindelse ikke var ret stor. Foruden
den direkte Fordel, Skydskassen fik af
Dampskibet, vilde private Rejsende ogsaa
spare meget derved. Landmændene vilde
vinde meget ved den livligere Omsætning;
men da Amtsrepartitionsfonden, der kunde
betragtes som Færøernes lille Statskasse,
oftere havde vist sig at være et ømt Sted
at røre ved, havde Taleren ikke fundet
Aaledning til at fremkomme med særligt
Forslag om Bidrag af denne Kasse. For-
manden anbefalede sit Ændringsforslag.
Det var upassende at byde mindre end
2000 Kr. fra Færøerne. Der kunde over-
hovedet være Spørgsmaal om, hvorvidt det
ikke vilde være bedre at se Tiden an og lade
»The Normal Company» prøve Trafiken ved
egne Midler. Taleren kunde ikke indse, at
Amtsrepartitionsfonden ikke kunde taale
et Tillæg af 40 Øre pr. Mark Jord til den
nuværende Skat. Det var tvivlsomt om de
handlende vilde benytte Dampskibet, som
ofte Talerens Mening næppe vilde faa
videre Betydning, naar det ikke tillige
kunde bruges til at sætte os i livligere
Forbindelse med Ulandet (Skotland).
Dalsgaard kunde ikke stemme for, at

der blev paalignet Amtsrepartitionsfonden 1000 Kr. til Dampskibsfart; det blev ganske vist ikke meget pr. Mark, men mange Bække smaa gjør en stor Aaa, og desuden maatte man huske paa, at Amtsrepartitionsfondsskatten var en uretfærdig Skat, fordi den ikke hvilede ligelig over al Ejendom i Landet. Jordegodsejerne vilde næppe faa mere Gavn af Dampskibet end andre af Landets Borgere. Kjøbmændene vilde saaledes, selv om de ikke benyttede Dampskibet, have Fordel af, at Fiskernes og de andre Borgers Livsvilkaar forbedres. Hvorvidt 1000 eller 2000 Kr. var et passende Bidrag fra Færøerne, var en Smags Sag. At faa en Hvilgere Forbindelse med Skotland, vilde vistnok være heldigt; men kom Fabrikken i Gang, vilde en saadan Forbindelse nok komme af sig selv. O. M. Nielsen sluttede sig til Dalsgaard. Man havde ment, at det vilde være en betydelig Fordel for Bønderne, at de med Dampskibet kunde faa sendt deres Slagt til Thorshavn, men Dampskibet vilde ikke kunne anløbe alle Stederne i Slagtetiden. Om Skatten til Amtsrepartitionsfonden ikke var meget høj pr. Mark, maatte man huske paa, at Jordegodset ogsaa maatte bære en Del af Udgifterne til Kommunerne, paa sine Steder indtil 10 Kr. pr. Mark. Uldpriserne havde i de seneste 30 Aar ikke været saa lave som nu, og den, der havde Skoen paa, følte bedst, hvor den trykkede. Schrøter mente, at vi ikke havde nogen anden Statskasse end den danske, af hvilke der aarlig anvendes store Summer til Samfærdselsmidlerne. Vel var 1000 Kr. ikke noget stort Beløb; men i Betragtning af, at Færøerne ere et lille og fattigt Land, var det endda ikke saalidt. Jordegodset, som det bestandig blev knastbare at drive, fik ogsaa sin Andel af Skydskassens Bidrag, og havde desuden ogsaa andre Afgifter f. Ex. Tiende. En særlig Dampskibsforbindelse med Udlandet var maaske overflødig nu, da dog 12 Dampskibe aarlig anløbe Færøerne og der, for saa vidt man fik en Forandring i Handelsloven, kunde være Ilaab om, at flere, ogsaa udenlandske, Dampskibe vilde anløbe Færøerne. J. Petersen vilde, hvis han vidste, at man lige saa godt fik Dampskibet ved at hyde 1000 som 2000 Kr., stemt for Forslaget. Han mente ellers, at man var altfor tilbøjelig til at spare paa Amtsrepartitionsfonden; det var ikke de fattige men de rige, der betalte mest til denne Kasse. O. M. Nielsen kunde ikke indse, at Amtsrepartitionsfondsskatten var saa trykkende for de store, som for de smaa Jordegodsejere, da den, der havde

8 Marker, var forholdsvis bedre i Stand til at betale end den der kun havde 1 Mark. Effersø fandt, at Statskassen havde den samme Forpligtelse over for os som over for enhver anden Kommune i Danmark. Regeringen byggede ofte Jærnbaner i Egne, hvor det var givet, at de ikke i den nærmeste Fremtid vilde forrente sig. Han var derfor mest tilbøjelig til ikke at foreslaa noget Bidrag fra Færøerne. Ordføreren havde ikke foreslaaet noget Bidrag fra Amtsrepartitionsfonden, men kun paapeget, at 1000 Kr. forekom ham noget lidt for at faa Sagen fremmet. Han skulde i øvrigt ikke have noget imod, om man ogsaa vilde lægge det andet Tusende paa Skydskassen, saa at Kjøbmændene ogsaa fik deres Del deraf. Hentze sluttede sig til Effersø og vilde anbefale enhver, der elskede vor fri Forfatning og Lagtinget, ikke for meget at forhøje Amtsrepartitionsfondsskatten, som Folk kaldte »Lagtingsskat«; en saadan Forhøjelse vilde fremkalde Uvilje mod Lagtinget. G. Joensen mente, at alle vare enige om det ønskelige i, at Dampskibet kunde sættes i Gang til Gavn for Landet; men Landet havde kun ringe Evne til at bære Udgifter. Han kunde, især da her kun var Tale om en Prøve i 3 Aar, være med til at give 1000 Kr. af Skydskassen, skjønt den næppe vilde faa saa stor direkte Lættelse af Dampskibet. Amtsrepartitionsfondsskatten hvilede ogsaa tungt paa Smaaejere og ubemidlede Opsiddere; ikke alle, som ydede Amtsrepartitionsfondsskat vilde faa Gavn af Dampskibet. J. Petersen gjorde nogle Bemærkninger til O. M. Nielsen og Hentze. O. Jacobsen vilde stemme for Udvalgets Forslag, skjønt han ansaa det for tvivlsomt, om man ikke gjorde rettest i, foreløbig at stille Sagen i Bero. Han syntes man nærede alt for stor Frygt for, at Dampskibet ikke kunde komme i Gang uden betydelige Tilskud fra Færøerne. Naar man havde ment herved at kunne støtte »The Normal Company«, var det et Spørgsmaal om dette ikke vilde staa sig bedst ved at have fri Raadighed over Dampskibet. Efter nogle Bemærkninger af Dalsgaard, udtalte M. Danielson, at vel bar Jordegodset en stor Del af Skydsskatten, men den var dog mere retfærdig end Amtsrepartitionsfondsskatten eller den saakaldte Lagtingsskat. Schrøter fandt det uklogt at stille Sagen i Bero. Dels kunde man nu maaske støtte Fabriksvirksomheden, hvilket mulig om 3 Aar kunde blive for sent, dels vilde man næppe kunne hente megen Erfaring af det Dampskib, der mulig alligevel blev sat i Gang,

da Ruterne saa bleve ubestemte og Skibet ikke var forpligtet til at modtage Passagerer eller Gods. Efter korte Bemærkninger af O. Jacobsen og Schrøter, udtalte Hentze, at han ikke i Udvalgets Indstilling fandt noget om, hvilke Forpligtelser Skibet skulde have. Olsen fandt det heldigt, naar man bad om noget, ogsaa at give noget til Gjengjæld. Man vilde derfor stemme for at yde 1000 Kr. af Skydskassen, skjønt han ikke kunde indse, at vi havde nogen særlig Forpligtelse dertil. Vi udgjorde jo et Læn af den danske Stat, og det var derfor dennes Pligt at komme os til hjælp ogsaa med Hensyn til Samfærdselsmidler. Man antog ikke, at Skydskassen vilde spare 1000 Kr. ved Dampskibet. At yde 1000 Kr. af Amtsrepartitionsfonden fandt han mindre heldigt, da der senere kunde komme mere berettigede Krav til den. Jordegodset, navnlig Kongsgodset, havde ogsaa meget høj Skat i Forvejen. Schrøter mente, at da Betænkningen, hvorpaa Udvalgets Indstilling var bygget, udtrykkelig nævnte, at Taxterne skulde approberes af Amtet, var man betrygget i den Henseende. Saa vel Ministeriet som Folketinget havde været gunstig stemte for Sagen.

Sagens Overgang til 3de Behandling vedtoges enst. med 15 St.

Den 11te September fremlagdes saalydende Ændringsforslag fra Formanden:

b.

I Stedet for Udvalgets Forslag foreslaas til Tingets Vedtagelse:

Der svares Ingeniør Oestrøm, at Tinget i og for sig ikke kan andet end paaskjønne det af ham paa »The Normal Company's» Vegne gjorte Tilbud om eventuelt at ville sætte en Dampskibsforbindelse i Gang her mellem Øerne, men at man samtidig maa beklage ikke at kunne modtage Tilbudet, idet man ikke for Tiden ser sig i Stand til af nogen af de herværende offentlige Kasser at bevilge noget Pengebidrag i nævnte Øjemed og det næppe tør forventes, at Statskassen desuagtet vil træde hjælpende til.

Samme Dag (11te Septbr.) foretoges Sagens 3de Behandling. Formanden

tog sit Ændringsforslag a tilbage til Fordel for det ved Mødets Begyndelse fremlagte Ændringsforslag b, hvilket sidstnævnte efter en kort Diskussion sættes under Afstemning ved Navneopraab og forkastedes med 12 St. mod 5. — Ja stemte: Poulsen, Provsten, O. Jacobsen, J. Petersen og Formanden. — Nej stemte: G. Joensen, Müller, Effersø, M. Danielsen, J. Danielsen, J. Jacobsen, Dobos, Dalsgaard, Djurhuus, Olsen, Schrøter og O. M. Nielsen. — Rasmussen stemte ikke. — Z. Nielsen og Hentze vare fraværende.

Udvalgets Indstilling sættes derpaa under Afstemning og vedtoges med 14 St. mod 3. — Ja stemte: G. Joensen, Poulsen, Müller, Effersø, O. Jacobsen, M. Danielsen, J. Danielsen, J. Jacobsen, Debes, Dalsgaard, Djurhuus, Olsen, Schrøter og O. M. Nielsen. — Nej stemte: Provsten, J. Petersen og Formanden. — Rasmussen stemte ikke. — Z. Nielsen og Hentze vare fraværende.

Ved Mødets Slutning oplæstes og vedtoges saalydende Indstilling:

Fra Forretningsførereren for »The Normal Company», Hr. R. Oestrøm af Thorshavn, or indkommet til Tinget et Andragende, hvori han tilbyder at sætte en Dampskibsforbindelse i Gang imellem Øerne, foreløbig som et Forsøg i 3 Aar, imod en aarlig Godtgjørelse.

Det Udvalg paa 3 Medlemmer, som har været nedsat i denne Sag, har afgivet følgende Betænkning og indstillet til Tingets Vedtagelse:

»Lagtinget andrager Justitsministeriet om at søge udvirket, at der igjennem »The Normal Company», som Prøve i 3 Aar fra 1ste April næste Aar, etableres en Dampskibsforbindelse imellem Øerne ved et Tilskud af Statskassen af 9000 Kr. aarlig, dog saaledes, at den herværende Skydskasse dertil bidrager aarlig 1000 Kr.»

Sagen har været underkastet 3 Behandlinger og ved sidste Behandling i Dag er ovenstaaende Indstilling vedtaget med 14 St. for, 3 imod, medens 1 ikke stemte og 2 vare fraværende.

I det man i det hele maa henholde sig til, hvad der i ovennævnte Betænkning er anført, skal man, efter den Foranledning, de stedfundne Udtalelser i Tinget have givet, særlig fremhæve, at man nærer det Haab, at der af det høje Ministerium i denne Sag specielt vil tages Hensyn til

Øernes isolerede Beliggenhed, der er en Hindring for deres Delagliggjørelse i Goder, som de øvrige Statsborgere nyde i de for Statens Regning udførte Forøtagender, saasom Dampskibsfart, Jærnbaner m. v., idet man ogsaa maa fremhæve, at særlige Foranstaltninger af Staten blive trufne for de Beboere i de danske Lande og Besiddelser, som med isoleret Beliggenhed og ringe Evne ikke kunne iværksætte de almennyttige Forøtagender, som sikre deres Existens og tjene til den nødvendige og ønskelige Udvikling af de Forhold, hvorved Befolkningens materielle Vel befærdres.

I Haab om gunstig Modtagelse af denne Sag anbefales den til det høje Ministeriums Forsorg.

Lagtingssalen i Thorshavn, den 11te September 1886.

L. H. Buchwaldt. J. C. Djurhuus.

G. Joensen.

Til
Justitsministeriet.

VII. Vedtagelser angaaende Hovedreparationer af Kirkebygninger.

A. Sørvaag Kirke.

Den 31te Juli fremlagdes saalydende Andragende fra Kirkeinspektionen:

Natten mellem den 7de og 8de Januar d. A. nedblæste Kirken i Sørvaag i en Storm, saaledes at Taget paa Kirken bortblæste mere eller mindre fuldstændigt og Tømmeret i den for en Del knustes.

Da det formentlig var i høj Grad ønskeligt — for den store Sørvaags Menigheds Skyld — snarest muligt at foretage den fornødne Reparation af Kirken, mente Kirkeinspektionen ikke at burde udsætte denne, indtil Lagtingets Billigelse heraf kunde indhentes, men troede at handle baade forsvarligst og rigtigst ved snarest mulig at lade Kirken opføre paany i samme Skikkelse som tidligere, i Forventning om Lagtingets senere Approbation heraf, idet c. Halvdelen af det gamle Tømmer vilde kunne bruges paa ny.

Da Sørvaags Menighed derhos er i stærk Tiltagen, ansaas det tillige for rigtigst at forlænge Kirken med 3 Alen.

I Følge medfølgende Overslag ville Omkostningerne ved ovennævnte Hovedreparation af Sørvaags Kirke andrage 3725 Kr. 72 Øre, hvorfor man tillader sig hos det højtærede Lagting at andrage om Efterbevilling af Vaags Kirkekasse paa et Beløb af indtil den nævnte Sum. De fornødne Dokumenter vedrørende Kirkens Reparation tillader man sig at vedlægge.

Næs, den 26de Juli 1886.

Ærbødigst

P. K. V.

J. C. Evensen.

Til
Færøernes Lagting.

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 6te Avgust, vedtoges efter Forslag af Provsten at henviso Sagen til Kirkekasseudvalget, som afgav følgende, den 16de Avgust fremlagte Betænkning:

Til undertegnede Udvalg har været henvist et Andragende til Lagtinget fra Kirkeinspektionen for Færø Amt, hvori denne hos Tinget andrager om en Efterbevilling af Vaagø Kirkekasse paa indtil 3735 Kr. 72 Øre til Bestridelse af Udgifterne ved en foretagen, højest nødvendig, Hovedreparation af Sørvaags Kirke.

Idet Udvalget, i Anledning af dette Andragende udtaler, at det kan tiltræde de Motiver, der have været bestemmende for Kirkeinspektionen til at foretage den nævnte Hovedreparation af Sørvaags Kirke, skal det tillade sig at henstille til Lagtingets Vedtagelse:

»Der efterbevilges af Vaagø Kirkekasse en Sum af 3735 Kr. 72 Øre til Bestridelse af Udgifterne ved en Hovedreparation af Sørvaags Kirke, som Kirkeinspektionen for Færø Amt har foranlediget udført.«

I Udvalget for de Kirkekasserne vedkommende Sager, den 16de August 1886.

J. C. Evensen, Johannes Danielsen.
Ordfører.

Th. Debes.

Ved Sagens endelige Behandling, den 18de August, vedtoges Udvalgets Forslag enstemmig med 20 St.

B. Ejdes Kirke.

Den 4de September fremlagdes saalydende Skrivelse fra Kirkeinspektionen:

Som det højtærede Ting bekjendt har Kirken paa Ejde lige siden dens Opførelse lidt af væsentlige Mangler, hvorved navnlig den ydre Fugtighed har fundet Vej til Kirkens Indre baade gennem dens Tag og Vægge.

En Omlægning af Taget der fandt Sted for nogle Aar siden har vel hjulpet en Del; dog trænger Vandet frendes ind paa de Steder, hvor Gavkammene og Taarnet, samt hvor Taget over Sakristiet støder mod Hovedbygningens Gavl, og flere Steder. Derhos siver Fugtigheden ind gennem Fugerne paa Muren, saa Kirkens Indre er overtrukket med grønt

Slim og en stor Del af Træværket i den er blevet sort af det indtrængende Vand og staa i Fare for alvorlig at angribes af Raaddenskab.

Foranlediget heraf har Kirkeinspektionen henvendt sig til Hr. Konduktør Bald, der har ledet Restavreringen af Amtmandsholigen her i Byen, med Anmodning om at rejse til Ejde for at besigtige Kirken der og derhos udtale sin Mening om dens Tilstand og om den hensigtsmæssigste Maade til at raade Bod paa denne. Hr. Bald har godhedsfuldt efterkommet denne Anmodning og i hoslage Erklæring til Amt og Provsti, som man herved har den Ære at tilstille det højtærede Lagting, givet en Beskrivelse af Kirkens nuværende Tilstand og en Betænkning over, hvilke Arbejder der, efter hans Skjøn, ville være at udføre, for at afhjælpe de forefundne Mangler.

Som det af denne Erklæring vil ses, er der en Del Arbejder, der maa betragtes som paatrængende nødvendige, for at sikre Kirken imod fuldstændig Ødelæggelse af Fugt, og en Del andre Arbejder, der vel ogsaa maa betragtes som nødvendige eller ønskelige, men dog rettest ville være at udsætte til et senere Tidspunkt. Det er angaaende disse først nævnte Arbejder, at man tager sig den Frihed herved at henvende sig til Tinget med Anmodning om den fornødne Bevilling til deres hurtigst mulige Udførelse.

Efter Hr. Balds Mening vil det blive nødvendigt, for at faa Taget fuldstændigt tæt, at udmejsle en Fordybning af 2 Tommer i Taarnet langs Hovedtaget og Trappehustaget og lige saa i Gavlen langs Taget over Sakristiet, og paa disse Steder at anbringe en 8 Tom. bred og 5 Tom. dyb med Bly beklædt Skotrende, hvis ene Kant gaar ind i Taarnmuren og hvis anden Kant gaar ind under Skifertaget, samt at anbringe Tagrenderne saa vel paa Taarnet som paa Taget frit hængende udenfor Muren. Men dette vil nødvendiggjøre en Omlægning af hele Skifertaget.

Indvidere vil det være nødvendigt at beklæde Taarnets østlige Side med Blyplader, lagte paa pløjet Bræddetag, da det har vist sig, at Skifer ikke kunne holde paa dette Sted, at sløjfe Gavkammene og føre Taget 6 à 8 Tommer udenfor Gavlene og forsyne dem med Vindskeder, at opføre Skorstene af haardbrændt Sten (Klinker) o. d. l.

For at standse den gennem Væggene og disses Fuger indtrængende Fugt tilraades at afspudse de udvendige Vægge

overalt med et Cementlag, som senere han, mindst efter et Aars Forløb bør ojløses.

Sluttelig tilraader Hr. Bald nogle rent foreløbige Arbejder til Træværkets Beskyttelse, for at hindre at Tømmeret angribes yderligere, inden ovennævnte Arbejder kunne udføres.

Som det af medfølgende Kalkule vil ses, anslaaes Omkostningerne ved disse forskellige Reparationer til 4690 Kr., hvorfor man hos det højtærede Lagting tillader sig at andrage paa, at dette Beløb maatte bevilges til ovennævnte paatrængende Arbejder dels af Østersø Kirkekasse, dels som et rentefrit Laan af Nordstrøms Kirkekasse.

I Kirkeinspektionen for Færø Amt.
Thorshavn, den 30de Septbr. 1886.

I. H. Buchwaldt. J. C. Evensen.

Konduktor Baldis Skrivelse til Kirkeinspektionen er saalydende:

Thorshavn, den 20de Septbr. 1886.

I Følge den fra Færø Amt og Provsti til mig rettet Anmodning om at foretage et nøjagtigt Eftersyn af Ejdes Kirke paa Østere, tillader jeg mig herved, efter at have foretaget nævnte Synsforretning, at fremsende følgende Beskrivelse af Kirkens nuværende Tilstand og Betænkning over, hvilke Arbejder efter mit Skjøn vilde være at udføre for at afhjælpe de forefundne Mængder.

Beskrivelse over Kirkens Tilstand den 31te August d. A.

Kirkens udvendige Mure ere saa stærkt gennemtrængte af Fugtighed, at deres indvendige med Kalk pudsede Sider ere overtrukne med grønlig Slim, særlig er Gavlvæggen bag Alteret, Gavlen med Taarnet og Nordsiden saa stærkt angrebne, at de have en fuldstændig mørkegrøn Farve, som om de vare oversmurt med et Lag Grønsæbe; ved begge Gavlene og flere Steder paa Længdevæggene fandtes Vandet at strømme saa stærkt ind, at der paa Kirkegulvet fandtes store 3 à 4 Alen brede Vandpytter. Den Dag Synet foretoges, var der stærk Søndenvind og Regn. De lodrette Stolper i Væggene som bære Kirketaget, Enderne af begge Længdebjælker, paa hvilke det huede Loft hviler, Gavlbjælkerne, Bjælkelagene i Taarnet, kort sagt alt Tømmerværk, som er i Berørelse

med de udvendige Mure er saa stærkt angreben af Fugtighed, at der er stor Fare for, at det snart begynder at raadne. Nogen egentlig Raadenskab af de vigtigste Dele af Tømmerværket har jeg, saa vidt jeg kunde komme til at undersøge samme ved Boringer, ikke kunnet opdage, og da tilmed, saa vidt jeg kunde skjønne, nævnte Dele ere udførte af pommersk Fyrretræ, tror jeg ikke, at Raadenskab endnu har haft nogen Indflydelse paa det; derimod ere forskellige Dele af Træværket, som ere udførte af almindelige Spørholter saa som de indmurede Tømmer i Taarnets Hjørner, i hvilke Stormjævnene fra Taarnets øverste Bjælkelag ere fastgjorte, og de 4 Stkr. Tømmer paa hvilke den øverste Bue i Taarnets østlige Side hviler, stærkt angrebne af Raadenskab; end videre er Brædegulvet i Kirken, Sakristiet, den sydøstlige Forstue, Pulpitret og Orgelpladsen saa stærkt gennemtrængte af Fugtighed, at Brædderne til Dels ere helt sorte, og det er at befrygte, at en Del af dem og Underlagene ere angrebne; ligeledes er Trappen i Taarnet og Pancelorne ved Ydermuren, særlig ved Opgangen til Prædikestolen, stærkt angrebne. Misegulvet i Kirkens Midtergang fandtes stærkt sunket flere Steder, fremkaldt ved Sammensynkning af den underliggende Fyld. Skifortaget paa Taarnets østlige Side er til Dels bortblæst, Skiferdækket paa Kirkens Hovedtag, som er lagt om paa pløjede Brædder, er tæt, i alt Fald kunde jeg ikke opdage nogen Lækage; de stærke Spor af sandan, som ses paa Hvelvingens Beklædning, hidrøre fra den Tid, da Taget ikke var omlagt. Aarsagene til den stærke Fugtighed i Murene ere, at Vandet siver ind overalt, hvor Skifertaget støder mod Gavlkammene og Taarnet, ligeledes hvor Taget over Sakristiet støder imod Hovedbygningens Gavl, og hvor Taget over Trappehuset støder imod Taarnet, end videre langs Tagrenderne, som med $\frac{1}{3}$ af deres Gjennemsnit ligge i Gesimsen, igjennem Fugene og selve Stenen paa de udvendige Mure. De vestlige Enden af Tagrenderne ere til Dels ødelagte, idet de ere gennemhullede af de nedblæste Skifersten fra Taarnet. Tagrenden paa Taarnets sydlige Side er ved Tagets Omlægning hævet c. $1\frac{1}{2}$ Tom. paa Midten for at tilvejebringe stærkere Fald for Vandet, hvilket synes at have haft en gavnlig Virkning, i det Muren paa Sydsiden er den mindst fugtige. Tagrenderne paa Nordsiden vare til Dels fyldte med, sandsynligvis af Vinden derop førte Sand- og Jordpartikler, i hvilke en frodig

Græsvoxte trivedes og forhindrede Vandets Afløb; Nedløbsrenden i den nordøstlige Ende er gledet ned og tillader Vandet at løbe ned langs Muren. Den udvendige Fugning følger ikke Stenenes naturlige Form; men er benyttet til at regulere Fugornes uensartede Størrelse; Fugerne imellem Stenene ere stedvis kun indtil $\frac{1}{4}$ Tommes Tykkelse, og da Stenene ikke ere formugede i tilstrækkelig Mørtel men til Dels ere lagte tæt ovenpaa hinanden, har det ikke været muligt at faa Fugningen tilstrækkelig dybt ind mellem disse, men denne og disse Steder sat uden paa i en Tykkelse af fra $\frac{1}{4}$ til 1 Tom. s Tykkelse og i en Bredde af fra 1 til flere Tommer; denne Fugning sidder derfor mange Steder som en tynd Skal uden paa Stenene, og da den til Dels er udført af afbunden Cement, hvilket ses af, at Fugningen er stærkt revnet, er den langt fra tilstrækkelig til at forhindre Indtrængen af Vand imellem Stenene; end videre fandtes mange af Stenene at have gamle Vejrrevner, store Porer og Huller, i hvilke Vandet trængte ind. Cementpudsen paa Skorstenen og flere Steder paa Gavlkammene var falden af.

Idet jeg saaledes har fremstillet Kirkens nuværende Tilstand, skal jeg tillade mig at fremsende en Betænkning over den efter mit Skjøn bedste Maade at afhjælpe de forefundne Mangler, som ere: Tagets utilstrækkelige Tæthed langs Gavlkammene, Taarn m. m., Tagrendernes Anbringelse i Gesimsen og Ydermurens Utæthed og mangelfulde Fugning.

For at faa Taget fuldstændig tæt, vil det være nødvendigt at udmejsle en Fordybning af mindst 2 Tommer i Taarnet langs Hovedtaget og Trappehustaget og lige saa i Gavlen langs Taget over Sakristiet, paa disse Steder at anbringe en 8 Tom. bred, 5 Tom. dyb med Bly beklædt Skotrende, hvis ene Kant gaar ind i Taarnmuren, og hvis anden Kant gaar ind under Skifertaget, end videre at anbringe Tagrenderne saa vel paa Taarnet som paa Taget frit hængende udenfor Muren, dog saaledes, at de komme 2 à 3 Tommer uden for Gesimsens yderste Kant, at lade de anbragte Snestoppere fuldstændig bortfalde og i Stedet for anbringe større og stærkere Rendejern, at beklæde Taarnets østlige Side med Blyplader lagte paa pløjet Bræddetag og derpaa naglede lodrette og trekantede Lister, hvis Indbyrdes Afstand ikke maa overstige 12 Tommer, at skøjfe Gavlkammene og føre Taget 6 à 8 Tom. udenfor Gavlene, at opføre Skorstenene af haardbrændt Sten (Klinker) formuget og

fuget med blandet Kalk- og Cementmørtel og dernæst strøget med saa megen Fernis, som Stenene ville suge, eller pudset med Cement og derefter malet. Tagrenderne ville sandsynligvis kunne bruges igjen, naar de blive reparerede, rensede og oljemaiede flere Gange saa vel ind- som udvendig. Jeg skal dog tillade mig at henstille, at det vilde være rettest at anbringe nye Tagrender af galvaniseret Jern. En Fornyelse af Fugningen vil paa Grund af den forhen nævnte Maade, hvorpaa Stenene ere lagte, ikke afgive tilstrækkelig Garanti for at Ydermurene blive tætte, da der tilmed i mange af Stenene som nævnt findes Vejrridser og Huller, og Kirken tilmed ligger paa et for Vejret meget udsat Sted, skal jeg anbefale at afpudse de udvendige Vægge overalt med et Cementlag, som senere hen mindst efter et Aars Forløb bør oljemaies; Omkostningerne herved ville ikke stort overstige dem, der ere forbundne med ny Fugning, da denne, saa fremt der skal opnaas Sikkerhed for, at Muren bliver tæt, maatte udføres saaledes, at Kanterne af Stenene bortmejsledes de Steder, hvor disse ligge tæt paa hinanden, saa at der overalt blev c. $\frac{3}{4}$ Tom. bred Fuge og saa dyb, at der de Steder, hvor der ingen Mørtel findes mellem Stenene kunde blive mindst 2 Tom. dyb Fuge; da imidlertid mange af de anvendte Sten som f. Ex. i Trappehuset alle kun ere fra 2 til 4 Tom. tykke, vilde dette være forbundet med overordentlig meget Arbejde, og de mange Revner og Huller i Stenene, der som oftest ere vanskelige at opdage, vilde næppe kunne tætnes. Kalkpudsen paa den indvendige Side af Muren bør afhugges, den asfalteres og derefter pudses paa ny.

Da Murene ere saa gjennemtrængte af Fugtighed, at der maa forventes at ville hengaa lang Tid, forinden de blot nogenlunde udtørres, skal jeg tillade mig at foreslaa, at Tagets Omlægning og Murens udvendige Comontering først foretages, og først et Aars Tid derefter de indvendige Vægges Asfaltering, Pudsning og Maling finder Sted, og at det mellemliggende Tidsrum paa bedste Maade benyttes til i godt Vejr ved Gjennemtræk at opnaa saa megen Tørhed som mulig.

Som rent foreløbige Arbejder for at forhindre at Tømmerværket angribes yderligere, vil det være rigtig snarest paa alle Steder, hvor det uden Fare for Bygningens Soliditet kan lade sig gjøre, at borttage eller bortmejsle al Kalkpuds og Sten paa Overkanten og Siderne af Tømmeret for at skaffe Luften uhindret Adgang til dette,

ved Kitting langs Gavle og Taarn midlertidig søge at forhindre, at saa meget Vand trænger ind paa 2 & 3 Steder i Kirkens Midtergang og at optage 2 & 3 Rækker Fliser tværs over denne og nedlægge et sammenlægget Rør af 4 Brædder 7 & 8 Tom. i □ for at skaffe Gjennemtræk under Gulvet fra de Ventil, der ere anbragte i Ydermuren, og at Tagrenderne renses og Nedløbsrøret reparerer.

Som foreløbig Vejledning til hvad nævnte Arbejds Udførelse med Tillæg af Materialier vilde andrage, tillader jeg mig at fremsende omstaaende Kalkule.

Allerhødest
K. Bald.

Til

Færø Amt og Provsti.

Kalkule over de Udgifter til Materialier og Arbejdsløn, der sandsynligvis vilde medgaa til en Hovedreparation af Bjdes Kirke.

Omlægning af 970 □ Al.	
Skifertag paa Lægter ovenpaa Bræddetaget.	1940 Kr.
Blytag paa 1 Side af Taarnet og Skotrender.	300 —
Reparation og Forlængelse af Rønder.	100 —
Forlængelse af Bræddetaget, Vindskeder m. m.	130 —
Stilladser.	100 —
1450 □ Al. udv. Cementpuds	1600 —
1200 □ Al. Asfaltering.	350 —
1200 □ Al. Kalkpuds.	600 —
Indvendig Maling.	500 —
Reparation af Gulv, Træværk, Panel m. m.	500 —
Udvendig Olfjemaling.	400 —
	6540 Kr.
Frageaar foreløbig.	1850 —
Rest.	4690 Kr.

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 6te September, vedtoges efter Forslag af Provsten at henvise Sagen til Kirkekasseudvalget, som afgav følgende, den 7de Septbr. fremlagte, Betænkning:

Til undertegnede Udvalg har været henvist et Andragende til Lagtinget fra Kirkeinspektionen for Færø Amt, hvilket Andragende, der er ledsaget, som Bilag, af

en Erklæring fra Hr. Konduktor Bald, gaar ud paa en Bevilling af Kirkekassen paa 4590 Kr. til paatrængende nødvendige Reparationer af Kirken paa Bjde.

Udvalget, der ogsaa selv har konfereret med Hr. Bald angaaende det i Andragendet omhandlede, skal i den Anledning tillade sig at udtale:

Efter hvad der i Hr. Balds Erklæring og ellers ogsaa paa anden Maade er oplyst, maa det betragtes som konstateret, at Kirken paa Bjde i den Grad lider under indtrængende Vand og Fugt, at en grundig Reparation af den maa betragtes som paatrængende nødvendig, naar man ikke vil udsætte sig for, at alt Træværket i den, inden kort Tid, ødelægges af Raaddenskab. Udvalget kan derfor ikke andet end tilraade, at der gives den begjærte Bevilling i det omhandlede Øjemed.

Det vil til den Ende utvivlsomt være det eneste rigtige, som af Kirkeinspektionen foreslaaet, at følge den af Hr. Bald i hans Erklæring anviste Fremgangsmaade til at gjøre Taget fuldstændig tæt og til en hensigtsmæssigere Anbringelse af Tagrenderne. Men dette vil, efter Hr. Balds Erklæring til Udvalget, ikke kunne lade sig gjøre uden en Omlægning af Kirkens Skifertag. Det vilde derfor formentlig være det tilraadeligste snarest muligt at paa-begynde Arbejderne herved. Aarstiden vil næppe lægge Hindringer i Ve'en; snarere tør man maaske haabe, at Efteraaret vil blive mindre regnfuldt, end Sommeren har været. Denne Anskuelse er ogsaa tilraadt af Hr. Bald.

I Forbindelse hermed skal man, ligeledes efter Samraad med Hr. Bald, henstille, at den udvendige fugning paa Kirken, navnlig paa Sydsiden, efterses i Aar, og det saa opsættes til næste Foraar at atpudse Kirken udvendig med Cement, da Aarstiden nu er for fremrykket til i Aar at foretage Cementarbejder, der jo maa være færdige en rum Tid, inden Frosten indfinder sig. Den fornødne Reparation af Kirkens Gulv, Træværk, Panel m. m. vil ogsaa rettest være at udsætte, til de udvendige Reparationer ere tilendebragte.

For saa vidt Hr. Bald i sin Erklæring tillige har hentydet til Nødvendigheden af at afhugge Kirkens indre Kalkpuds og derefter først asfaltere og dernæst paa ny asfudse og siden oljemale Væggene, da maa man være af den Formening, at det vistnok vil være det raadeligste foreløbig at stille denne Forholdsregel i Bero, for at det kan ses, om ikke Kirkens Indre, ved hensigtsmæssig Ventilation og Ud-

Infining, kan befries for den indtrængende Fugt, naar Kirkens Ydre først er gjort tæt, saa at det modstaar den ydre Fugtighed. Den paa Kirkens indre Vægge ansamlede grønne Slim vil, efter hvad man har bragt i Erfaring, kunne fjærnes ved Vaskning.

Da en Del af det omhandlede Arbejde, navnlig alt Haandlangerarbejde, vil kunne udføres i Pligtarbejde paa Omgang af Sognets Beboere, skal man tillade sig at henstille, at der paalignes Sognet 80 Mands Pligtarbejde i det kommende Regnskabsaar, hver Mands Arbejdsdag beregnet til 12 Timer.

Udvalget skal derfor tillade sig at henstille til Lagtingets Vedtagelse:

1. »Til en Reparation, og eventuel Omlægning af Taget paa Ejdes Kirke samt til Afpudsning med Cement af Kirkens udvendige Vægge, ligesom til fornødne Reparationer af Træværket i dens Indre — hvilket alt vil være at udføre i Overensstemmelse med Hr. Konduktør Baldis til Færø Amt og

Provsti afgivne Erklæring og Kalkule af 2den d. M. — bevilges et Beløb af 4600 Kr., dels af Østersø Kirkekasse og dels, som rentefrit Laan, af Norderøernes Kirkekasse.»

2. »Der paalignes Ejdes Sogn i det kommende Regnskabsaar 80 Mands Pligtarbejde, i Anledning af Kirkens Reparation. Arbejdsdagen beregnet til 12 Timer.»

I Udvalget for de Kirkekasserne vedkommende Sager, den 6te Septbr. 1886.

J. C. Evensen,
Ordfører.

Th. Debes.

Johannes Danielsen.

Ved Sagens endelige Behandling, den 8de September, vedtoges Udvalgets Indstilling 1—2 enstemmig med 13 St.

VIII. Spørgsmaal om Udvidelse af Færø Amts Hospital.

Ved Tingets Aabning fremlagdes en saalydende Skrivelse fra Hospitalsinspektionen:

Under 24de September indeværende Aar har Amtet tilstillet Inspektionen en Skrivelse vedrørende paatænkte Reparationer etc. ved Færø Amtshospital, ledsaget af Lagtingsudvalgets Betænkning. Amtet har dertil tilraadet at lade udføre: 1) samtlige Arbejder efter Overslag A, 2) de fleste paa Overslag B og 3) endelig en Tilbygning til Økonomens Lejlighed, en Del mindre end den af Inspektionen foreslaaede.

Inspektionen skal tillade sig hertil at bemærke, at den i det væsentligste maa fastholde sin i Indstilling af 25de Juli indeværende Aar udtalte Mening om Ønskeligheden af at faa udført samtlige paa Over-

slag A, B og C opførte Arbejder til et Beløb af 5119 Kr.

Paa Overslag B har det højterede Amt forment at kunne lade bortfælde enkelte Poster, af hvilke de fleste efter Inspektionens Mening helst burde bibeholdes.

P. 3. Gulvet i Køkkenet trænger efter Synsmændenes Mening til Fornyelse.

P. 5. Et afdelt Loftsrøm til Tøjstørring kan efter gjorte Erfaringer ikke godt undværes; Tæpper, Lagener etc. kan det under visse Forhold, navnlig naar Bevægningen er stor, blive nødvendigt at vadske saa ofte, at man, naar der indtræffer fugtigt Vejr, kan faa Beholdningen opbrugt; af denne Grund kan det nævnte Loftsrøm med kunstig Varme fra en Kaminskorsten eller eventuelt Kakkelovn ikke godt undværes.

P. 9 og 10 ere Udgiftsposter til et forsvindende lille Beløb; de kunde muligvis i alt Fald til Dels undværes.

P. 12. Reparation af Landingsstedet er opført dels for at sikke dette mod at ødelægges af Brændingen, dels og formentlig for at faa det repareret saaledes, at man kan bære Patienter op fra Baaden uden at løbe den ikke usandsynlige Risiko, at man falder med denne, hvorved baade Patienten og de der bære ham alvorlig kunne beskadiges.

P. 13. Styrkning af den sydlige Næstevæg formenes nødvendig for at Brændingen ikke skal ødelægge baade Næst og Baad, hvad den enkelte Gange har været lige ved.

P. 15. En Tøjtøringskjæld skulde træde i Stedet for Skuret ved Vestgavlen, der maa nedrives, naar Økonomens Lejlighed udvides vesterfor; at opføre dette paany er ikke tilraadeligt, da det er uhensigtsmæssigt, og det meste af Tømmeret i det ubrugeligt.

Overslag C, en Tilbygning til Økonomens Lejlighed, hvorved denne sidste vil forbedres noget; men denne Forbedring er forsvindende lille i Modsætning til den af Inspektionen foreslaaede, idet det meste af Tilbygningen er Erstatning for det Økonomen taber ved, at Spisekammeret og en Del af det nuværende Køkken lægges til selve Hospitalslejligheden. Ved at foreslaa den større Tilbygning har Inspektionen tilsigtet dels at skaffe Økonomen en mere passende Lejlighed, dels har man derved villet opnaa Plads til det paa Overslag B P. 5 omtalte Tørrerum, dels vil det være muligt at rydde et af Loftsværelserne for Hospitalet, saaledes at dette i Tilfælde af, at der er Pladsmangel paa Sygestuerne kan benyttes som Sygeværrelse. At man, for saa vidt der oprettes Sygehuse uden for Thorshavn, ikke skulde komme i den Situation at mangle Plads, vil Inspektionen ingenlunde garantere for. Siden den nuværende Læges Ansættelse ved Hospitalet i August 1882 er der paa dette indlagt c. 123 Patienter (1885 er ikke medtaget, da Lægen den sidste Part af Aaret har været ude af Funktion). Af de behandlede syge har der, bortset fra sindssyge fra de to andre Distrikter været indlagt i alt 7 Patienter, og af disse kom 5 i den bestemte Hensigt at blive behandlede af undertegnede Læge; tilbage bliver altsaa kun 2 Patienter, som, hvis der havde været Sygehuse ved Klaksvig og Tveraa, mulig vare indlagte paa disse. Fra Vestmanhavnsdistriktet er der indlagt 16, hvoraf 12 fra Vaagø og 4

fra Sundelaget; de 12 fra Vaagø vilde sandsynligvis have søgt til Vestmanhavn, om der havde været Sygehus og Læge der. Følgelig vilde, saafremt der var 3 Sygehuse uden for Thorshavn, af 122 Patienter de 14 d. v. s. c. 11 $\frac{1}{2}$ % søgt til disse, og saafremt kun de af Lagtinget foreslaaede 2 Sygehuse ved Tveraa og i Klaksvig vare til Stede, vilde 2 syge af de 122 d. v. s. knap 2% være Formindsnelsen af Færø Amtshospitals Belægning. Man bør end videre gaa ud fra, at der begrundet paa Folkemængdens Tiltagen i det nuværende Thorshavnsdistrikt ikke er nogen Sandsynlighed for, at Belægningen paa Hospitalet skulde blive synderlig mindre end hidtil.

Hvis man altsaa lod det bero ved den af Amtet foreslaaede Tilbygning, vilde man renoncere paa det omtalte Tørrerum og det til eventuelt Brug staaende Sygeværrelse paa Loftet, Økonomens Lejlighed vilde kun lidet forstørres, og hvad der for Økonomen vilde være af Betydning for en længere Tid, vilde der ikke blive Tale om en Udvidelse af hans Bolig, hvis man ikke nu griber Lejligheden dertil; formentlig vil det fra de fleste Sider indrømmes, at Økonomens Lejlighed er under det, som man kan være bekjendt at byde ham.

Som i forrige Indstilling omtalt, vil man kun tilraade at undlade Epidemibygnings Opførelse under Forudsætning af, at Hospitalets nordligste Sygestue sondres godt fra de øvrige, og der indrettes et lille Badeværrelse ved Siden af; selvfølgelig vil Inspektionen fastholde, at det kun er en Nødhjælp, hvis Utilstrækkelighed man mulig en Gang vil faa Blikket op for.

Angaaende Epidemibygningen har Lagtinget formentlig gjort sig skyldigt i en Misforstaelse ved at slaa dennes Nødvendighed til Jorden med en Paavisning af Sergeantboligen paa Skansevejen, som værende til Brug for mulig indtræffende epidemiske Tilfælde. I Lov om Foranstaltning til at forhindre den asiatiske Koleras Indbringelse til Færøerne m. m. § 4 staar:

„I Thorshavn skal der have paa rede Haand et passende Lokale, hvor kolerasyge, som ankomne ad Søvejen, kunne modtages, o. s. v.“

Formentlig har det været Meningen med Udtrykket „ankomne ad Søvejen“, at det omtalte Lokale skulde være for udenfra kommende Patienter med epidemiske Sygdomme, hvis Indførelse og Udbredelse paa Øerne man derved har villet modarbejde; at anvende Lokalet til Patienter med de forskellige paa Færøerne eventuelt opstaaende

epidemiske Sygdomme vilde efter Inspektionens Anskuelse være et Misgreb, naar Lokalet paa denne Maade var taget i Brug, hvor skulde man da indlægge søvæerts fra kommende Patienter med smitsomme Sygdomme.

Inspektionen skal derfor tillade sig at henstille til det højtærede Amt, at der skaffes Midler til Veje til Udførelsen af de nævnte Arbejder til et samlet Beløb af 5119 Kr.; da Hospitalet ikke har den dertil medgaaende Pengestem staaende til dets Raadighed, vil man foreslaa Amtet en fornyet Henvendelse til Lagtinget for gjennem dette at opnaa et Tilskud fra en af Færøernes Kasser eller eventuelt fra Staten. Inspektionen skal i denne Anledning hen-vise til den af Kysikatet til Amtet under 10de indeværende Maaned afgivne Betænkning vedrørende Oprettelsen af Sygehuse paa Færøerne uden for Thorshavn.

Da Sagens Afgjørelse paa denne Maade kan komme til at trække saa længe ud, at Hospitalsbygningen vilde lide alt for meget ved, at man undlod snarest muligt at udføre visse Arbejder, skal man indstille til Amtets Approbation, at følgende Arbejder paabegyndes til førstkomende Foraar.

De paa Overslag A opførte Arbejder (P. 2, 3, 9 og 10 undtagne) til Beløb af 1299 Kr.

De paa Overslag B opførte Arbejder (P. 3, 5 og 12 undtagne) til Beløb af 860 Kr.; mulig kunne endnu flere af Posterne paa Overslag B foreløbig udskydes.

Det samlede Beløb vil saaledes blive 2159 Kr.

8 Bilag remitteres.

Færøernes Amtshospital, Thorshavn,
den 10de December 1885.

I. G. Effersø. Frands Jacobsen.

Idet medandertegnede Medlem af Inspektionen slutter mig til foranstaaende, maa jeg bemærke, at jeg dog ikke kan anbefale Udførelsen af de paa Overslag B anførte Arbejder, uden for saa vidt Hospitals kontante Beholdning maatte være tilstrækkelig til Dækning af Udgifterne.

E. Müller,
kst.

I Cont. af Inspektionens Skrivelse af 20de ds. skal man meddele, at efter hos-

lagte Oversigt fra Hospitalskassereren er Beholdningen c. 2800 Kr., og man vil altid efter Inspektionens Skjønnende kunne gjøre Regning paa, at Beholdningen ved de løbende Udgifter i det kommende Regnskabsaar aldrig vil kunne bringes ned under 2200 Kr. Man skal tilføje, at ved Opmaaling af de to Økonomen tillagte Værelser i Stueetagen, der tjene til Opholdsværelse, Spise- og Sovværelse for ham og Hustru, belindes disse at være:

det ene 5 Al. 13 Tom. langt og 5 1/2 Al. bredt;
det andet 5 Al. 13 Tom. langt og 4 Al. bredt.
Højden i begge er 3 1/2 Al.;

altsaa Kubikindholdet er respektive 854 og 621 Kubikfod.

Naar man sammenholder disse Rumforhold med hvad der fordres i Indenrigsministeriets Cirkulære af 9de Februar 1869 Post 11, faar man et godt Begreb om, hvor tarvelig Lejligheden er.

Færøernes Amtshospital, Thorshavn.
den 22de December 1885.

J. G. Effersø. E. Müller,
kst.
Frands Jacobsen.

Til
Færø Amt.

Tilstilles Lagtinget til behagelig Overvejelse i den af Inspektionen paapegede Retning.

Færø Amt, den 29de Juli 1886.

L. H. Buchwaldt.

Ved Sagens foreløbig Behandling, den 5te August, vedtoges efter Forslag af Z. Nielsen at henvises Sagen til Udvalget for forskelligartede Sager, som, efter at have modtaget Afskrifter af forskellige mellem Amtet og Hospitalsinspektionen vekslede, denne Sag vedrørende, Skrivelser, afgav følgende, den 25de August fremlagte, Betænkning:

Fra Amtet er tilstillet Tinget til Overvejelse en Skrivelse af 20de og 22de December f. A. fra Færø Amt Hospitals Inspektion, hvori den i forrige Aar i Tinget

indbragte Sag vedkommende Byggeforetagender ved Hospitalet med nye Oplysninger atter bringes frem, og er Sagen afgivet undertegnede Udvalg til Betænkning.

I det Udvalget maa henvise til den i forrige Samling afgivne Betænkning, som findes vedlagt Sagen tillige med forskellige Skrivelser, Ovrslag og Tegninger, maa man, idet der tages Hensyn til hvad der paany er fremkommet, anføre følgende.

Ligesom sket forrige Aar maa Udvalget hævde, at Hospitalet ikke i nogen Retning sorterer under Lagtinget, da det har en af dette uafhængig Bestyrelse, og at det kun kan have noget Krav at stille til Tinget og de under samnes Bestyrelse staaende Kasser, for saa vidt det præsenterer det eneste Sygehus eller Hospital, som er paa Øerne, og for saa vidt det ved egen Hjælp ikke kan tilfredsstille de Fordringer, som billigvis kunne stilles til det.

Kan det ikke det, saa er der rimelig Grund til Stede for Tinget at træde til; men herved maa ikke forglemmes, at de Midler, der raades over, er det hele Lands fælles Ejendom, og at man ikke maa favorisere en Del af Øerne paa den øvrige Dels Bekostning. I saa Henseende maa nu fremfor tidligere erindres, at der er Tale om at oprette Sygehus i de fjernere fra Hospitalet liggende Distrikter, som have Krav paa Tingets Opmærksomhed. Ser man hen til Inspektionens Udtalelser i ovennævnte Skrivelse og deri paaberaabte Erklæringer fra Hr. Fysikus Effersø vedkommende Sygehusene, da vil man opdage, at f. Ex. Suderø og Nordøerne meget lidt søge til Hospitalet. Da disse 2 Distrikter udgjøre over Halvdelen af Befolkningen, er der ingen Anledning til at antage, at Folk ikke lige saa meget trænge til Sygehusene der, som i den øvrige Del, men det er Besværigheden ved at komme til og fra Hospitalet i Thorshavn som gjør, at det ikke bliver mere søgt. En Udvidelse af Hospitalet vil ikke bevirke, at det bliver mere søgt, og man har al Grund til at tænke paa, for det Tilfælde, at der kommer flere Sygehusene, da ogsaa at kunne støtte disse, samt over for den foreslaaede Udvidelse af Hospitalet for Tiden at holde sig passiv, saa vel ved at bevilge Tilskud af Landets Midler som i at anbefale Stats-tilskud, saa meget mere som Fysikus i sin ovennævnte Erklæring i Anledning af Sygehusene udtaler, at Sengeantallet paa Hospitalet er tilstrækkeligt i Forhold til Befolkningens Størrelse, naar der tages Hensyn til lignende Forhold i Danmark. For

saa vidt det bebrejdes Tinget, at det ikke har stillet sig velvilligt over for Hospitalet, da kan dette ikke indrømmes, og man skal i saa Henseende henvise til de Kapitaler og Laan, som ere ofrede paa Hospitalet. Da imidlertid en Vedligeholdelse af Bygningerne for Tiden og mindre Udvidelser, for at tilfredsstille uafviselige hygiejniske Krav, maa betragtes for at være en tilstedeværende Nødvendighed, maa det indrømmes, at der her maa trædes til, saa vidt Hospitalets Midler ikke tilstrække. Ligesom i Fjor at gaa ind paa en nærmere Specifikation af alle de foreliggende Forslag findes saa meget mindre Anledning til, som der ikke en Gang i Inspektionen har været fuldstændig Enighed om de foreslaaede Forøgetagender, idet man i saa Henseende kan henvise til Landfogdens Erklæring paa ofmævnte Skrivelse. Ved at gjenomgaa de ved Sagen værende Papirer, kan Udvalget ikke komme til noget Resultat om, hvor meget Hospitalet vil mangle til de nødvendige Reparationer udover det forrige Aar af Tinget bevilgede Laan af 1000 Kr., hvilket endnu ikke er modtaget men foreslaas, da det synes at fremgaa af Korrespondancen mellem Amtet og Inspektionen og de fremkomne Overslag, at Beløbet er for lidet, at Laanet forhøjes til indtil 1500 Kr., hvis det viser sig at være nødvendigt og Hospitalets egne disponible Midler ikke strække til, saaledes at Laanets Størrelse indtil nævnte Beløb overlades til Amtets Skjøn og Bestemmelse.

Med Hensyn til Cellebygningen antager Udvalget for givet, at Tingets Stilling er saaledes til denne, at den fremdeles vil blive at vedligeholde af Amtsfattiggassens Midler, og skal man anbefale, at de i Inspektionens Skrivelse af 22de Februar og Amtets Svarskrivelse af 10de Marts d. A. omhandlede Arbejder afholdes af Amtsfattiggassen, efter at Amtets Approbation er givet.

I Henhold til det anførte tillader Udvalget sig at foreslaa til Vedtagelse:

1. Tinget kan for Tiden ikke indlade sig paa at give noget Tilskud af de under Tinget sorterende Midler, ej heller anbefale noget Statstilskud til Nybygninger eller større Udvidelser af Hospitalet.
2. Til højst nødvendige Reparationer og mindre Udvidelser forhøjes det i forrige Session bevilgede Laan af 1000 Kr. til indtil 1500 Kr. efter Amtets Skjøn.
3. De ved Cellebygningen foreslaaede nødvendige Reparationer afholdes af

Amtsfattigkassen efter Amtets Approbation.

I Udvalget for forskjelligartede Sager, den 23de August 1886.

J. C. Djurhuus, Joen Poulsen.
Ordfører.
O. P. Effersø.

Ved Sagens endelige Behandling, den 30de August, gennemgik Ordføreren (Djurhuus) Udvalgsbetænkningen. Formanden meddelte nogle Oplysninger om de Forhandlinger, der siden forrige Samling vare førte mellem Amtet og Hospitalsinspektionen. Amtet havde tilraadet

Inspektionen at anvende det forrige Aar bevilgede Laan til nødvendige Reparationer og Forbedringer i hygiejnisk Henseende. Nogle af disse Arbejder vare nu vel udførte, men Inspektionen fastholdt imidlertid sine Fordringer om et større Tilskud bl. a. til en paatænkt Udvidelse af Økonomens Lejlighed, og havde derfor atter i Aar indsendt Sagen til Tingets Overvejelse. Han fandt det rigtigt, som af Udvalget foreslaaet, at forhøje det i forrige Samling bevilgede, men endnu ikke benyttede, Laan af indtil 1500 Kr. Ved Cellebygningen vare nogle mindre Reparationer tilkomne siden i Fjor; disse Udgifter ansaa Amtet sig beføjet til at anvise af Amtsfattigkassen for saa vidt de viste sig at være nødvendige.

Udvalgets Forslag 1—3 vedtoges enstemmig med henholdsvis 19, 16 og 17 Stemmer.

IX. Besværing over paalignet Kommuneskat.

Den 13de August fremlagdes en fra Hans Johannesen af Sand indkommen Besværing over at være ansat i for høj Kommuneskat for Aaret 1885—86, hvilken Besværing var bilagt med en af vedkommende Forstanderskab afgiven Erklæring samt med en Afskrift af vedkommende Ligningsliste. (Besværingen og den medfølgende Erklæring refereres kortelig i nedenstaaende Betænkning.)

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 14de August, vedtoges efter Forslag af Z. Nielsen at henvise den til Udvalget for forskjelligartede Sager, som afgav følgende, den 18de August fremlagte, Betænkning:

Til Tinget er indkommet og til undertegnede Udvalgs Betænkning afgivet et Andragende fra Kongsbonde Hans Johannesen, Trødum i Sands Sogn, hvori han besværer sig over, at den ham for indværende Skatteaar paalignede Formue- og Lejlighedsskat er for høj og begjærer den nedsat.

Klageren har i sin Indsigelse til Forstanderskabet for Sandø Kommune sammenlignet sin Skatteansættelse med forskjellige andre Skatteyderes, hvorom Forstanderskabet har udtalt sig i den tillige med Klagen fremlagte Erklæring. I Følge de saaledes foreliggende Oplysninger har Udvalget ikke kunnet indse, at der er nogen saadan Ulighed i de anførte Skatteansættelser, at der er Anledning for Lagtinget til at nedsætte Klagerens Skat; dog

kan det ikke lades uberørt, at det nok efter de oplyste Omstændigheder kan synes, at Handelsmand Peter P. Joensens Formue- og Lejlighedsskat er noget lav i Forhold til Klagerens og andre nævnte Skatteyderes; men da der ikke specielt er klaget derover, er der formentlig heller ingen Grund til at foretage noget videre i saa Henseende.

I Henhold til det anførte tillader Udvalget sig at foreslå Tinget at vedtage:

Der svares Klageren, at Tinget ikke finder Anledning til at nedsætte

den ham paaligtede Formue- og Lejlighedsskat for indværende Skatteaar.

I Udvalget for forskelligartede Sager, den 17de August 1886.

J. C. Djurhuus, Joen Poulsen.

Ordfører.

O. P. Effersø.

Ved Sagens endelige Behandling, den 20de August, vedtoges Udvalgets Forslag enstemmig med 13 St.

X. Andragender om Foranstaltninger til Landbrugets Fremme.

A. Foranstaltninger til Hesteavlens Fremme.

Ved Tingets Aabning fremlagdes den fra forrige Samling udsatte Sag om Foranstaltninger til Hesteavlens Fremme paa Færøerne*).

Den 3de August foretoges Sagens foreløbige Behandling, ved hvilken der, efter Forslag af Dalsgaard, vedtoges at overgive Sagen til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvilket Udvalg, der, efter et næste Dag foretaget Valg, kom til at bestaa af Dalsgaard, O. Jacobsen, Müller, Z. Nielsen og Schrøter, afgav følgende, den 1ste Septembris fremlagte, Betænkning:

Undertegnede Udvalg, som er nedsat til at afgive Betænkning over et Andragende fra d'Hrr. J. Jacobsen, A. W. Restorff, R. Effersø og J. Petersen om at søge at træffe Foranstaltninger sigtende til Hesteracens Forbedring her paa Øerne, hvilket Andragende, der indkom i forrige Aars Samling, blev udsat til i Aar, tillader sig at bemærke følgende:

Udvalget tror sig ikke at være i Be-

siddelse af den fornødne Sagkundskab paa dette Omraade til at udarbejde et Lovudkast i denne Retning, da vi mangle tilstrækkelig Kjendskab til i hvilken Alder Hingste blive avledygtige. Udvalget skal derfor indskrænke sig til at paapege de Punkter, som kunde være at overveje til Forfattelsen af et til Hensigten svarende Lovudkast.

Havgeloven af 23de Februar 1866 indeholder vel Regler for Rossehold og særlig i § 24 om hvorledes Bestemmelser om ugildede Heste skulle tages, men disse Bestemmelser ere saa vage og sikre ikke imod, at udygtige Hingste kunne blive tilsatte.

De Forholdsregler, som bør tages for at søge Hesteavlens fremmet ere efter Udvalgets Formening

at der i hvert Grandestævnedistrikt, hvor Hestehold haves, paa Grandestævne vælges en eller flere Mænd, der afgjøre hvilke Hingsteføl i Distriktet der egne sig til at tillægge til Avl, og at den eller de valgte i Begyndelsen af Aprilmaaned foretage en Besigtigelse af alle én Vinter gamle ukastrerede Hingste i Distriktet, at alle de Hingste, som ved Besigtigelsen kjendes ubrugelige i det nævnte Øjemed,

*) Se Beretningen for 1885, Pag. 77—83.

inden den Alder de ere avledygtige, kastreres eller holdes afspærrede i Tidsrummet fra 1ste April til 13de September, og at dette navnlig maa gjælde glarsjede eller meget skjævhovede Hingste.

at det skal være Ejeren tilladt at kastrere som Føl de Dyr, hos hvilke de sidstnævnte Fejl findes.

at Ejerne af de ved Besigtigelsen udvalgte Hingste skulle være berettigede til at holde dem frit udover den fastsatte Skiben paa Ros.

at Ejerne af slige Hingste skulle være uberettigede til at sælge dem til nogen uden for Distriktet saa længe de skulle benyttes til Bedækning.

at det overlades til Besigtigelsesmændene i hvert enkelt Tilfælde at afgjøre i hvilken Alder Bedækningshingste skulde aftages og afløses.

at der sættes passende Straffebestemmelser for Overtrædelsen af eventuelle Bestemmelser.

I Henhold til foranstaaende tillader Udvalget sig at foreslaa til Lagtingets Vedtagelse:

Tinget anmoder Amtmanden om at foranledige et Lovforslag udarbejdet paa Grundlag af de i Betænkningen indeholdte Antydninger.

I det Udvalg der er nedsat i Anledning af forskellige Landhøvsager, den 28de August 1886.

J. H. Schrøter, Z. Nielsen.

Ordfører.

O. Jacobsen, H. C. Müller.

J. Dalsgaard.

Den 3de September fremlagdes saalydende

Ændringsforslag til

Udvalgsbetænkning ang. Foranstaltninger til Hesteavlens Fremme paa Færøerne, affattet saaledes:

1. Der skal i hvert Grandestævnedistrikt, hvor Heste holdes, vælges paa Grandestævne to Mænd til at syne og afgjøre hvilke Hingste og Hingsteføl i Distriktet der egne sig til at tillægges til Avl, og at den eller de, som er Ejer af over 1 Aar gamle Hingste eller

Hingsteføl, forevise disse hvert Aar for de nævnte Synsmænd inden Begyndelsen af April Maaned.

2. Alle de Hingste og Hingsteføl, som Synsmændene anse ubrugelige til Avl, enten kastreres eller afspærres fra 1ste April til hen imod Midten af September Maaned; som ubrugelige anses især glarsjede og skjævhovede, dog bør ogsaa Farve og øvrig Beskaffenhed tages med i Betragtning.

3. Det maa være Ejerno tilladt af de forannævnte Dyr at kastrere disse naar som helst efter eget Godtbefindende.

4. Ejerno af de Dyr, der af Synsmændene anses for gode til Avl, maa kunne afhænde disse til hvilken som helst, og naar han synes.

5. Der sættes passende Straffebestemmelser for Overtrædelsen af eventuel Lov sigtende til Hesteavlens Fremme paa Færøerne.

Alle Forholdsregler og Antydninger i Udvalgsbetænkningen udgaa, som ikke ere optagne i nærværende Ændringsforslag.

Lagtingssalen, den 3de Septbr. 1886.

Johannes Danielsen.

Samme Dag (den 3de Septbr.) foretoges Sagens endelige Behandling. Ordføreren (Schrøter) gennemgik Udvalgsbetænkningen. J. Danielsen oplæste det af ham stillede Ændringsforslag og udtalte, at det vilde være urigtigt, at der kun skulde have Lov til at kastrere glarsjede og skjævhovede Føl strax efter Fødselen, medens alle andre Føl bleve en Slags Fællesejendom indtil Bedømmelsen havde fundet Sted. Optagningen af Hingstene vilde blive en stor Gæne for dem, der hovedsagelig holdt Heste til Salg. For mange Bygders Vedkommende vilde det ikke lønne sig at holde Heste, naar man ikke kunde skære Føllet strax ved Fødselen. Dalsgaard bemærkede, at Udvalget ikke havde skrevet noget Lovforslag, men kun fremsat nogle Punkter til Drøftelse, for at Udtalelserne skulde kunne tjene til Vejledning ved Lovforslagets Affattelse. Han ansaa det for en Selvfølge, at Bedækningshingste ikke skulde kunne optages som andre Heste. Det var muligt, at Hesteavlens vilde fremmes bedst ved at Salget af Heste ophørte; i ethvert Fald, var det netop Udførselen af de bedste Heste, der havde skadet den færøske Heste-

avl mest. Der stod ikke i Betænkningen, at man ikke maatte skære andre Føl end saadanne, der havde tydelige Fejl. Naar der fandtes mange gode Føl i Distriktet, maatte Synsmændene kunne give Tilladelse hertil. Ordføreren antog, at Ændringsforslaget beroede paa en Misforstaaelse. Der stod ikke i Betænkningen, at Ejeren ikke maatte sælge Føl, der vare under 1 Aar. Naar en Hingst var synet, kunde Ejeren gøre ved den hvad han vilde; for saa vidt den ikke skulde bruges som Bedækningshingst, i hvilket Tilfælde han dog havde Lov at bruge den og fik fri Græsning til den. I Kvalbø havde man talt om at give saadanne Heste fri Græsning, og vedkommende Ejere havde anset dette for en god Betingelse, uagtet man der ikke meget brugte Heste til Arbejde. J. Danielsen antog, at den eventuelle Kommission skulde bruge Udvalgsbetænkningen som Grundlag for sine Arbejder; hans Forslag var heller ikke noget Lovforslag. Skjønt Dalsgaard ikke fandt noget forfærdeligt i, at man blev afskaaren fra at sælge Hestene, vilde Taleren paastaa, at for mange Bygders Vedkommende vilde dette gøre det umuligt at holde Heste med Fordel. I enkelte Bygder, hvor man ikke havde Brug for Heste, maatte man dog, paa Grund af Havgens Beskaffenhed, græsse andres Heste. Naar man var saaledes stillet, at man selv kom til at »frælse« sin Hingst, vilde det ikke være nogen Herlighed, at man af Navn havde fri »Frælse« til den. Skulde disse Hingste ikke kunne optages, maatte Havgeloven ændres. Han fandt det uheldigt, om Synsmændene uden Vederlag skulde opsøge Hingstene i Udmarken, det vilde være rigtigere, at paalægge Ejeren, at bringe Hingsten til ham, naar Synet skal foretages. Hentze sluttede sig til Danielsen. Hvorvel Schrøter ansaa det for en Fordel at holde en Hingst, naar man fik frit »Frælse« til den, vare mange forstandige Mænd enige om, at man havde mere Skade end Gavn af at bruge Hingste. Poulsen bemærkede, at da der i nogle Grandestævnedistrikter holdtes meget faa Heste, maatte Grandestævnedistrikter kunne slaa sig sammen om en Hingst. Ordføreren mente, at naar Hingstens Ejer var saaledes stillet, at han selv maatte føde Hingsten, vilde heller ikke andre faa Nytte af den, hvortil J. Danielsen bemærkede, at hvis dette skulde være Tilfældet, maatte Hingstens Ejer ogsaa passe, at fremmede Hopper ikke kom ind i hans Havge. Dalsgaard mente, at der var 2 Veje at vælge imellem;

den ene var den af Udvalget foreslaaede, den anden var, at der i Lighed med Havgelovens Bestemmelser om »Springsejd« blev paalagt hvert Distrikt at holde en Hingst, der betaltes af Marketalloet, derigjen kunde kræve et nærmere bestemt Beløb for hver Hoppe. I sidste Tilfælde maatte Hingsten selvfølgelig ikke benyttes som Arbejdshest. J. Danielsen havde ikke Erfaring for, at man nogen Sinde havde haft Mangel paa Hingste selv om man tog alle dem, der ikke duede, bort. Hentze mente, at det var nødvendigt at gøre noget for Hesteracens Forbedring; men han syntes ikke, at Udvalget havde været heldigt med at foreslaa Midlerne hertil. Dalsgaard bemærkede til Danielsen, at Udvalget ikke havde ment, at alle Hingste, som vare over en meget lav Godhedsgrænse skulde have Lov til at gaa frit i Havgen. Ordføreren antog, at man i smaa Bygder kunde nøjes med en og i store Bygder med to Hingste. Hvorvidt det var tilstrækkelig Erstatning for at holde Bedækningshingst, at denne fik fri Græsning, kunde nærmere overvejes. Om Udvalget end ikke havde været heldigt med at angive Grundlaget for det eventuelle Lovforslag, havde dette dog paapeget nogle vigtige Punkter. Det vilde være heldigt, om andre vilde paapege flere Punkter. Sagen vandt ikke meget ved negative Anmærkninger. Hentze antog, at Schrøter var ikke mindst kjendt med Anvendelsen af det negative. Som Exempel paa, at Udvalgets Forslag ikke var ganske grundigt, anførte han, at der var foreslaaet, at alle Føl, der havde visse Fejl, skulde kastreres strax ved Fødselen. Det hændte imidlertid ofte, at man ikke fik fat paa Føllet, før det var 14 Dage gammelt og saa kunde man ofte ikke kastrere dem, før de vare 2 Aar gamle. Ordføreren oplyste, at Udvalget ikke havde sagt at de omtalte Føl »skulde« kastreres, men at Ejeren skulde have Lov til at gøre det. Z. Nielsen udtalte, at det i mange Aar havde været en almindelig Mening, at noget burde gøres her; Spørgsmaalet var kun, hvad der skulde gøres. Mulig kunde større Kredse enes om at staldfodre en Hingst om Vinteren, for at den kunde blive kraftigere. Daarlige Hingste burde ikke faa Adgang til Hopperne. Den enkelte, der holdt Hingst, burde have en tilstrækkelig Godtgørelse. Naar man vænnede Hingsten til at følges med en bestemt Hoppe, var det ikke saa vanskeligt at faa fat i den, om man vilde bruge den. Taleren var ganske vist ikke stemt for at betage Folk den fri Raadighed over deres Kreaturer,

men her var man nådt til det almindeliges Interesse at paalægge visse Indskrænkninger. — J. Danielsen fandt, at den simpleste Maade at forbedre Racen paa, var at udelukke de daarligste Hingsteføl. Racen var bleven betydelig forværret ved Indførsel af daarlige islandske Heste. — Efter Formandens Opfordring tog Taleren imidlertid sit Forslag tilbage som Gjenstand for Afstemning.

Udvalgets Forslag sættes derpaa under Afstemning og vedtoges enstemmig med 15 Stemmer.

B. Andragende fra Poul Petersen af Kirkeba.

Ved Tingets Aabning fremlagdes saalydende Andragende:

Til
Færøernes Lagting.

Da jeg under forrige Lagtingssamling tillod mig at tilstille det ærede Lagting to Andragender om Understøttelse af Statens Midler at faa 8000 Kr. til Opførelse af en Staldbygning paa mit Kongsfæste og et paa 500 Kr. i 3 Aar eller 1500 Kr. en Gang for alle til Lønning af en højskotsk Faarehyrde, havde Lagtinget allerede orienteret sig med større Andragender til Rigsdagen om Tilskud i samme landøkonomiske Retning til en Mønstergaard for vore Øer. Skjønt ingen Statsborgere efter min Mening ere saa berettigede til større Krav fra deres Regerings Side om Opmuntring og Bistand under deres Landbrugsudvikling som Færingerne, maa man dog bifalde de Anskueser, Lagtinget fastholdt i Fjor, at flere Andragender fra flere Sider i samme Sag ikke kunde anses heldigt til samme Session i Rigsdagen.

Da det tidligere er godtgjort, at Lagtinget interesserer sig for Reformers Indførelse i det færøske Landbrug, og da et, uagtet vore smaa Forhold, fuldstændigt og tidssvarende Forsøg vanskelig kan opnaas ad privat Vej, og da allermindst paa Statens Ejendomme, hvor Fæsteren ved de større Udlæg, et saadant Foretagende kræver, ikke kan undgaa at handle partisk mod sine Børn, er dette fremdeles en Spørgsmaal, at man med fuld Tillid hentyr til sin Regering i saadanne Sager; thi ingen Regering har hidtil haft Ære af, at dens Landejendomme og samtlige Befolkning ere blevne regerede under Til sidesættelse og kold Ligegyldighed.

Da Andragendet om en Forsøgs- og Mønstergaard er gaaet i Forvejen til Rigsdagen, tillader jeg mig anden Gang at henvende mig til Lagtinget og vore Øers Repræsentanter i Rigsdagen om, med fornyet Velvilje at behandle mine Andragender i Tinget samt videre Anbefaling i Rigsdagen.

Mulig kan erindres, at jeg f. A. besvarede mig over, at Fæstet ikke havde et Kongs- eller Inventariehus til Kærne, fordi den Kostald, som havde været fra første Haand, var saa lille og fejtfuld indrettet, at den ikke kunde efterlignes og vedligeholdes. De nye Kostalde paa et Par Præstegaarde have vistnok haft Betydning som Mønstre og ere flere Steder saa vidt efterlignede, at Kærne have faaet en bedre Opstaldning. Det er imidlertid af større Vigtighed, at Heste saa vel som Svin faa egne Afdelinger i Staldbygningen. Uden hensigtsmæssige Stalde kan ikke Hesteracen synderlig forbedres, lige saa lidt som vi uden Hestens Hjælp kan drive et tidssvarende og lønnende Landbrug. Jeg forstaaer ikke bedre, end at man maatte gjøre meget for at forbedre vor nuværende i alle Henseender saa betydningsløse Hesterace. Jeg vil derfor ikke forsømme at henvende mig til Lagtinget, som det egentlige Grundlag for Øernes Vel, om en Understøttelse af Statskassens Midler paa 8000 Kr. til en tidssvarende Stald- og Ladebygning med tre Afdelinger for de nævnte Husdyr under de Betingelser, at Staldbygningen opføres under Overopsyn af Amtet, Lagtinget eller en eventuel Landvæsenkommission og dernæst, at Fæsteren eller Bestyreren af Gaarden ikke paalægges noget Afdrag eller Renter af Bygningssummen, men kun Assurance og Vedligeholdelse, saaledes at Stalden kommer at tilhøre Kongsfæstet i Egenskab af de saakaldte Kongs- eller Inventariehuse eller som en Kreaturstald. Staten bekoster opført for sine øvrige Landejendomme paa Færøerne, hvis Bygningsæfterlignelse, Husdyrs Forbedring, Røgt og Pleje under en god Vilje og udholdende Virksomhed utvivlsomt kan betragtes som en for Fremtiden betydningsfuld Indretning til vores værdiløse Kreaturs Forædling, Landbrugets Fremskridt og Befolkningens økonomiske Vel.

Det andet Andragende, jeg hentyede med til Lagtinget i Fjor, tillader jeg mig atter at tilstille samme i Aar. Det var 1500 Kr. af Statskassen i tre Aar og 1500 Kr., jeg selv agtede at stille til Lønning af en højskotsk Faarehyrde. Skjønt jeg ikke tvivler om det Gavn, herved kunde opnaas,

er jeg denne Gang nødt til at indsende Andragendet i en noget forandret Skikkelse. Da de forskjellige Kapitaler, der udfordres til Gaardens Drift under de mange Forsøg, der maa anstilles, ikke haves tilstrækkelige, hvad der særlig gjælder om Driftskapitalen, thi der udfordres mere end dobbelt saa store Kapitaler til en rationel Drift paa saadanne Indmarker som paa Kirkebø, der ere saa opfyldte af større og mindre Sten, som man næppe kan paavise paa Færøerne, foruden at c. $\frac{1}{4}$ af Indgaardsjorden kan betragtes som Myrfjord, saa tillader jeg mig af disse og flere Grunde hos Lagtinget at søge udvirket, at de 1500 Kr., jeg androg paa i Fjor til den skotske Faarehyrde, af Staten maatte blive bevilgede som Tilskud til Driftskapitalen med 500 Kr. i 3 Aar ad Gangen eller saa længe det skjønnes, at Forbedringerne fremmes, og intet udelades forsømt, som kunde tjene til Grundlæggelsen af et for Færøerne gavnligt Landbrug.

Kirkebø, den 27de Juli 1886.

Ærbødigst

P. Petersen.

Ved Sagens foreløbige Behandling vedtoges efter Forslag af Schrøter at henvise den til det i ovenstaaende Sag, A, nedsatte Udvalg, som afgav følgende Betænkning:

Undertegnede Udvalg, der blev nedsat i Anledning af et fra Kongsbonde P. Petersen, Kirkebø, til Tinget indkommet Andragende, hvori han anholder om:

1. en Understøttelse af Statskassens Midler paa 8000 Kr. til en tidssvarende Stald- og Ladebygning, under de Betingelser, at Staldbygningen opføres under Overopsyn af Amtet, Lagtinget eller en eventuel Landvæsenskommission, dernæst at Fæsteren eller Bestyreren af Gaarden ikke paalægges noget Afdrag eller Renten af Bygningssummen, men kun Assurance og Vedligeholdelse, saaledes, at Stalden kommer til at tilhøre Kongsfæstet i Egenskab af de saakaldte Kongseller Inventariehuse, eller som en Kreaturstald, Staten bekoster opført for sine øvrige Landejendomme paa Færøerne;

2. at de 1500 Kr., han androg paa i Fjor til en skotsk Faarehyrde, af Staten maatte blive bevilget som Tilskud til Driftskapitalen med 500 Kr. i 3 Aar ad Gangen eller saa længe det skjønnes, at Forbedringerne fremmes og intet udelades forsømt, som kunde tjene til Grundlæggelse af et for Færøerne gavnligt Landbrug;

tillader sig i denne Anledning at fremføre følgende:

ad. 1. Idet man henviser til den i f. A. af det Udvalg, der blev nedsat i Anledning af et lignende Andragende fra P. Petersen, afgivne Betænkning og Sagens Forhandling i Lagtinget, skal man tillade sig af de samme Grunde at tilraade Lagtinget at svare Andrageren:

1. at Lagtinget af de samme Grunde, som nærmere vare berørte i den ham tilstillede Udvalgsbetænkning, betræffende hans Andragende i f. A., ikke tror at burde anbefale hans Andragende.
2. at Lagtinget har foretaget Skridt, som have bevirket at Røgeringen efter Lagtingets Udtalelse har foranlediget et Lovforslag om, at Fæstere kunne faa Ret til at erholde Erstatning for Grundforbedringer, som udføres paa et Kongsfæste.

ad. 2. Udvalget er af den Formening, at det maa erkjendes, at Andrageren har gjort meget store Ofre ved at have gjort Forsøg paa at indføre en helt anden og formentlig mere tids- og hensigtsvarende Driftsmaade i hans Jordbrug, end den hidtil har paa Øerne fulgte. Han har saaledes anvendt forholdsvis store Beløb til Anskaffelse af Avisredskaber, hvorhos han har ryddet et Stykke af sin Bø til Pløjeland, samt pløjet og besaaet det ofter en fremmed Driftsmaade; han har indrettet Gruber til Opbevaring af Grøntfoder og anbragt en Del Foder i dem, hvilken Fremgangsmaade formentlig vil faa stor Betydning, navnlig i Aaringer, som paa Grund af fugtigt Vejr ere uheldige for Høbjærgning. Han har anlagt en Kjørevej c. 2800 Fod lang, 10 à 12 Fod bred igjennem en Del af sin Bø, hvorved Udførsel af Gjødning og Indførsel af Avling finder Sted, i Stedet for den hidtil brugelige Maade at lade sligt transportere paa Menneskers og Hestes Ryg. End videre har han for en Bekostning af 1100 Kr. anskaffet en norsk Hingst af en Race, som vi antage passer godt til at krydse med den færøske Hesterace.

Alle disse Foretagender haaber Ud-

valget ville faa en ikke ringe Betydning for vort Landbrug og ville for en stor Del med Tiden bevirke, at Folk søger at efterligne dem. Vi formene derfor, at han fortjener Understøttelse og Paaskjønnelse for denne sin Offerberedvillighed og Virksomhed, og det saa meget mere som der altid ved den Slags Foretagender bliver gjort mange Forsøg, hvoraf ikke faa mislykkes og paabyrde den paagjældende Udgifter, der ikke staa i rimeligt Forhold til de direkte Indtægter, disse Forsøg give. Udvalget har personlig overbevist sig om, at de omhandlede Arbejder ere godt udførte, og vi formene derfor, at det vil være rettest, at Lagtinget indstillor til Ministeriet at søge udvirket, at der tilstaaes ham en aarlig Understøttelse af Statskassen paa 500 Kr. foreløbig for 3 Aar. Vi finde saa meget mere Anledning hertil som det næppe er at vente, at den Plan om at faa Jordbruget ophjulpot her paa Øerne ved Anlæggelse af en Forsøgs- og Mønstergaard, som Lagtinget har tilraadet, vil blive realiseret i den nærmeste Fremtid.

I Henshold til det foranførte tillader Udvalget sig at foreslaa til Tingets Vedtagelse:

Lagtinget andrager Justitsministeriet om at søge udvirket, at der af Statskassen maa blive ydet Kongsbonde Poul Petersen af Kirkebø en aarlig Understøttelse af 500 Kr. foreløbig i 3 Aar til Fortsettelse af den Virksomhed han har paabegyndt paa Gaarden, Kirkebø, ved at drive Jordbruget paa denne Gaard efter fremmed Mønster.

I det Udvalg, der er nedsat i Anledning af forskellige Landbosager, den 28de August 1886.

J. H. Schrøter, J. Dalsgaard.
Ordfører.
H. C. Müller. Z. Nielsen
O. Jacobsen.

Den 3de September foretoges Sagens 2de Behandling. Ordføreren (Schrøter) gennemgik Betænkningen. Formanden henledte Opmærksomheden paa, at Regeringen havde paalagt ham at fremskaffe Udkast til en Lov, hvorefter Fæstere kunde faa Erstatning for Grundforbedringer af deres Fæste, hvilket var foranlediget ved et af Bærent Vang af Kulbak indgivet,

vel anbefalet, Andragende om en saadan Erstatning, som dog ikke blev bevilget. Spørgsmaalet om Mønstergaarden var endnu ikke afgjort, men Regeringen syntes endnu at stille sig velvillig til det, og indtil dette Spørgsmaal var afgjort, fandt han det mindre heldigt at bede om delvise Bidrag i lignende Retning. Ordføreren antog, at Udgiften til at faa en Mønstergaard, nu, efter at Sagen var bleven forkastet i Landstinget, var skudt ud i en ubestemt Fremtid. Kirkebø vilde vistnok være egnet til Mønstergaard, og den Person, der her havde foretaget Forbedringer, var uddannet i Udlandet, og vilde saaledes formentlig være skikket til at bestyre en saadan Gaard, om den en Gang kom i Stand. Effersø henstillede, om det ikke vilde være heldigt, at udelade Ordet foreløbig af Indstillingen. Ordføreren fandt det omhandlede Udtryk heldigt, idet Mønstergaarden vist ikke kom i Stand for det første, og naar den Mand, man havde tænkt sig som Bestyrer af den, var rejst til Udlandet, vilde vedkommende paa Kirkebø være bedst skikket til at lede Forbedringer paa Landbrugets Omraade. De udførte Forbedringer vare allerede tagne til Efterligning, idet en Mand paa Velbestad nu havde kjørt sine Tørv hjem paa Slæde. Effersø fandt det uheldigt at gribe længere ind end Andrageren havde gjort. Efter en kort Bemærkning af Ordføreren, vedtoges Sagens Overgang til 3de Behandling.

Den 7de September fremlagdes saalydende Ændringsforslag fra Formanden:

I Stedet for Udvalgets Forslag ad. 1 og ad. 2 foreslaas til Tingets Vedtagelse: Der svares Andrageren, under Henviisning til Udvalgsbetænkningen fra f. A., at Tinget ikke mener at kunne anbefale noget Tilskud af Statskassen i de angivne Øjemed, men at paa den anden Side et Lovforslag om Erstatning til vedkommende Fæstere for af dem udførte Grundforbedringer kan ventes udarbejdet i en nær Fremtid.

Den 8de September foretoges Sagens 3de Behandling. Ordføreren (Schrøter) bemærkede, at Udvalget, foranlediget ved de under Sagens 2de Behandling faldne Udtalelser, havde bostemt sig

til at stryge Ordet «foreløbig» af Indstillingen. Taleren vilde stemme imod Formandens Ændringsforslag, da han ansaa det for at være paa Tiden nu at begynde paa at ophjælpe det færøske Landbrug, der endnu staar paa det samme Standpunkt, som Landbruget i nærliggende Lande indtog for over 100 Aar siden; ja, der var paa Grund af Omstændighederne begyndt en Tilbagegang, saa Landbruget vistnok helt maatte opgives; dersom man ikke fik en fornyet Driftsmaade. Statskassen havde hidtil ikke gjort noget for at forbedre det færøske Landbrug, medens den i det øvrige Kongerige havde givet store Summer ud i dette Øjemed. Naar man saa hen til Tilstanden paa Shetland og Ørkenøerne for 100 Aar siden, kunde man have Haab om, at der ogsaa hos os kunde indføres Forbedringer, naar der blot blev ofret noget derpaa. Med den paataente Mønstergaard havde det lange Udsigter, da Stedet for den var meget uheldigt valgt. Paa Kirkebø vildo det være forbundet med faarve Omkostninger at anlægge en saadan Gaard, og her var allerede anvendt flere Tusende Kroner for at kunne komme bort fra den forældede Driftsmaade. Müller troede ikke, man var berettiget til at sige, at Regeringen ikke havde gjort noget for det færøske Landbrug. Som Exempel herpaa anførte han, at den tidligere havde sendt Landmænd her op for at give Undervisning, og unge Færingar, som vilde lære Landbrug i Danmark, havde faaet Løfte om at faa fæstelodige Gaarde til at anstille Forsøg paa. Efførsø fandt Udvalgets Forslag tiltalende, da den unge Mand, der havde ledet Driften paa Kirkebø, havde vist sig at være særdeles dygtig og allerede havde udført forskellige Forbedringer. Taleren vilde stemme for Udvalgets Forslag; det foreslaaede Tilskud maatte betragtes som en Opmuntringspræmie. Fik vi en Mønstergaard, vilde Forsøgene kunne udføres paa denne; men indtil da, burde man støtte private Forsøg. Om Regeringen tidligere havde vist sin gode Vilje til at hjælpe os, havde den dog intet udrettet paa dette Omraade, og den kunde vel ikke tage os det ilde op, at vi søgte at faa Statens Gods forbedret og derved øget i Værdi. Rasmussen troede ikke, det var heldigt at give Præmie til en Mand, der ikke havde bevist, at han havde udført virkelige Forbedringer. Taleren fandt, at Regeringen havde tænkt paa Færøerne ved at uddele Sølvbægere som Præmie for fortrinlig Drift. Ordføreren havde ikke lagt Regeringen noget til Last — vi havde ikke før bedt

om noget —; de Forsøg den selv havde ladet udføre, vare faldne uheldige ud og havde derfor virket afskrækkende, rimeligvis fordi de, der skulde udføre Forsøgene, vare oplærte i et Sletteland. J. Petersen bemærkede, at en Nordinand, som altsaa ikke var fra noget Sletteland, ogsaa havde prøvet at pløje paa Stegaard, men Forholdene syntes ikke at egne sig for Plovdrift. Manden i Kirkebø havde nok gjort store Bekostninger, men Nyttens deraf var vist ikke stor og tegnede heller ikke til at blive det. Den af Formanden i Udsigt stillede Lov vilde give Erstatning for virkelige Forbedringer. Dalsgaard bemærkede, at den omtalte Lov kun vilde give Erstatning for saadanne Forbedringer, som forhøjede Ejendommens Værdi; her var imidlertid kun Tale om en forbedret Driftsmaade, som ikke derved kom i Betragtning, men som dog kunde blive af Betydning for Landbruget i Almindelighed; derfor fortjente saadanne Forsøg at belønnes. Regeringen havde næppe ofret noget paa det færøske Landbrug, og selv om den havde gjort det, kunde den have gjort endnu mere, da Staten havde mere Interesse af Landbruget her end i det øvrige Kongerige. At der var udlovet Gaarde til Folk, der havde lært Landbruget af Landhusholdningsselskabet, var ikke andet end at sikre sig dygtige Brugere og regel-mæssig Lejesafgift. Det Hønsenske Legats Renter, var vistnok det eneste, der var anvendt paa det færøske Landbrug. Formanden fandt det uheldigt, at gaa til Regeringen nu efter at et lignende Andragende fra B. Vang, som oplyst, var blevet nægtet af Regeringen, nægtet der forelaa Oplysninger om, at der var foretaget en virkelig Forbedring. Her derimod var der kun Tale om spredte Forsøg, om hvis Gavnighed der ikke forelaa tydelige Oplysninger. En Kongsbonde i Midvang havde ogsaa udført ikke saa faa, til Dels kostbare Forbedringer; men han havde kun opnaaet at faa en Anerkjendelsespræmie af Landhusholdningsselskabet. Taleren syntes ikke, der var Grund til nogen extraordinær Fremgangsmaade lige over for denne Kongsbonde, saa meget mindre som Regeringen, som alt anført, var betænkt paa at opmuntre alle virkelige Forbedringer af Kongsgodset. Naar Udvalget havde paapeget Forbedringer i Kirkebø, da vare disse ikke udførte af Andrageren, som var Indehaver af Fæstet, skjønt denne Mand havde en Søn, der antagelig i Fremtiden vilde kunne gavne Fæstet. Taleren maatte saaledes stemme imod Udvalgets

Forslag, der muligvis vilde kunne skade Sagen om Oprettelse af en Forsøgs- og Mønstergaard. Ordføreren mente, at et saa ringe Beløb som 500 Kr. aarlig ikke kunde skade Iværksættelsen af Mønstergaarden. Man havde ment, al der ikke var gjort tilstrækkeligt endnu; naar Manden havde tilsat alt, hvad han ejede, var det for sent at komme ham til Hjælp. De c. 4000 Kr., som han havde sat til ved Forsøgene, kunde maaske have været bedre anvendte; men det var jo saa almindeligt, at først Efterkommerne lærte at undgaa de Skjær, som Fædrene vare strandede paa. Man burde belønne den, der havde begyndt noget, som kunde være til Gavn for Efterlignere, men derimod ikke disse, der kun fik Gavnet. Det var større Fordel for Staten at sætte Penge i Forbedring af dens egne Ejendomme end at sætte dem i russiske Papirer. De Sølvpokaler, der i gamle Dage bleve uddelte, vare vist bekostede af det Hansenske Legats Renter. At det før var mislykkedes for en Nordmand at pløje her, kunde have sin Grund i, at vedkommende Gaard ikke egnede sig dertil, eller i, at han for snart rejste fra Gaarden; her derimod vilde vedkommende unge Mand sikkert ikke rejse fra Gaarden. De af Formanden omtalte Kongshønder i Kalbak og Midvaag havde ikke indført nogen ny Driftsmaade, hvad man derimod havde forsøgt i Kirkebø. Nogle af de anskaffede Redskaber, som Plov og Vogn, havde vist sig heldige. Formanden mente, at det var et Spørgsmaal, hvorvidt det var fortjenstligt af en Mand at sætte sin Formue over Styr ved saadanne Forsøg. Beløbets Størrelse kunde selvfølgelig ikke være noget Motiv til at stemme imod Udvalgets Forslag; men flere spredte Andragender kunde ikke anses for heldige, naar man tilsigtede en mere gennemgribende Forandring. Hvor Mønstergaarden skulde ligge, var ham personlig aldeles ligegyldigt; dette overlod han til sagkyndiges Bedømmelse. Rasmussen sammenlignede Udtalelserne, om, hvad der var udrettet i Kirkebø, med Sæbebobler. Hvor mange Penge havde Manden sat til? og hvad havde han udrettet med disse Penge? Dette maatte man være berettiget til at spørge om, før man søgte at skaffe ham Penge at fortsætte med. Dalsgaard bad Rasmussen selv gaa til Kirkebø og se, hvad der var udrettet. Selv om det var tvivlsomt, hvorvidt der var noget fortjenstligt i at sætte sin Formue over Styr paa Forsøg, fortjente Manden dog Paaskjænnelse, naar han havde udrettet noget godt og

efterlignelsesværdigt. Staten maatte have en moralsk Forpligtelse til at støtte Manden i Kirkebø, da han havde udrettet mere end nogen anden. At dette Andragende skulde være til Skade for Mønstergaarden, kunde han ikke indse; desuden ønskede Flertallet af Befolkningen hellere at faa spredte Forsøg belønnede end at faa en Mønstergaard. En saadan i Aalekjær vilde være værre end intet. Rasmussen bemærkede, at den, som havde kjendt Forholdene paa Gaarden Kirkebø i den forrige Fæsters Tid, næppe vilde stemme for at give den nuværende Fæster Belønning. Djurhuus vilde motivere sin Afstemning ved at Sagen var for lidet oplyst. Han kunde godt følge Udvalget i Fjor, og syntes ikke, der var fremkommet nogen ny Oplysninger i Aar, hvortil Dalsgaard bemærkede, at i Fjor var Talen om helt andre Ting, i Aar drejede det sig kun om et mindre Beløb. Effersø sluttede sig til Dalsgaard heri. Ved at bevilge dette Andragende, vilde Tinget vise, at det interesserede sig for Landbrugets Forbedring. I øvrigt spurgte han Dalsgaard, om denne virkelig havde undersøgt Gaarden, Aalekjær, siden han saa bestemt fordømte den som Stedet for den eventuelle Mønstergaard. Hentze bemærkede, at Opdyrkningsspørgsmaalet oftere havde været stærkt fremdraget i Tinget. Det havde været brugt som Agitationsmiddel. Taleren vilde imidlertid raade Medlemmerne fra at drage det alt for stærkt frem, da det kunde vende sig mod dem selv. Han vilde stemme for Formandens Forslag. Formanden vilde i ethvert Fald, hvis Udvalgets Forslag vedtoges, indhente sagkyndiges Erklæring, inden han sendte Sagen til Ministeriet. Efter Dalsgaards tidligere Stilling til Mønstergaarden, maatte man undres over hans Udtalelser om den i Dag. Ordføreren udtalte, at i Fjor var der Tale om Penge til en Staldbygning og en Paarehyrde, dette havde han ikke videre Interesse for, hvorimod han ansaa en ny Dykningsmaade for at være af stor Vigtighed. Naar man sammenlignede Kirkebø nu med hvad den var for 40 Aar siden, maatte man ikke glemme, at Arbejdskraften kostede mere nu end den Gang; nu kunde det ikke lønne sig at svælte paa den gamle Maade. Ikke at ville gjøre noget, før man saa Frugterne, var at tænke som Manden, der ikke vilde i Vandet, før han kunde svømme. Aalekjær saa misserabel ud til Mønstergaard, og den Gang, der var Tale om at overdrage sagkyndige at udvælge en Gaard, havde Taleren bestemt udtalt i Tinget, at

der ikke kunde være Tale om den Gaard. Dalsgaard fandt det naturligt, at Amtmanden vilde indhente Erklæring om Tilstanden i Kirkebø, inden han sendte Sagen til Regeringen. Allerede den Gang Taleren var med til at underskrive Betænkningen om Mønstergaarden, havde han ment, at man hellere burde have ingv. Mønstergaard, end have den i Aalekjær. Driften og navnlig Indhegningen vilde her blive for kostbar. M. Danielsen havde aldrig ment, at der kunde gjøres stort for vort Landbrug. Her stod man imidlertid over for en beskeden Bøn, medens de tidligere Forsøg havde været for kostbare. Nu kunde man faa det afgjort, om det kunde lønne sig at bruge Plov paa Færøerne. Selv om Manden kunde faa Erstatning efter en senere udkommende Lov, vilde denne komme for sent. Rasmussen undredes over, at Dalsgaard, der holdt saa meget af at bruge Plov, ikke brugte den

selv, hvortil denne bemærkede, at om det kunde lønne sig paa et Sted at bruge Plov, var det ikke sagt, det gjorde det paa et andet Sted; desuden havde han alt tidligere udtalt, at han ikke vilde sætte sine Midler over Styr paa Forsøg. Taleren lagde mest Vægt paa Engdrift, og dertil var det ikke saa vigtigt at bruge Plov. Efter korte Bemærkninger mellem de to sidste Talere, sættes Formandens Ændringsforslag under Afstemning ved Navneopraab: Ja stemte: G. Joensen, Poulsen, Provsten, Heutze, Debes, Petersen, Rasmussen, Djuhuus, Olsen og Formanden. — Nej stemte: Effersø, O. Jacobsen, M. Danielsen, Dalsgaard og Schrøter. — J. Danielsen, J. Jacobsen og O. M. Nielsen stemte ikke, medens Müller og Z. Nielsen vare fraværende, og var Forslaget saaledes vedtaget med 10 St. mod 5, hvorefter Udvalgets Forslag betragtedes som bortfaldet.

XI. Spørgsmaal om Anvendelse af den i Lov af 8de Januar 1872 indeholdte Lægetaxt.

Den 27de Avgust fremlagdes saalydende Henvendelse til Lagtinget:

Den Betaling, som Lægerne her paa Øerne tidligere fik, saa vel for offentlige Forretninger, som i privat Praxis, var fastsat ved en Taxt, der indeholdes i Reskript af 20de Januar 1820 og kgl. Resolution af 20de November 1832, og adskiller sig fra de i det øvrige Kongerige gjældende Bestemmelser tillige derved, at medens § 10 i Lov af 4de December 1872 bestemmer, at Lægerne bør af deres Patienter oi det mindste nyde de Betalingssatser, som anføres i §en, saa var der ved de førnævnte Bestemmelser fastsat en Taxt for Lægen

paa Færøerne, som han ikke havde Lov til at overstige; han havde kun Tilladelse til hos Familier i Thorshavn at akkordere sig et aarligt Honorar for Sygevisiter. Ja, i førnævnte kgl. Resolution udtales endogsaa, at det næppe er at betvivle, at Lægen vil lade sig nøje med mindre, naar Patienten er saa fattig, at han ikke har Evne til at betale efter Taxten.

Ved Lov af 8de Januar 1872 §§ 2 og 4 er Taxten imidlertid bleven forhøjet, hvorhos Lægerne ved § 1 have erholdt Tilladelse til i privat Praxis at modtage ubestemte Honorarer efter Overenskomst imellem Lægen og Patienten. I den første Tid efter at Loven af 8de Januar

1872 udkom, holdt Lægerne sig, saa vidt vides, Taxten efterrettelig; men dette blev ikke Tilfældet senere, idet Lægerne fortolkede bemeldte Lovs § 1 saaledes, at de efter den formene sig berettigede til at give Folk højere Regninger end efter de Sæts, der ere fastsatte i Lovens §§ 2 og 4 uden hverken forud at slutte en virkelig Overenskomst om højere Betaling eller samtidig at oplyse Patienten om, hvor meget Regningen var højere end i bemeldte Lovs §§ 2 og 4 fastsat, — ja, Regningerne have endogsaa som oftest ikke en Gang været specificerede. At gjøre Indvendinger herimod med nogen Nytte, har været meget vanskeligt for Folk; dels ere de saa fuldstændig prisgivne Lægen, idet der ingen Konkurrence findes, og de altsaa ikke kunne henvende sig til en anden Læge; men selv naar Lægen, paa Grund af deres Indvendinger, bliver misfornøjet, nødes de dog til at henvende sig til ham paany ved forefaldende Sygdomstilfælde, dels ville Folk nødig komme i et daarligt Forhold til Lægen. Ja, selv om Regningerne bleve specificerede, vilde det kun være til liden Nytte, da bemeldte Lov af 8de Januar 1872 kun er lidet kjendt iblandt Folk, og meget vanskelig at faa fat paa.

Vi tillade os imidlertid at formene, at det er en fejlagtig Fortolkning af Loven, idet dens § 1 vel giver Lægerne Tilladelse til at modtage højere Vederlag end Taxten, men kun naar han slutter Overenskomst herom. Af Motiverne til Forslag til bemeldte Lov — Rigsdagstidenden for 1871 — 72, Tillæg A, Spalte 2219—24, fremgaar, at hvad man har haft til Hensigt med bemeldte Lov, er, at forhøje Taxten, og den Gang Forslag til Loven var i Lagtinget i 1871, var det, efter de daværende Lagtingsmænds Udsagn, Tingets Hensigt med § 1, den, at Lægerne vel skulde have Tilladelse til at modtage højere Honorar end i § 2 bestemt, saa vel naar vedkommende godvillig tilbød sig at betale Lægen højere Honorar, som naar Lægen sluttede en virkelig Overenskomst med Patienten herom, men derimod ikke den, at han skulde være berettiget til at skrive større Regninger end efter Taxten, uden at gjøre Folk opmærksom paa, hvor meget Lægen forlanger ud over Taxten. Vi formene end videre, at enhver vil indrømme os, at naar Lægen giver en Patient Regning for at være ham skyldig f. Ex. 25 Kr., naar denne efter en gjældende Lov kun er pligtig til at betale Lægen 15 Kr., det kan man ikke kalde Overenskomst.

Der har derfor været en ikke ringe Misfornøjelse iblandt Folk om, at nogle af Lægerne af og til udstede højere Regninger end efter Taxten, uden at det af Regningen fremgaar, hvor meget Lægerne beregne ud over Taxten, og denne Misfornøjelse synes alt mere og mere at tiltage og bevirke, at Lægen kommer i et skjævt Forhold til Befolkningen, og omvendt Befolkningen til Lægen. Da Lægetaxten i 1872 udkom paany, vare Lægernes Lønninger mindro, saa det kunde maaske den Gang have mere Vanskelighed med at faa Sagen ordnet; men da de nu have en fast Gage af 2000 Kr. aarlig, som med Alderstillæg kan stige til 2600 Kr., saa maa det antages, at det ikke er nødvendigt for Lægerne, for at have en passende Indtægt, at forlange højere Honorar fra Folk, end det i oftnævnte Lovs § 2 bestemte.

Vi tillade os derfor at henstille til Lagtinget, om samme ikke finder Anledning til at henlede Justitsministeriets Opmærksomhed paa denne Sag, samt søge at udvirke et Paalæg til Lægerne om, at de ikke udstede større Regninger til Folk, end efter hvad der er fastsat i bemeldte Lovs §§ 2 og 4, med mindre det tydelig bliver opført paa Regningen, hvor meget Lægen beregner sig ud over Taxten, og kunde da en saadan Post passende betegnes: Extra Lægehonorar, eller: Efter Overenskomst.

Thurshavn, den 23de August 1886.

Ærbødigt

J. H. Schrøter.	Elleser Andreassen.
P. H. Hansen.	N. Debes.
Jens W. Jacobsen.	Magnus Samuelson.
Niclas Andreassen.	C. Nicolaisen.
Jens J. M. Jensen.	D. Isaksen.
H. N. Jacobsen.	O. V. Hansen.
Johan Mouritsen.	Peter Jacobsen.
Avgust Mouritsen.	Poul Mouritsen.
P. H. Sørensen.	Ole Mortensen.
N. L. Holm.	Elleser Jacobsen.

Til
Lagtinget.

Den 28de August foretoges Sagens foreløbige Behandling. Schrøter foreslog at nedsætte et Udvalg paa 3 Med-

lemmer. Effersø ønskede, at Forslags-
stilleren (Schrøter) nærmere vilde begrundede
Andragendet ved denne Behandling, da
dette kunde tjene til Vejledning i Udvalget
og under Sagens senere Behandling.
Schrøter havde i en anden Sag hævdet,
at man ikke alene skulde tage Hensyn til
et Andragendes Indhold, men ogsaa til dets
Form. Her fandt Taleren, at ikke alene
Sagen, men ogsaa Formen var uheldig,
idet Andragerne selv havde opstillet en
Lovfortolkning, og bedt Lagtinget anmode
Regeringen om at fortolke Loven saaledes
og dernæst sørge for dens Gjennemførelse.
Schrøter havde altid direkte eller indirekte
taget Afstand fra Udtryk, han fandt uheldige
i et Andragende. I det foreliggende Til-
fælde mente han, at Fortolkningen var al-
deles klar. Tinget havde ogsaa tidligere
taget en lignende Beslutning, men den da-
værende Formand havde undladt at udføre
den. Nu vare Lægerne en Slags Over-
ligningskommission for saa vidt Spørgs-
maalet ikke blev bragt til Rettens Af-
gjørelse. Lægerne burde skrive Regningerne
saaledes, at Folk kunde se, hvor meget de
beregnede dem ud over Taxten; f. Ex.
saaledes:

Honorar i Følge Lov . . . 20 Kr.

Efter Overenskomst . . . 10 —

Summa . . . 30 Kr.

Den Maade, hvorpaa Regningerne nu
bleve affattede, var utilbørlig og kunde
ikke kaldes Overenskomst. Det var Taleren
bekjendt, at der i Fysici Distrikt herskede
Misstemning over, at Regningerne formentes
at være højere, siden Lægerne Løn var
bleven forhøjet. Man maatte ogsaa huske
paa, at Lægetaxten var meget vanskelig
for Folk at faa fat i. Den Gang Loven
blev vedtagen, var det, efter Udtalelserne
her i Tinget, Mening, at Lægerne i Mod-
sætning til de juridiske Embedsmænd
skulde have Lov til at modtage højere
Honorarer, naar Folk bød dem Pengene,
eller naar de ved Forestillinger kunde for-
maa Folk til at betale mere. I det øvrige
Kongerige havde kun hver 7de Læge fast
Løn, og disse faa havde kun 800—1200 Kr.,
saa, der kunde de ikke nøjes med smaa
Honorarer. Der vare vægtige Grunde for
Lagtinget til at tage sig af Sagen, da den
nuværende Ordning af Forholdene egnede
sig til at sætte ondt Blod. Muligvis bleve
Lægerne ofte mistænkte uden Grund.
Lagtinget havde ogsaa tidligere vedtaget
en Beslutning angaaende denne Sag; men
den daværende Formand havde undladt at
udføre den. Formanden fandt Schrøters

Bemærkning om, at den forrige Formand
ikke havde gjort noget ved Sagen, for
mindre passende, idet han vistnok havde
meddelt Tinget sine Grunde i saa Hen-
seende. Det maatte anses for uheldigt, at
Andragerne havde fremsat deres Fortolk-
ning som absolut rigtig; efter Talerens
Mening kunde der omvendt ikke være
Tvivl om, at det omhandlede Punkt maatte
fortolkes paa en helt anden Maade, idet
Taxten kun skulde gjælde, naar Sagen
kom for Retten. Det kunde næppe være
nødvendigt, at der sluttedes en skriftlig
Overenskomst om Belpets Størrelse, hvor-
imod det maatte betragtes som en stiltiende
Overenskomst, naar vedkommende betalte
Regningen uden at forlange den specificeret.
Ondt Blod fremkaldtes mest ved at sætte
Spørgsmaalet under offentlig Debat, da
dette kun kunde opfattes som en Insinuation
imod Lægerne om, at de beregne sig for
store Honorarer. Indstillingen maatte i
ethvert Fald gaa ud paa noget andet, end
hvad Andragerne havde fremsat. Z.
Nielsen sluttede sig til Formanden; men
vilde dog ikke sætte sig imod, at Sagen
kom i Udvalg, skjønt han ikke ventede
noget videre Resultat deraf. Man havde
allerede nu Exemplar paa, hvor vanskeligt
det var at faa Lægeembederne besatte;
blev det nu fastslaaet, at Lægerne ikke
maatte gaa ud over Taxten, kunde dette
bevirke, at ingen vilde søge Embederne
og saa blev man endnu mere uheldig stillet.
Effersø vidste nok, at Tinget i sin Tid
havde anmodet den daværende Formand
om at give Lægerne et Paalæg, og denne
havde siden oplyst, at han havde undladt
dette, fordi han mente, at Spørgsmaalet
var saa klart, at der ingen Tvivl kunde
være om Fortolkningen; men den Fortolk-
ning han gav, var aldeles modsat den,
som Andragendet indeholdt. Folk kunde for-
lange specificerede Regninger. Det mislige
Forhold, der skulde finde Sted mellem Be-
folkningen og Lægerne, maatte hoved-
sagelig betragtes som opstaaet ved, at en
vis Person mente at finde sin Fordel ved
at sætte Liv i Gemytterne og paa denne
Maade vise, at han tog sig af Befolk-
ningens Interesser. Schrøter var paa
Grund af sin Retfærdighedsfølelse bleven
oprørt i sit inderste ved den nuværende
Anvendelse af Bestemmelserne angaaende
Lægetaxten. Andragerne havde ment, at
dersom Ministeriet havde en anden Op-
fattelse af den paagjældende Lovbe-
stemmelse, vilde det nok give det til Kjende.
Fandt man Andragendets Form uheldig,
kunde Udvalget tage Afstand deraf. Her

paa Øerne var man prisgiven Lægerne og fordi Folk vare afhængige af den ene Læge, kunde de ikke godt gaa Rettens Vej. Det var i høj Grad ønskeligt, om man kunde faa en tilfredsstillende Lovfortolkning. Man havde paapeget, at det kunde være vanskeligt at faa Læger paa de fastsatte Betingelser; selvfølgelig kunde man ikke tvinge nogen til at lade sig nøje dermed, men saa havde man den Udvej, at sætte Embederne til Licitation. Man kunde saaledes opslaa Embedet som Fysikus ledigt for Kandidator med 1ste Karakter og de andre Embeder for Kandidater med 2^{den} Karakter. Kunde man saa ikke faa Læger for den nuværende Løn, maatte man selvfølgelig betale mere. Der var dog stor Sandsynlighed for, at man paa denne Maade fik billigere Læger. Lønnen var nu saa høj, at man ikke behøvede at frygte for, at Embederne skulde staa ledige. En Taleren bekendt Læge, der havde været Læge her paa Øerne og nu boede i Nærheden af København, havde ytret, at man paa Færøerne var meget heldigere stillet, da man her fik sine Honorarer betalte, medens de højere Honorarer der nede ikke hjalp stort, da man kun fik en mindre Del ind af dem. Sluttelig bemærkede han, at den forrige Formand først 5 Aar efter den ovenfor omtalte Vedtagelse, havde oplyst, at han havde glemt at meddele, at han ikke havde fundet Anledning til at gøre noget ved Sagen.

Forslaget om Nedsættelse af et Udvalg paa 3 Medlemmer vedtoges enstemmig med 16 St. — Til Medlemmer af Udvalget valgtes næste Dag: Z. Nielsen, Olsen og Schrøter.

Den 8de September fremlagdes saalydende Betænkning:

Undertegnede Udvalg, der er nedsat til at afgive Betænkning over den af Folketingsmand Schrøter og en Del Beboere af Thorshavn indgivne Skrivelse om, at Tinget vilde henlede Justitsministeriets Opmærksomhed paa, at Lægerne udstede højere Regninger end den i Loven om den Betaling, der tilkommer Læger paa Færøerne for deres Forretninger af 8de Januar 1872 §§ 2 og 4 indeholdte Taxt hjemler dem, samt søge at udvirke et Paalæg til Lægerne om, at de ikke udstede større Regninger til Folk end efter hvad der er fastsat i bemeldte Lovs §§ 2 og 4, med mindre det tydeligt bliver opført paa

Regningen, hvormed Lægen beregner sig ud over Taxten m. v.

Da Udvalget ikke kunde blive enigt om en fælles Motivering, skilte det sig ad i et Flertal bestaaende af Z. Nielsen og Olsen og et Mindretal bestaaende af Schrøter.

For saa vidt der ankes over, at Lægerne beregne dem højere Lægehonorar for Sygebesøg paa det Sted hvor Lægen bor end den i Loven af 8de Januar 1872 fastsatte Godtgørelse af 24 Sk. eller 50 Øre, da maa Flertallet i Udvalget formene, at Lægen er berettiget hertil, thi det er utvivlsomt, at saa vel de for det øvrige Kongerige gjældende Bestemmelser om Lægernes Betaling for privat Praxis, Konsultationer og Sygebesøg ere baserede paa Overenskomst mellem Lægen og den syge, som ogsaa kgl. Resolution af 20de November 1832 præciserer ad. 3, at »den i Reskript af 14de Januar 1820 § 2 bestemte Betaling af 1/4 for et Sygebesøg træder, for saa vidt Lægerne angaar i Stedet for den legale Taxt, der anden Steds, hvor Sagen ikke afgjøres ved mindelig Overenskomst, er gjældende. I Motiverne til Lov om den Betaling, der tilkommer Læger paa Færøerne for deres Forretninger af 8de Januar 1872, fremgaar det tydeligt, at man ogsaa ved Udarbejdelsen af denne Lov har villet undgaa at fastslaa den i Lovens § 1 satte Taxt af 24 Sk. eller 50 Øre, for et Sygebesøg paa det Sted, hvor Lægen bor, i privat Praxis, som en ufravigelig Betalingsats, men kun har haft til Hensigt hermed at sætte en Taxt, hvorefter Domstolene kunne rette dem i Søgsmålstilfælde, eller hvor Enighed ikke har kunnet opnaas. Hvorvidt Lægerne have beregnet højere Betaling end den i Loven fastsatte for andre Forretninger er Flertallet ikke bekendt.

Den i nævnte Lovs § 1 indeholdte Bestemmelse har dog haft en Del ubehagelige Konsekventser til Følge, idet medens Befolkningen paa den ene Side har troet denne Taxt at være en ufravigelig Regel for Lægerne at rette dem efter, have Lægerne paa den anden Side lige siden Lovens Emanation for en stor Del beregnet dem en højere Betaling for hver Konsultation, uden at der har fundet nogen som helst Overenskomst Sted. Hertil kommer, at Lægerne uden Undtagelse, enten de have Ret til Dispensation af Medicin eller ej, næppe nogen Sinde have villet give specificerede Regninger, og selv om der kun er forlangt opgivet, hvad der er beregnet for Sygebesøgene og hvormed

for Medicinen, er det ogsaa afslaaet i de allerfleste Tilfælde.

Da Flertallet ikke kan andet end indrømme, at en saadan Fromgangsmaade næppe kan være heldig, maa man udtale, at det vilde være ønskeligt, om der kunde udvirkes en Udtalelse fra Ministeriet om Forstaelsen af § 1 i oftnævnte Lov af 8de Januar 1872, samt om, hvorvidt Lægerne ere berettigede til at beregne dem højere Honorarer end den i Loven fastsatte Betaling af 50 Øre for et Sygebesøg, uden tillige at være pligtige til enten at meddele vedkommende Patient eller Betaler af Regningen, hvormed han har beregnet sig ud over Taxten eller ogsaa at give fuldstændig specificeret Regning for Sygebesøgenes Vedkommende.

* * *

Mindretallet (Schrøter) tillader mig at henholde mig til det i Andragendet anførte. Der ankes ikke alene over, at Lægen beregner sig ud over 50 Øre for et Sygebesøg der hvor Lægen bor, men over at Lægerne i det hele taget stiltiende beregne sig mere end den i Loven af 8de Januar 1872 §§ 2 og 4 fastsatte Taxt uden at have sluttet den i Lovens § 1 omhandlede Overenskomst derom. Efter Reskriptet af 20de Januar 1820 og kgl. Resolution af 20de November 1832 havde Lægerne paa Færøerne formentlig ikke Tilladelse til at modtage mere fra Folk end de i disse Bestemmelser fastsatte Sæts, selv om Patienten tilbød dem det, med mindre de paa det Sted, Lægen boede, havde sluttet Overenskomst om et aarligt Honorar. Bemeldte Lov af 8de Januar 1872, saaledes som den nu bliver anvendt, har for privat Praxis Vedkommende saa godt som ingen Værdi og giver saa godt som ingen Betyggelse for Befolkningen, men nok for Lægen; det er kun for de Restancers Vedkommende, som henstaa ubetalte, naar Lægen frarejser Embedet, at Folk tør gjøre Indvendinger imod Regningernes Paalydende, men der imod ikke, uden som en meget sjælden Undtagelse, saa længe de kunne befrygte at komme til at trænge til Lægen paany. Hvis Lægerne bleve tilpligtede at lægge det aabent for Dagen, hvad de forlangte fra Folk ud over Taxten, da vilde de ikke let benytte den i § 1 givne Tilladelse til paa en ubillig Maade at sætte Regningerne alt for meget op, hvad de derimod vel i Regelen ville være mere tilbøjelige til, naar de kunne gjøre det uden at give Oplysning om, hvormed de beregne sig ud over Taxten.

At Lægerne med Hensyn til Udørelse

af Honorarer for privat Praxis skulle nu, efter at de have faaet en saagodt fast Løn, som sket er, være en Slags ukontrolleret Overligningskommission i saa Henseende, kan jeg ikke billige, og hvis der ikke ad administrativ Vej kan opnaas en anden Forstaelse af Loven, da anser jeg det for særdeles ønskeligt, at den bliver forandret derhen, at der bliver sat en Maximumsgrænse, som Lægerne ikke maa overstige.

Det skal erkjendes, at hvis Lægerne give specificerede Regninger, vil det maaske nok blive noget lettere for Folk at kontrollere Lægen, navnlig hvis saa den omhandlede Lov blev uddelt iblandt Folk i et større Antal Exemplarer, men botryggende for Befolkningen bliver det ikke uden Lægen enten slutter en virkelig Overenskomst eller at han opfører som en særskilt Post paa Regningen, hvormed han forlanger ud over Taxten.

Udvalget har imidlertid forenet sig om en fælles Indstilling, som man tillader sig at foreslaa Tinget til Vedtagelse:

Ministeriet andrages om at ville udtale sig om Forstaelsen af Lov af 8de Januar 1872 § 1 betræffende Betaling til Lægerne paa Færøerne, navnlig om, hvorvidt de for privat Praxis ere berettigede til stiltiende at beregne dem højere Honorarer end de i bemeldte Lovs § 2 fastsatte Sæts, samt om, hvorvidt de ikke ere pligtige til at give specificerede Regninger for Lægehonorarer, naar de beregne dem en højere Betaling for deres Forretninger end den i Loven fastsatte.

Thorshavn, den 8de September 1886.

C. Oisen, Z. Nielson.

Ordfører.

J. H. Schrøter.

Den 10de September foretoges Sagens 2den Behandling. Ordføreren (Olsen) gennemgik Flertalsbetænkningen. Schrøter gennemgik Mindretalsbetænkningen. Formanden fandt, at det havde været mere passende, om Andragerne havde dokumenteret, at Folk virkelig vare prisgivne Lægerne. Han fandt det uheldigt, at indgaa til Ministeriet med en saadan Forespørgsel.

Sagens Overgang til 3dje Behandling vedtoges enstemmig med 12 St.

Den 11te September fremlagdes saalydende Ændringsforslag fra Formanden.

I Stedet for Udvalgets Forslag om at indgaa med Forespørgsel i Sagen til Ministeriet, foreslaas:

Antmanden anmodes om gennem Henvendelse til de herværende Læger at formaa disse til fremtidig paa vedkommende Regninger udtrykkelig at anføre, om og da hvormeget de ideres private Praxis have beregnet sig ud over de i Lov af 8de Januar 1872 §§ 2 og 4 fastsatte Taxter, idet et pas-

sende Antal Exemplarer af bemeldte Lovs §§ 1, 2 og 4 derhos ved Amtets Foranstaltning vil være at trykke og omdele blandt Befolkningen.

Thorshavn, den 10de September 1886.

L. H. Buchwaldt.

Samme Dag (den 11te Septbr.) foretoges Sagens 3de Behandling. Formanden anbefalede det af ham stillede Ændringsforslag, som derpaa enstemmig vedtoges med 17 St.

XII. Spørgsmaal om, hvorvidt der fremdeles af økonomisk Fond skal ydes et fast Tilskud til Thorshavns udenbys Vejvæsen.

Den 18de August fremlagdes en Skrivelse fra Lagtingsmand O. M. Nielsen, hvori henstilles at det hidtil fra økonomisk Fond ydede aarlige Tilskud paa 120 Kr. i nævnte Øjemed herefter skulde gjøres afhængig af, at der havde disponible Midler.

Ved Sagens foreløbig Behandling, den 20de August, foreslog Schrøter at nedsætte et Udvalg paa 3 Medlemmer, hvilket Forslag forkastedes med 12 St. mod 3, hvorefter det efter Forslag af O. M. Nielsen enstemmig vedtoges at henvise Sagen til Udvalget for økonomisk Fond, som afgav følgende, den 11te September fremlagte, Betænkning:

Til undertegnede Udvalg er afgivet et Andragende fra Lagtingsmand O. M. Nielsen, hvori denne andrager Lagtinget om at den Bestemmelse, hvorved det er fastsat, at der skal tilstaas Thorshavns Kommune 120 Kr. aarlig, maa blive forandret derhen, at Bevillingen gjøres afhængig af hvorvidt Fonden raader over tilstrækkelige disponible Midler.

Udvalget maa være enigt med Andrageren i, at det er meget uheldigt, at

denne Bevilling ikke saaledes som de øvrige Bevillinger af økonomisk Fond gjøres afhængige af Fondens, økonomiske Tilstand og at den saaledes hvert Aar gjøres til Gjenstand for Behandling og Afgørelse i Lagtinget. Fonden er for Tiden stillet paa en mindre heldig Maade, idet en hel Del af dens Midler ere anbragte i Grindegarnet i Vestmanhavn; naar hertil kommer, at Vejen forlængst er lagt ud over Thorshavns Kommunes Territorium og igjennem Kirkeboengen, saa formener Udvalget, at der ikke er tilstrækkelig Grund til at lade nævnte Beløb tilflyde Thorshavns Kommune som et fast aarligt Tilskud, men at det derimod vil være rigtigere, at der i hvert enkelt Aar tages Bestemmelse om, hvor stort et Beløb der af Fonden skal anvendes til Vejen i Thorshavn.

Ved Sagens foreløbige Behandling blev opkastet det Spørgsmaal, hvorvidt Lagtinget var berettiget til en saadan Beslutning som den i Andragendet omhandlede, paa Grund af de Bestemmelser der vedrørende denne Sag findes i kgl. Resolution af 29de September 1838, hvori det hedder, at Fondens Indtægter for det første skulde

anvendes til Iværksættelse af forskjellige nærmere betegnede Foretagender, deriblandt til at fremme det paabegyndte Vejarbejde fra Thorshavn ud over Tørvehederne sammensteds, og Lagtingets Beslutning i 1853, hvori det hedder, at der intet bør anvendes til det omhandlede Vejarbejde mere end i det højeste 60 Rdl.

Udvalget formener imidlertid, at der ingen Tvivl kan være om, at Lagtinget har Ret til at tage Bestemmelse i hvert enkelt Aar om, hvad der skal ydes af Fonden i det nævnte Øjemod.

Hvad Resolutionen angaar, da ere de Udtryk den bruger saa ubestemte, at Fondens Midler for det første skulle anvendes til iblandt andet hertil uden at angive noget bestemt Beløb; hertil kommer, at Lagtingsloven er af senere Dato, og i den siges det, at Tinget tager Bestemmelser om Anvendelsen af Fonden; hvad Lagtingets Beslutning angaar, da har Tinget ikke derved bundet sig over for nogen Institution eller Person, saa meget mere som Thorshavns Kommune ikke den Gang var oprettet, derhos har den kun fastsat en Maximums men derimod ingen Minimums Grænse for den aarlige Bevilling.

I Henhold til det foranstaaende tillader Udvalget sig at foreslaa til Lagtingets Vedtagelse:

Det Tilskud af økonomisk Fonds Midler paa 120 Kr. aarlig, som i længere Tid er ydet Thorshavns Kommune til Kortsættelse af Vejen ud over Tørvehederne, bortfalder for Eftertiden som fast aarligt Tilskud, hvorimod det af Lagtinget for Fremtiden i hvert enkelt Aar vil være at bestemme om hvor stort Tilskud der skal anvendes af Fonden i det nævnte Øjemod.

I Udvalget for økonomisk Fond, den 9de September 1886.

J. H. Schrøter, J. Dalsgaard.

Ordfører.

S. Rasmussen.

Den 3dje September fremlagdes saalydende Ændringsforslag fra Formanden:

I Stedet for Udvalgets Forslag foreslaas til Tingets Vedtagelse:

Amtmanden anmodes om at indgaa med Forespørgsel til vedkommende Ministerium angaaende de mulige Betingelser for fremtidige Tilskud fra økonomisk Fond til Thorshavns Vejvæsen.

Thorshavn, den 12de September 1886.

L. H. Buchwaldt.

Samme Dag (den 13de Septbr.) foretoges Sagens endelige Behandling. Formanden anbefalede sit Ændringsforslag og bemærkede, at hvis Udvalgets Forslag blev vedtaget, vilde han se sig nødsaget til foreløbig at stille en saadan Beslutning i Bero. Der forelaa nemlig en kgl. Resolution, der bestemte, at Fonden aarlig skulde yde Tilskud til Thorshavns udenbys Vejvæsen, og denne Bestemmelse kunde ikke ophæves ved en Lagtingsbeslutning. Dalsgaard og Schrøter mente, at den nævnte Resolution var ophævet ved Lagtingsloven, som henlagde Fondens Midler under Lagtingets Bestyrelse. Efter at flere andre Medlemmer havde begrundet deres Afstemning, sattes Formandens Ændringsforslag under Afstemning, men forkastedes med 8 St. mod 7; hvorefter Udvalgets Forslag vedtoges med 9 St. mod 3.

Formanden tilkjendegav, at han i Henhold til Lagtingslovens § 14 vilde stille den saaledes tagne Beslutning i Bero, indtil han havde indhøntet højere vedkommendes Afgørelse i Sagen.

XIII. Andragende om Forandring i Hospitalsreglementet.

Ved Tingets Aabning fremlagdes saalydende Skrivelse fra Inspektionen for Færø Amts Hospital:

Som Amtet bekjendt, har der ved den paa tænkte Reparation af Færø Amts Hospital vist sig, i hvor ringe Grad dets egne Midler forslaa, og det uagtet der ydes et aarligt Statstilskud paa c. 800 Kr., foruden at den aarlige Indtægt af Patienterne er varieret omkring 1000 Kr. Man henvendte sig derfor til Lagtinget for at faa et Tilskud til Udførelsen af de paa tænkte Arbejder. Da Tinget imidlertid har stillet sig meget ugunstigt lige over for dette Andragende, og der næppe for Tiden kan ventes et yderligere Tilskud fra Statskassen, er Inspektionen kommen til Erkendelse af, at Hospitalet i det væsentligste selv maa søge erhvervet de til dets Vedligeholdelse og Udvidelse nødvendige Midler ved at forhøje det Vederlag, der ydes af Patienterne for Opholdet paa Hospitalet. Til Opnaaelse af dette Maal, vil Inspektionen først og fremmest foreslaa, at den i Hospitalsreglementet af 3de Februar 1857 § 6 fastsatte Bestemmelse, at enhver Patient, der indlægges for en Fattigkommissions Regning, skal altid kun erlægge modereret Betaling, forandres derhen, at de altid erlægge fuld Betaling. Inspektionen formener, at der saa meget mindre or Anledning til at fastholde den modererede Betaling for de af Fattigkommissioner indlagte Patienter, som Lagtinget har afslaaet at yde sin Hjælp til de Byggeføretagender, der af Inspektionen anses for dels nødvendige, dels meget ønskelige, og desuden disse Patienter lige saa godt som de andre, betalende syge i de fleste Tilfælde kunne indlægges hos Privatmænd i Thorshavn; nogen Uvilje til at modtage saadanne, naar blot Honoraret er passende, vil Inspektionen paastaa saa godt som aldrig or til Stede. Lagtinget har, i Anledning af det i sidste Samling indleverede Andragende om Tilskud, i Theorien anerkjendt sin Forpligtelse (om end kun nødig) til at støtte Hospitalet, for saa vidt dets egne Midler ikke forslaa. I Praxis har det formentlig ikke vist den forventede Villighed til denne af det selv anerkjendte Forpligtelse. Ved at paavise Anvendelsen af Sergeant-

boligen som almindeligt Optagelseslokale for epidemiske Sygdomme og ved Paastanden om, at Hospitalets Økonomi var Tinget uvedkommende, har dette været mindre heldigt i sin Kritik over Nødvendigheden eller Ønskeligheden af de foreslaaede Arbejder. At sondre Arbejderne i de Lagtinget vedkommende og de dette uvedkommende kan næppe kaldes praktisk.

Inspektionen skal herved tillade sig at anmode det højtærede Amt om at fremme Inspektionens Forslag om ovennævnte Forandring i Hospitalsreglementet, af Hensyn til Hospitalets finansielle Status, saa hurtig som Forholdene tillade det.

Færøernes Amtshospital, Thorshavn,
den 22de Decbr. 1885.

J. G. Effersø. E. Müller,
kst.
Frands Jacobsen.

Til
Færø Amt.

* * *

Tilstilles Lagtinget til behagelig Overvejelse.

Færø Amt, den 29de Juli 1886.

L. H. Buchwaldt.

Til
Færøernes Lagting.

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 5te August, vedtoges efter Forslag af Z. Nielsen at henvises den til Udvalget for forskelligartede Sager, som afgav følgende, den 23de August fremlagte, Betænkning:

Til Overvejelse har Amtet tilstillet Lagtinget et Forslag fra Amtshospitals Inspektionen, hvori foreslaas, at den i Hospitalsreglementet af 3de Februar 1857 § 6 fastsatte Bestemmelse, at enhver Patient, der indlægges for en Fattigkommis-

sions Regning, skal altid kun erlægge modereret Betaling (3: halv Betaling), forandres derhen, at de altid erlægge fuld Betaling. — Om denne Sag, som er overgivet til undertegnede Udvalg, skal man tillade sig at ytre følgende:

Uden at gaa nærmere ind paa den i Forslaget indholdte Anke om, at Tinget har stillet sig ugunstigt over for ansøgt Hjælp og Tilskud til Hospitalet, hvilket for øvrigt ikke kan indrømmes, maa Udvalget paa det indstændigste fraraade den foreslaaede Forandring i Reglementet, da derved vil fratages Kommunerne den eneste Ret og Lættelse, de have til Indlæggelse af Fattigpatienter, frem for andre, som indlægges paa Hospitalet.

I Følge indhentede Oplysninger have for Fattigvæsenets Regning i de sidste 5 Aar henligget paa Amtshospitalet et Antal af 74 Patienter; og den Lættelse, som Kommunerne have haft, udgjør c. 1070 Kr. aarlig, som er det eneste Vederlag for den Hjælp og de Tilskud, Hospitalet har faaet af Landets Midler. Særlig maa fremhæves, at Hospitalet ved en Lagtingsbeslutning i 1857 fik foræret en Kapital af 3400 Kr. af Fonden for forulykkedes efterladte, som tilhørte det hele Lands trængende, samt at Amtsfattigkassen har en rentefri Kapital paa c. 9000 Kr. staaende fast i Cellebygningen ved Hospitalet, foruden at den vedligeholdes af samme, uden at der er Udsigt til, at Hospitalet bliver i Stand til at refundere Beløbet, som derved i Virkeligheden maa betragtes som en Gave til samme. Amtsfattigkassen er ved Tabet af denne Kapital mindre i Stand at hjælpe Kommunerne ved de sædvanlige aarlige Uddelinger.

Da der som bekjendt er Tale om Oprettelse af Sygehuse paa Landet, forekommer det Udvalget, at enhver Forandring i det bestaaende rettest bør skydes hen indtil denne Sag er afgjort, da Tingets Stilling

til Hospitalet derved mulig undergaar nogen Forandring.

Paa Grund af det saaledes anførte henstilles til Tingets Vedtagelse:

Tinget kan for Tiden ikke tilraade den af Hospitalets Inspektionen foreslaaede Forandring i Reglementet af 3de Februar 1857 § 6.

I Udvalget for forskjelligartede Sager, den 23de August 1886.

J. C. Djurhuus, Joen Poulsen.

Ordfører.

O. P. Effersø.

Den 25de August foretoges Sagens endelige Behandling. Ordføreren (Djurhuus) gennemgik Udvalgsbetænkningen. Z. Nielsen bemærkede, at Inspektionens Mening vistnok var at forbedre Hospitalets økonomiske Stilling; den havde imidlertid paapeget, at Patienter altid vilde kunne anbringes i Byen for ordentlig Betaling. Naar nu Omkostningerne ved Benyttelsen af Hospitalet bleve større, vilde Folk foretrække at anbringe deres syge hos private; men dette blev ikke nogen Fordel for Hospitalet. Müller fandt det ogsaa urigtigt at fordyre Opholdet for Fattigpatienter paa Hospitalet, hvortil Amtsfattigkassen havde ydet betydelige Tilskud. Ved Anvendelse af mere Sparommelighed vilde man have kunnet undgaa den nuværende daarlige økonomiske Stilling. Daarecellerne, som have kostet over 9000 Kr., vilde vistnok kunne være opførte baade billigere og bedre.

Udvalgets Forslag sattes derpaa under Afstemning og vedtoges enstemmig med 14 St.

XIV. Sagen om en Omordning af Administrationsforholdene paa Færøerne.

Ved Tingets Aabning fremlagdes den fra förtige Samling udsatte Sag om en Omordning af Administrationsforholdene paa Færøerne*), derunder et Udkast til en Bjærgnings- og Strandingslov.

Den 3te Juli foretoges Sagens foreløbige Behandling.

Schrøter foreslog Sagen i dens Helhed overgivet til et Udvalg paa 5 Medlemmer.

Djurhuus fremkom med saalydende Forslag vedrørende Lovudkastet:

„Tinget anmoder Formanden om at lade forfatte et Udkast til en Strandings- og Bjærgningslov for Færøerne, paa den Maade som maatte findes hensigtsmæssigt; særlig vilde Tinget sætte Pris paa, om Forslaget blev forlattet af en Kommission, som, foruden af juridiske Elementer, tillige kom til at bestaa af nogle praktiske og med de færøske Forhold vel kjendte Mænd.“

Djurhuus's Forslag sattes først under Afstemning og vedtoges med 11 St. mod 2, hvorefter Schrøter tog sit Forslag tilbage, idet Forslaget imidlertid allertid blev optaget af Efferesø for den øvrige Del af Sagens Vedkommende. Dette sidste Forslag sattes derpaa under Afstemning, men da kun 5 stemte for og 3 imod samme, foretoges Navneopraab med følgende Udfald: Ja stemte: G. Joensen, Provsten, Möller, Efferesø, Djurhuus, Raamussen og Olsen. — Nej stemte: Poulsen, Z. Nielsen, J. Petersen og Formanden. — O. Jacobsen, M. Danielsen, J. Danielsen, J. Jacobsen, Debes, Dalgaard, Schrøter og O. M. Nielsen stemte ikke, medens Hentze var fraværende, og var Forslaget saaledes vedtaget med 7 St. mod 4.

Til Medlemmer af Udvalget valgtes den 2^{den} Avgust: Dalgaard, Efferesø, J. Jacobsen, Olsen og Schrøter.

Den 1ste September fremlagdes saalydende Betænkning og Lovudkast:

Undertegnede Udvalg, der er nedsat til at give Betænkning i Sagen angaaende nogle Forandringer i Administrationen, har for i Aar taget et af de Spørgsmaal, der tidligere har været oppe i denne Sag, under Overvejelse, nemlig Spørgsmaalet om, hvorvidt Sysselmandene skulle være Oppebørselsbetjente i deres Syssel. I den Anledning skal Udvalget tillade sig at bemærke:

Det maa erkjendes, at det vilde være en ikke ringe Lette for Befolkningen, om Sysselmanden blev Oppebørselsbetjent i Syslet. Som Sagerne nu staa, saa er han det i Virkeligheden for en stor Del, idet dels Folk henvende sig til Sysselmanden og anmoder ham om at besørge Afgifter indsendte til Landfogden, og dels foretager han Indkrævninger af de resterende Afgifter for Landfogden, samt endelig Udpantning af de Afgifter, der, uagtet Indkrævning, ikke har været at erholde. Udvalget finder det er langt rigtigere, at det ligefrem overdrages til Sysselmanden at være Oppebørselsbetjent, naar saa Jordebogskassen og Amtsrepartitionsfonden har Filial i hvert Syssel, og vil det mest naturlige være, at de Udbetalinger, der af disse Kasser skulle finde Sted i Sysselet, ligeledes foregaar hos Sysselmandene, hvad ligeledes vil være en Lette for dem, der skulle modtage Pengene.

Udvalget har i Anledning af denne Sag udarbejdet nedenstaaende Lovudkast, som man tillader sig at foreslaa til Tingets Behandling og Vedtagelse, idet Udvalget forbeholder sig at fremkomme med Forslag om, hvad der videre skal gøres ved Udkastet, for saa vidt det skulde vedtages af Lagtinget.

At bestemme inden hvilken Tid Regnskaberne over Statskassens og Amtsrepartitionsfondens Indtægter og Udgifter skulle være aflagte, har Udvalget forment burde overlades til den administrative Myndighed.

I øvrigt tillader Udvalget sig at hen- vise til de Lovforslaget vedføjede Motiver.

I Henhold til det foranstaaende tillader Udvalget sig at foreslaa til Lagtingets Vedtagelse følgende:

*) Se Lagtingsberetningen for 1885, Pag. 61—74.

Udkast til Lov

om Indkrævning og Udbetaling af Oppebørsler paa Færøerne.

ad. § 1.

Da det i Følge Lov er Forstanderskabet, der sammen med Kommuneskatten paaliguer det Bidrag som Kommunerne skulde yde til Amtsrepartitionsfonden, saa vil den Forandring, der efter nærværende Lov foregaar, kun bestaa i, at Forstanderskaberne for Fremtiden ville have at indbetale Beløbet til Sysselmanden i Stedet for, som hidtil, at indsende det til Landfogden, jfr. for øvrigt Betænkningen.

ad. § 3.

Det er formodentlig rettest, at Sysselmanden optager i Regnskabet ikke alene de Indtægter han i Følge denne Lov skal opkræve, men ogsaa de han i Følge bestaaende eller fremtidige Love har at modtage. Ved at Sysselmanden aflægger Regnskab ved Finansaarets Udløb, har man ment at lette Landfogdens Arbejde ved Hovedregnskabet's Aflæggelse, der da kan ske mere summarisk og Sysselmændenes Regnskab benyttes som Bilag.

ad. § 4.

Naar man har valgt Tiden for Aflæggelsen af Regnskabet inden 1ste Juni, saa er det fordi at man mener, at Regnskabet kan være indkommet til Landfogden saa betids, at denne kan faa aflagt sit Hovedregnskab ved Olaitid, hvorfor 1ste Juni maa anses for den mest passende Tid, som Sysselmanden begynder paa Aflæggelsen af Regnskabet.

ad. § 5.

1000 Kr. maa anses for et passende Beløb at slaa fast som det Maximumbeløb

§ 1.

Sysselmændene skulde opkræve følgende Oppebørsler: deres respektive Sysler:

1. Alle Skatter og Afgifter, der i Følge de gjældende Lovbestemmelser aarlig skulde svares af Jordegodset til Statskassen.
2. De Afgifter, der af Lagtinget blive paalagte Jordegodset og Kommunerne, at svare til Amtsrepartitionsfonden.

De i denne § omhandlede Skatter og Afgifter, der ikke indkomme til den lovbestemte Tid, vil Sysselmanden have paa sædvanlig Maade at lade inddrive ved Udpantning.

§ 2.

Af de Statskassen tilfaldende Oppebørsler, som efter de til enhver Tid gjældende Bestemmelser komme Sysselmanden i Hænde, skal han afholde de Lønninger, der paahvile Statskassen at udrede til Embeds- eller Bestillingsmænd i Syslet, samt andre Udgifter, der paahvile Statskassen at udrede i Syslet og som maatte være anviste til Udbetaling af Amtet.

§ 3.

Sysselmanden skal ved hvert Finansaars Udløb aflægge Regnskab over de Indtægter og Udgifter, der gennem ham ere tilfaldne Statskassen, samt indsende det saaledes aflagte Regnskab til Landfogden.

§ 4.

Sysselmanden skal, af de til Amtsrepartitionsfonden indkomne Beløb, afholde de Fonden paahvilende Udgifter, som forefalde i Syslet, og som ere anviste til Udbetaling af Lagtinget eller af Amtmanden, hvorhos han ved Maj Maanedes Udgang har at aflægge behørigt Regnskab over de Indtægter og Udgifter, der gennem ham ere tilfaldne og afholdte af fornævnte Fond, samt indsende Regnskabet tillige med det eventuelt overskydende Beløb til Kassereren for Amtsrepartitionsfonden.

§ 5.

For saa vidt Sysselmandens kontante Beholdning maatte overstige 1000 Kr., skal

som det tillades Sysselmanden at have liggende i Syslets Kasse.

han med første Post indsende det Beløb, som kan undværes i Syslets Kasse, til Jordbogskassen og Amtsrepartitionsfonden, ligesom han paa den anden Side, for saa vidt det maatte være nødvendigt, fra disse Kasser kun rekvirerer de til Udbetalinger forøgede Beløb.

§ 6.

For de Sysselmanden betroede Oppebørsler vil han have i anordningsmæssige Effekter at stille en Kaution paa 1000 Kr.

§ 7.

Fra de i denne Lovs §§ 1 og 2 givne Bestemmelser undtages Byen Thorshavn, hvor alle Ind- og Udbetalinger til Jordbogskassen og Amtsrepartitionsfonden, som hidtil, ville finde Sted henholdsvis hos Landfogden og Kassereeren for Amtsrepartitionsfonden.

I det Udvalg, der er nedsat i Anledning af Forandringer i Administrationen, den 11te September 1886.

J. H. Schrøter,
Ordfører.

C. Olsen.
Med Forbehold.

J. Jacobsen.
Med Forbehold.

O. P. Effersø.

J. Dalsgaard.

Den 13de August fremlagdes saalydende Ændringsforslag fra Formanden:

Den videre Behandling af det Udvalgsbetænkningen vedføjede Udkast til Lov om Indkrævning og Udbetaling af Oppebørsler paa Færøerne udsættes til næste Aar, idet bemeldte Lovudkast imidlertid gennem Amtet vil være at tilstille Landfogden og samtlige Sysselmand til Erklæring.

Thorshavn, den 13de September 1886.
L. H. Buchwaldt.

Samme Dag (den 13de August) sættes Sagen under Forhandling. Lovforslagets enkelte §§ behandlede, hvorefter Formandens Ændringsforslag sættes under Afstemning og vedtoges enstemmig med 15 Stemmer, hvorved Spørgsmaalet om Lovforslagets Overgang til 3de Behandling betragtedes som bortfaldet.

XV. Sagen angaaende Opførelse af Sygehuse paa Landet.

Ved Tingets Aabning fremlagdes den fra forrige Samling udsatte Sag angaaende Opførelse af Sygehuse paa Landet*), bilagt med Erklæringer fra samtlige færøske Læger.

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 5de August, vedtoges efter Forslag af Olsen at henvise Sagen til Udvalget for forskelligartede Sager, som afgav følgende, den 18de August fremlagte, Betænkning:

I forrige Lagtingsession var til Forhandling i Tinget Spørgsmaal om Oprettelse af 2 smaa Sygehuse i Tveraa og Klaksvig, hvilken Sag, paa Foranledning af Tinget, er forberedt ved, at Amtet har indhentet Betænkning fra samtlige Læger paa Færøerne. Ved Bilæggelse af disse Erklæringer er Sagen i Aar atter indkommen til Tinget og afgiven undertegnede Udvalg til fornyet Betænkning.

Idet Udvalget henholder sig til den i forrige Aar afgivne Betænkning maa fremhæves, at da de ved 2^{det} Indstillingspunkt b. omhandlede Erklæringer fra samtlige Kommunalforstanderskaber i de vedkommende Lægedistrikter endnu ikke ere indhentede, tilraader Udvalget at stille fornyet Anmodning til Amtet om, til Tinget træder sammen næste Aar, at indhente de nævnte Erklæringer, i hvilken Henseende maa bemærkes, at Tingets Stilling til Sagen formentlig maa komme an paa, hvorledes Kommunerne stille sig til samme, navnlig om og hvorvidt disse ville bidrage til Opførelsen ved Pengebidrag. Specielt formentlig, at det bør udtales, at saafremt Kommunerne ingen Bidrag ville yde, vil Tinget vanskelig kunne fremkomme med Begjæring om Hjælp fra Statskassen, ejheller af de under Tinget sorterende Midler at kunne yde Tilskud eller Laan.

Forinden disse Oplysninger foreligge, synes det overflødigt at gaa nærmere ind paa Sagen; dog maa Udvalget her udtale, at da Lægernes Erklæringer i det hele gaa ud paa at tilraade Oprettelsen af Sygehuse, maa man fastholde den i Fjor udtalte Anskuelse om Ønskeligheden og Nødvendigheden af Sygehuse.

Da Udvalget ogsaa vil have at afgive Betænkning over en til det afgivet Sag vedkommende Amtshospitalet i Thorshavn, skal man her ikke gaa nærmere ind paa den af Fysikus afgivne Erklæring, og med Hensyn til de øvrige 3 Lægeerklæringer, udsætte at udtale sig til næste Aar; dog skal man, efter den Anledning disse give, henstille, om det ikke kunde være ønskeligt og hensigtsmæssigt, at man bad Amtet om, gennem Sundhedskollegiet, hvis det lader sig gjøre, at skaffe Tegning og Oplysninger om Sygehuse af lignende Størrelse som det forrige Aar i Betænkningen omtalte, da Lægernes Erklæringer herom synes at være saa afvigende. End videre bemærkes, at Spørgsmaal om Oprettelse af et Sygehus i Vestmanhavn ogsaa formenes at burde medtages, efter den Anledning som Erklæringerne fra Fysikus og fra Lægen i Vestmanhavn give.

Da Tinget forrige Aar ikke vilde gaa ind paa 2^{det} Indstillingspunkt c., drister Udvalget sig ikke til atter i Aar at fremkomme dermed, men skal dog henlede Opmærksomheden derpaa.

I Henhold til det anførte tillader Udvalget sig at henstille til Tingets Vedtagelse:

1. Amtet anmodes om, inden Tinget næste Aar træder sammen, at indhente Erklæringer fra samtlige Forstanderskaber i de vedkommende Lægedistrikter, saa vel om Ønskeligheden af at faa Sygehuse som navnlig om og hvor meget Kommunerne ville bidrage til Opførelsen.
2. Det henstilles til Amtet, om det kan lade sig gjøre, gennem Sundhedskollegiet at tilvejebringe Tegning og Oplysninger om et Sygehus af lignende Størrelse som det i forrige Aars Betænkning omtalte.

I Udvalget for forskelligartede Sager, den 17de August 1886.

J. C. Djurhuus, O. P. Effersø.

Ordfører.

Joen Poulsen.

Ved Sagens endelige Behandling, den 20de August, vedtoges Udvalgets Forslags 1ste Punkt enstemmig med 17 St.

*) Se Beretningen for 1885, Pag. 56.

Da kun 8 stemte for 2det Indstillingspunkt og ingen imod, foretoges Navneopraab med følgende Udfald: Ja stemte: G. Joensen, Poulsen, Provsten, Effersø, J. Danielsen, J. Petersen, Djurhuus, Olsen og Formanden. — M. Danielsen, Z. Nielsen,

Debes, Dalsgaard, Schrøter og O. M. Nielsen stemte ikke. — Müller, Ole Jacobsen, Hentze, J. Jacobsen og Rasmussen vare fraværende, og var Forslaget saaledes forkastet, idet kun 9 Medlemmer havde deltaget i Afstemningen.

XVI. Spørgsmaal om Fisketiendens Afløsning.

Ved Tingets Aabning fremlagdes den fra forrige Samling udsatte Sag om Fisketiendens Afløsning^{*)}, bilagt med en Opgjørelse fra Kirkekasseren om Størrelsen af Kirkernes Tiende i de sidste 30 Aar, hvortil senere føjedes en Opgjørelse fra Landfogden om Størrelsen af Statskassens Tiende for samme Tidsrum, samt om Fiskeudførselen i Tiden fra 1838 til 1884.

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 3de Avgust, vedtoges efter Forslag af Olsen at nedsætte et Udvalg paa 5 Medlemmer. Til Medlemmer af Udvalget valgtes i næste Møde: Dalsgaard, Djurhuus, M. Danielsen, Olsen og Rasmussen.

Den 11te Septembris fremlagdes saalydende Betænkning:

Undertegnede Udvalg, som af Tinget er nedsat for at tage den fra forrige Aar udsatte Sag, vedkommende Omordning af Fisketienden, under fornyet Drøftelse, skal herved tillade sig at afgive nedenstaaende Betænkning.

Spørgsmaalet om en Omordning eller Afløsning af Fisketienden kom første Gang til Behandling i Tinget i Aaret 1875, vide den skrevne Lagtingsberetning for 1875, Pag. 175. Efter at være udsat for at tilvejebringe Oplysninger, kom den atter frem i 1876, hvorved fremkom 2 forskellige Forslag, ledsagede af Oplysninger om Tienden for Aaremaalet 1870—74 og Fiskeudførselen for de samme 5 Aar, vide den

skrevne Lagtingsberetning for 1876, Pag. 153, uden at disse Forslag førte til noget Resultat. Atter i 1880 kom Spørgsmaalet frem, vide den trykte Lagtingsberetning for samme Aar, Pag. 37, ved Indbringelse af et Lovforslag om Afløsning af Fisketienden gennem Udførselen. Da dette Forslag ikke vandt Tilslutning i Tinget, blev der udarbejdet et andet Lovforslag, som sigtede til en Afløsning ved Dannelsen af et Tiendefond, som skulde fremkomme ved, at Kjøbmændene fradrog en vis nærmere bestemt Del af al indleveret Fisk. Efter at dette sidste Forslag var vedtaget, har Sagen atter hvilet, indtil den i forrige Aar paany blev fremdraget efter Begjæring af flere Medlemmer af Tinget. Paa Forslag af det derefter nedsatte Udvalg, blev Sagen, i Anledning af Tilvejebringelsen af forskellige Oplysninger om Fisketienden for et længere Aaremaal, udsat til i Aar. I det disse Oplysninger nu foreligge i Meddelelser fra Kirkekasseren og Landfogderiet, skal Udvalget meddele de Resultater disse give.

Da Statens Fisketiende til Dels er bortforpagtet og dels oppebæres af Sysselmændene som Løn, ere de Oplysninger, som derom foreligge, ikke skikkede til at begrunde nogen Mening om den virkelig ydede Tiende. For Præsternes Tredjedel er det ikke muligt at faa nogen Oplysning, paa Grund af de saa ofte foregaaende Præsteskifter og længere Vakancer, da dels ingen og dels utilstrækkelige Oplysninger forefindes ved Arkiverne. Det bliver saaledes kun Kirkernes Tiende man kan lægge til Grund for nogen Beregninger

^{*)} Se Beretningen for 1885, Pag. 84.

over Tiendeydelsen, og som disse nu foreligge har man Oplysninger for 30 Aar, nemlig for Tiden fra 1855—84. Herefter har Kirkens Tredjedel udgjort: for Tiaaret 1855—64 i Gjennemsnit aarlig 1613 Kr. eller hele Tienden 4839 Kr.

for 1865—74 ligeledes 2995 Kr. 70 Ø. eller 8987 Kr. 10 Ø.
for 1875—84 ligeledes 3299 Kr. 70 Ø. eller 9899 Kr. 10 Ø.
For de forskjellige Præstegjæld stiller Forholdet sig saaledes:

1855—64:	Norderøernes Kirker	430 Kr. 70 Ø.	hele Tienden	1292 Kr. 10 Ø.
	Østerø	— 545 -	" -	1626 -
	Sydstrømø	— 132 - 30 -	" -	396 - 90 -
	Nordstrømø	— 146 - 80 -	" -	440 - 40 -
	Vaagø	— 149 - 80 -	" -	449 - 40 -
	Sandø	— 74 - 30 -	" -	222 - 40 -
	Suderø	— 134 - 10 -	" -	411 - 30 -
		1613 Kr. " Ø.	hele Tienden	4839 Kr. " Ø.

1865—74:	Norderøernes Kirker	646 Kr. 80 Ø.	hele Tienden	1940 Kr. 40 Ø.
	Østerø	— 817 - 30 -	" -	2451 - 90 -
	Sydstrømø	— 281 - 80 -	" -	843 - 40 -
	Nordstrømø	— 273 - " -	" -	819 - " -
	Vaagø	— 431 - 40 -	" -	1294 - 20 -
	Sandø	— 140 - 10 -	" -	420 - 30 -
	Suderø	— 405 - 30 -	" -	1215 - 90 -
		2995 Kr. 70 Ø.	hele Tienden	8987 Kr. 10 Ø.

1875—84:	Norderøernes Kirker	573 Kr. 90 Ø.	hele Tienden	1721 Kr. 70 Ø.
	Østerø	— 966 - 70 -	" -	2900 - 10 -
	Sydstrømø	— 249 - 30 -	" -	747 - 90 -
	Nordstrømø	— 303 - 70 -	" -	911 - 10 -
	Vaagø	— 506 - 90 -	" -	1520 - 70 -
	Sandø	— 197 - 70 -	" -	593 - 10 -
	Suderø	— 501 - 50 -	" -	1504 - 50 -
		3299 Kr. 70 Ø.	hele Tienden	9899 Kr. 10 Ø.

I Tiaaret 1869—78 har hele Tienden udgjort gjennemsnitlig aarlig 11,010 Kr. og i Femaaret 1870—74 11,463 Kr. 88 Øre, i Følge de i Aarene 1876 og 1880 foranævnte indhentede Oplysninger; heraf fremgaar, at disse Aar have været gjennemgaaende bedre Fiskeaar, end baade tidligere og senere, og saaledes næppe kunne lægges til Grund for en eventuel Afløsning.

Med Hensyn til Udførslen, da indeholder Beretningen fra Landfogderiet kun Meddelelse for 27 Aar, da der ikke ved Arkivet forefindes ældre Oplysninger om Udførslen. For at udfinde Værdien ere Kapitelstaxterne benyttede og, hvor disse ikke kunde bruges, private, men paa-ldelige, Oplysninger. Da Udførselen kun viser forskjellige Slags Fisk, uden Angivelse af f. Ex. smaa og store Fisk, Langer, Brosmer o. s. v., ere de forskjellige Priser sammenlagte for at udfinde en Gjennemsnitspris. Værdien er saaledes udregnet først for 7 Aar fra 1858 og derefter for 2 Gange 10 Aar indtil 1884. Udførslen udgjør saaledes:

for 7 Aar 1858—64 i Gjens. aarl. c. 192,300 Kr.
- 10 — 1865—74 - — - 339,300 -
- 10 — 1875—84 - — - 507,200 -

For større Anskueligheds Skyld er den forskjellige Slags Fisk beregnet og gjort til Klipfisk og Udførslen vilde derefter være:

for 1858—64 i Gjensn. aarl. 19,540 Cnt. (623 $\frac{1}{4}$ Skpd.)
- 1865—74 - — 30,237 - (9449 $\frac{1}{2}$ " -)
- 1875—84 - — 42,973 - (13,429 $\frac{1}{4}$ " -)

Rogner man nu, at den virkede Klipfisk er 33 $\frac{1}{2}$ pCt. mere værd end Raaproduktet, viser det sig, at Tienden for Aaremaalet

1855 } —64 har udgjort c. 3 $\frac{1}{2}$ pCt.
1858 }
1865—74 — — — 4 —
1875—84 — — — 3 —

af al den udførte Fisk, beregnet til Raafisk. Herved maa dog bemærkes, at al med Skib fanget Fisk er tiendefri og om hvor meget den har udgjort, mangler der Oplysninger; muligvis vilde man kunne faa dette at vide ved Henvendelse til de forskjellige Redere.

Efter de saaledes tilstedeværende, nu og tidligere samlede Oplysninger og derefter opstillede Beregninger, formenes det, at der er tilstrækkeligt Materiale til Stede for derpaa at kunne bygge et Forslag til Omordning af Fisketienden; men Udvalget har ikke dristet sig til i Aar at fremkomme med noget Lovforslag, da Tiden er for langt fremrykket til nærmere at kunne drøfte Sagen.

Imidlertid maa det udtales, at en Omordning synes at være paatrængende nødvendig, da det efter det foran oplyste kan ses, at Tienden i Forhold til Fangsten er i Aftagende, ligesom der i saa Henseende ogsaa høres Klager rundt omkring; der er ellers Fare for, at Tienden svinder mere og mere bort, og Kirker og Præster ville derved miste Indtægter, som ikke kunne undværes, uden at noget kommer i Stedet for, ej at tale om det for Befolkningen demoraliserende i, at en lovnefalet Afgift bliver bortsvæget.

Med Hensyn til det i 1880 vedtagne Lovforslag skal man tillade sig at bemærke, at det alene af den Grund, at Kjøbmændene deri ere tilpligtede at modtage og føre Bøger over Tienden, formenes at være forkasteligt, da det næppe kan anses for heldigt eller rigtigt, at en Lov bestemmer, at enhver Kjøbmand paa en Maade skal være offentlig ansat ulønnet Oppebørsels-

betjent. Den simpleste og maaske ogsaa retfærdigste Maade vilde maaske dog være, som foreslaaet i et forkastet Forslag i 1880, at Aflysning skete gennem Udførsel; men Forholdene ere med Hensyn til Fiskeexporten saa fortvivlede for Øjeblikket, at ingen yderligere Afgifter kunne paalægges.

Paa Grund af det anførte tillader Udvalget sig at foreslaa at Tinget vedtager:

Spørgsmaalet vedkommende Omordning af Fisketienden udsættes til næste Aar.

Lagtingssalen, den 11te Septbr. 1886.

J. C. Djurhuus, S. Rasmussen,

Ordfører.

J. Dalsgaard, C. Olsen,

med Forbehold.

M. Danielsen,

med Forbehold.

Den 13de September sattes Sagen under endelig Behandling. Rasmussen gennemgik under Ordførers Forfald Betænkningen. M. Danielsen og Dalsgaard havde paa Grund af andre Forretninger ikke haft synderlig Tid til at tage Del i Udvalgets Arbejder, og kunde saaledes ikke indestaa for Rigtigheden af de foretagne Beregninger; derfor havde de underskrevet Betænkningen med Forbehold.

Udvalgets Forslag vedtoges enstemmig med 15 St.

XVII. Forslag til Lov indeholdende Tillæg til Skyldsætningsloven af 29de Marts 1867.

Den 9de August fremlagdes saalydende

Forslag til Lov

Indeholdende Tillæg til Lov angaaende en ny Skyldsætning af Jordene paa Færøerne af
29de Marts 1867.

(Forelagt Lagtinget af Formanden.)

ud § 1.

Jfr. Trælovsforslaget fra 1879 sammes
§ 10, Udkastet til et Lovforslag om Fæsto-

§ 1.

Forinden en ny Skyldsætning af samtlige Jorder paa Færøerne iværksættes paa

godsets Overgang til Selvejendom fra 1880 sammes § 4, og Lovforslaget om Oprettelse af Landvæsenskommissioner fra 1885 sammes §§ 1 og 2.

ad § 2.

Jfr. Lovforslaget om Landvæsenskommissioner §§ 1 og 2.

ad § 3.

Jfr. Lovforslaget om Landvæsenskommissioner § 12.

Grundlag af det i Henhold til Lov herom af 29de Marts 1867 i sin Tid foretagne, reviderede og af Lagtinget godkjendte Taxationsarbejde, ville de siden dets Foretagelse indlagte og altsaa ikke i Taxationsprotokollen nævnte Træer snarest muligt være at vurdere af Syslets Udskiftningskommission eller den i Stedet herfor trædende Landvæsenskommission. Denne Eftervurdering sker sognevis for hvert Præstegjæld, overensstemmende med de i Skyldsætningsloven af 1867 § 3 og Instrux for Taxationskommissionen af 10de April s. A. §§ 5 og 6 indholdte Regler og i øvrigt saaledes, at ikke blot Træens Værdi i og for sig, men ogsaa den Værdiforringelse, som vedkommende Ilavge, hvorfra Træen er indtaget, herved maatte have lidt, særskilt opføres.

§ 2.

Naar Eftervurderingen er tilendebragt, foranstalter Amtet samme trykt og fremlagt til almindeligt Eftersyn i 3 Maaneder fra Fremlæggelsen at regne, inden Udløbet af hvilken Tidsfrist mulige Indsigelser mod Værdiansættelsen maa være fremkomne. Indsigelserne paakjendes af den i Ilavge-loven af 23de Februar 1866 § 86 omhandlede Overinstans eller af den i Stedet herfor trædende Overlandvæsenskommission, hvorefter der skrides til en praktisk Gjenemførelse af Skyldsætningen i det hele, jfr. Skyldsætningsloven af 1867 § 8.

§ 3.

Hver Gang 20 Aar ere forløbene efter at den ny Skyldsætning er traadt i Virksomhed, bliver en Eftervurdering af de imidlertid indlagte Træer ligeledes at foretage, under Iagttagelse af de i nærværende Lovs §§ 1 og 2 givne Forskrifter.

§ 4.

Til Brug ved Eftervurderingen autoriseres der af Amtet de fornødne Protokoller.

§ 5.

Kommissionens Medlemmer ere foruden fri Befordring berettigede til en Godtgørelse af 1 Kr. for hver Dag Forretningen vedvarer.

§ 6.

Omkostningerne ved Anskaffelsen af Protokoller, Trykning af den tilendebragte Eftervurdering samt Blæter m. v. for Kommissionens Medlemmer udredes paa samme Maade som omtalt i Skyldsætningslovens

§ 12 med Hensyn til alle andre til Matrikuleringsarbejdet medgaaende Udgifter.

Thorshavn, den 9de August 1886.

L. H. Buchwaldt.

Ved Sagens 1ste Behandling, den 1ste August, foreslog Schrøter at henvisen den til det Udvalg, der var nedsat i Sagen angaaende Fritagelse for Læsteafgift ved Indførsel af Raafisk. Dalsgaard foreslog et særligt Udvalg paa 5 Medlemmer. Schrøter tog sit Forslag tilbage til Fordel for Dalsgaards. Djurhuus foreslog Sagen henvist til det Udvalg, der var nedsat i Sagen ang. Hesteavlens Fremme. — Dalsgaards Forslag sættes først under Afstemning og vedtoges enstemmig med 10 St., hvorefter Djurhuus's Forslag betragtedes som bortfaldet, idet Sagen saaledes overgik til 2den Behandling.

Den 3dje September fremlagdes saalydende Betænkning:

Undertegnede Udvalg, der er nedsat til at afgive Betænkning over et af Amtet udarbejdet Forslag til Tillæg om en ny Skyldsætning af Jorderne paa Færøerne, maa næst at udtale sin Paaskjænnelse af det forelagte Forslag, tillade sig at fremsætte følgende Bemærkninger.

Vel maa det indrømmes, at der savnes Lovhjemmel for, hvorledes de siden Taxationsarbejdets Udførelse indlagte Trær skulde taxeres med Hensyn til Skyldsætning; men dette gjælder formentlig ogsaa lige fuldt med Hensyn til den alt taxerede Indmark, Bø eller Trø, for saa vidt de i Jordtaxationsprotokollen opførte Nummere ere delte i forskellige Lodder, da disses Størrelse, selv om de ere angivne efter Marketal i Gylden og Skind, ofte er aldeles ubestemt, idet de enkelte Gylden og Skind i Størrelse og Værdi kunne være meget forskellige. I nogle Bygder har Taxationskommissionen paa Grund af manglende Oplysninger været nødsaget til at taxere hele Indmarken under et, f. Bx. Gjøv Anmærkningsprotokol P. 10 og 11, Runding P. 13 og Tjørnevig P. 144 og 145, uagtet hver enkelt Ejers Andel i Bøen ikke er svarende til hans Andel af Marketallet. Hvorledes man end tænker sig Skattens Opkrævelse gennemført, vil det formentlig

ikke blot være tilstrækkeligt, at hele Fællesejendommen er eller bliver vurderet, men ogsaa anses nødvendigt, at Taxationsværdien af de enkelte Ejeres eller Brugeres Jordlodder i Fællesejendommen udfindes, da det ellers ikke er muligt at angive, hvor meget hver enkelt har at betale.

Det forekommer derfor Udvalget at være af ikke mindre Vigtighed i en eventuel Lov at faa optaget Bestemmelser sigtende til at udfinde hvor enkelt Mands Andel eller Taxationsværdi i et taxeret Hele, for at der kan udfindes, hvor meget han vil have at svare i Skat; men da der som bekendt er rejst en hel Del Anker imod Taxeringen i andre Retninger, om hys Betydning man endnu ikke har erholdt Regeringens Udtalelser, tror Udvalget det rigtigst at afvente Afgjørelsen af de rejste Anker; inden der med Hæld kan arbejdes videre paa det foreliggende Forslag, og det er formentlig saa meget mere Føje hertil, som det kun er 18 Aar siden Taxationsarbejdet tog sin Begyndelse, og man endnu ikke kan se, hvorledes Skyldsætningen tænkes udført, og endelig at en delvis Taxation, i Tilfælde af en hel Omtaxation med Forventning skulde foretages, derved vilde blive overflødig.

Desuden er det tænkeligt, at der i en eventuel Lov om Skyldsættningens Gjennemførelse muligvis vil blive optaget Bestemmelser om i hvilket Omfang og efter hvilke Regler Kontinuationstaxationer skal finde Sted.

Udvalget tillader sig derfor at henstille til Tingets Vedtagelse:

Sagens endelige Behandling udsættes, indtil der af Regeringen er taget Bestemmelse om Skyldsættningens Gjennemførelse.

Lagtinget, den 3de September 1886.

O. P. Rffersø, H. C. Müller.

Ordfører.

Z. Nielsen. C. Olsen.

J. Dalsgaard.

Den 8de Septembor foretoges Sagens 2den Behandling. Ordføreren (Effersø) gennemgik Udvalgsbetænkningen og anbefalede Udvalgets Indstilling. Formanden kunde ikke forstaa hvad Udvalget havde ment med, at en eventuel Lov om Eftervurdering af de siden Taxationsarbejdets Tilendebringelse indlagte Træer tillige skulde indeholde Bestemmelse om en senere detailleret Værdiansættelse af de mange forskellige Gylden og Skind, hvori et i Taxationsprotokollen som et samlet Nummer opført Indengaardsstykke kunde være delt mellem vedkommende Ejere og Brugere. I saa Fald vilde jo Taxationsarbejdet, selv om det, uagtet de nu fra Landfogden og Sysselmændene indhentede Erklæringer, maatte godkjendes som brugeligt Grundlag for en ny Skatteansættelse, være ørkesløst. Naar enkelte Indengaardsstykker vare vurderede i deres Helhed uden Hensyn til de enkelte Lodtagere deri, havde Kommissionen begrundet denne sin Fremgangsmaade ved, at Oplysning om, hvad hver Ejer besad, ikke havde kunnet tilvejebringes; det var derfor ikke venteligt, at man ved en Omvurdering kom til et mere fyldestgørende Resultat. For saa vidt Taxationsarbejdet i øvrigt godkjendtes, maatte man, altsaa ansætte hvert Nummer i Taxationsprotokollen samlet til en vis Skat, som da blev at fordele mellem Ejerne og Besidderne i Forhold til Størrelsen af deres Andel. Dalsgaard maatte gøre opmærksom paa, at Bøen paa nogle Steder er taxeret under et, fordi Indbyggerne ikke selv vidste, hvor de forskellige Gylden ere beliggende. Kommissionen havde ikke faaet til Opgave at affatte Jordfortegnelse. Der kunde være Spørgsmaal, om det var rigtigt at fordele Skatten efter Marketal, naar det var paaviseligt, at de forskellige Stykker havde forskellig Værdi. I Tjørnevig vare $\frac{1}{2}$ af Bøen ødelagt ved Stenscred, men alle Ejerne havde ikke lidt forholdsvis lige stort Tab. Først Forslaget blev ophejdet til Lov, maatte man bestemme, hvad der skulde taxeres. Naar Ejerne af en Mark, der var taxeret under et Nummer, ikke kunne blive enige om at betale lige meget, maa Markens enkelte Stykker taxeres særskilt, med mindre det ved Lov bliver paalagt Ejerne at betale lige Skat. Det vilde være spilt Uøjelighed nu at udarbejde en Lov, der bliver afhængig af den Bestemmelse, der senere tages om, hvorvidt der skal findes Underafdelinger i hvert Nummer. Træerne vare oftest vurderede under et, og Ejerne vidste ofte ikke, hvor stor Andel de ejede i dem efter Marketal.

I Bøen vides vel, hvor stort Antal Gylden og Skind hver enkelt Ejer har, men ikke altid, hvor de enkelte Stykker ligge. Taleren fandt det heldigst, at udsætte Sagen til næste Aar, skjønt Taxationsarbejdets Gjennemførelse i Grunden var afhængig af det foreliggende Lovforslag. Olsen sluttede sig til foregaaende Taler og mente, at det var nødvendigt, at faa en ny Jordfortegnelse, inden Taxationsarbejdet sattes i Kraft. Formanden havde paa given Foranledning opfordret Sørenskriveriet til at give Erklæring om, hvorvidt en ny Jordfortegnelse med nogen Nytte vilde kunne affattes paa Grundlag af det foretagne Taxationsarbejde, hvad Sørenskriveren imidlertid havde betvivlet; en eventuel ny Jordfortegnelse vilde i alt Fald blot kunne bringe Ejernes Antal og Størrelsen af hver enkelt Lod paa det rene, men derimod intet som helst komme til at indeholde om Værdien af de enkelte Gylden og Skind. J. Petersen mente, at Ejerne af et Nummer burde betale Skatten efter det Antal Gylden eller Skind, de havde i samme; havde de ikke delt Marken ligelig, maatte det blive deres egen Sag. I Tilfælde som det i Tjørnevig omtalte, kunde Billighed tale for, at de, der havde mistet deres Mark, bleve fri for Skat eller ogsaa fik Lov til at indlægge tilsvarende Stykker af Havgen. Hvor Ejerne ikke selv vidste, hvor stor deres Andel var i en Mark, kunde dette ikke bestemmes ved Lov. Hentze kunde ikke forstaa, hvad man skulde med Sysselmænd Danielsens Kritik af Taxationsarbejdet i Tinget. Taxationskommissionens Arbejder vare byggede paa en Lov, der redelig var bleven fulgt. Det vilde nu være løjligt at begynde en ny Taxation af de enkelte Nummere. Forstanderskaberne for Landkommunerne havde faaet Paalæg om at finde hvert enkelt Skind i hver Gylden, saa det ikke kunde være saa vanskeligt at finde Ejerne til hvert Nummer. Skulde man nu begynde en ny Taxationsforretning, blev den ny Skyldsætning ikke gennemført i den nærmeste Mandsalder. Sandhedskjærlighed bød Taleren at sige, at det var et stivt Stykke, at sige, at Taxationen er fejl, skjønt Loven i et og alt er opfyldt. Formanden havde endnu ikke faaet Taxationsarbejdet expederet til Ministeriet og havde derfor ønsket at høre Tingets Udtalelse om, hvorvidt man ikke allerede nu skulde foretage en Eftervurdering af de senere indlagte Træer. Udvalgets Betænkning havde ikke gjort ham Sagen mere klar. Ordføreren bemærkede, at da Tinget i sin Tid havde decideret Taxa-

tionsarbejdet, antog Medlemmerne, at Sagen var færdig og vilde blive sendt til Ministeriet. Det var derfor en Skuffelse 6 Aar efter at faa at vide, at Arbejdet var sendt til en Mand, for at han skulde udarbejde Regler for Iværksættelsen af den ny Skyldsætning, men at han kun havde leveret en Kritik over Arbejdet. I Reglerne for den ny Skyldsætnings Gjennemførelse maatte ogsaa optages en Bestemmelse om Tilvejebringelse af en Jordfortegnelse, der stemmede med de virkelige Forhold; hvilket næppe vilde være saa vanskeligt, da Forstanderskaberne vistnok vilde kunne give tilstrækkelige Oplysninger. Hvis Regeringen kasserede den foretagne Taxationsforretning, vilde det foreliggende Lovforslag blive overflødig. Formanden bemærkede, at en eventuel Jordfortegnelse ikke vilde komme til at indeholde, hvor meget hvert Stykke var værd, men kun Stykkets Nummer og Ejernes Navn. Det undrede Taleren, at Tinget ikke var gaaet ind paa et af Sørenskriver Rump i sin Tid stillet Forslag om samtidig med Taxationen at affatte en Jordfortegnelse paa selve Stedet. Dalsgaard hævdede, at det var bedre at udsætte Behandlingen af denne Lov til den ny Skyldsætning var gennemført og man saaledes havde indvundet Erfaringer. Efter en kort Bemærkning af Formanden ndtalte O. Jacobsen, at han ikke kunde forstaa, at man ikke skulde kunne udfinde Folks Andel i Trøerne. Hvor Trøer vare indlagte efter Markotal, kunde der ikke opstaa Tvivl herom. I de andre Tilfælde kunde Størrelsen udfindes efter Trø-

lejen, og om Andelen ikke ganske skulde forholde sig til Lejen, vilde dette ikke spille nogen betydelig Rolle. Man havde i sin Tid bestræbt sig for at faa de dygtigste Mænd i Landet til at taxere Jorderne; ved nu at foretage en Omtaxering vilde man paaføre Landet en betydelig Udgift, men næppe faa en bedre Vurdering. Ordføreren mente, at selv om man paa den af O. Jacobsen paapegede Maade kunde udfinde Størrelsen af hvor Ejers Andel, maatte man dog ved Lov fastslaa en saadan Fordeling af Skatten. Ofte havde forskellige Gylden i en Mark, der var opført under et Nummer, forskjellig Værdi; derfor burde i en eventuel Jordfortegnelse de forskellige Gylden opføres under særskilt Litra med Angivelse af deres Værdi; hvilket ogsaa var nødvendigt for Retsikkerhedens Skyld, da enkelte Gylden vistnok ikke saa sjælden forandredes i Værdi. En saadan Eftervurdering af enkelte Gylden vilde næppe blive saa kostbar. O. Jacobsen fandt Ordførerens Frygt ugrundet. Om en enkelt Mand skulde være saa uredelig at ville forandre et Markeskjæl, vilde de andre i Bygden se det. I othvert Fald vilde det Gode, man opnaaede derved, næppe opveje Omkostningerne. Hentze havde, ved at høre de faldne Udtalelser, sat sig ind i Udvalgets Grundtanke og fundet den rigtig.

Udvalgets Forslag om Sagens Udsættelse vedtoges enstemmig med 13 St., hvorved Spørgsmaalet om Sagens Overgang til 3de Behandling betragtedes som bortfaldet.

XVIII. Forslag til Forandring i Handelsloven af 21de Marts 1855 Paragraf 5.

Den 28de Avgust fremlagdes saalydende Forslag fra Lagtingsmand Djurhuus.

Forslag
til Forandring i § 5 i Lov af 21de Marts 1855 om Ophævelsen af den kongelige Iinehandel paa Færøerne.

Det har længe været et følt Savn, at Dampskibe, som rejse forbi Færøerne, ikke

Dampskibe, som anløbe Færøerne, have kun at erlægge Læsteafgift for den

kunne anløbe her for at losse eller lade, fordi der maa betales fuld Afgift af Skibots hele Drægtighed, enten meget eller lidt losses eller lades. Den herved tilsigtede Forandring vil utvivlsomt efterhaanden fremskaffe en livligere Forbindelse med Omverdenen, hvilket vil have en heldbringende Indflydelse paa alle Omsætningsforhold. For at udfinde den rigtige Læsteafgift, maa vistnok en forskjellig Beregningsmaade anlægges for de forskjellige Varer, dels efter Vægt og dels efter Kubikindhold m. v., hvorfor det maa anses for hensigtsmæssigst, at Reglerne fastsættes ved Regulativ. Opsynet antages hensigtsmæssigst at kunne foregaa som foreslaaet og Betalingen derfor at være passende for Arbejdet.

Det antages for en Selvfølge, at Passagerer med Rejsesøj kunne landsættes eller ombordtages, uden at der betales Læsteafgift og uden særlig Bestemmelse derom.

Thorshavn, den 26de August 1886.

J. C. Djurhuus,
Lagtingsmand.

Den 30te August foretoges Sagens 1ste Behandling. Djurhuus havde haft nogen Betænkelighed ved at komme frem med denne Sag i Aar, da Tiden var saa langt fremtrykket; men da man i Dag havde vedtaget at nedsætte Udvalg i en anden Sag, angaaende Dampskibsforbindelse mellem Øerne, vilde Behandlingen af denne Sag næppe forlænge Samlingen betydeligt, naar den blev henvist til samme Udvalg. Dampskibsfarten havde som bekjendt bidraget betydeligt til en livligere Forbindelse mellem de forskjellige Lande. Færøerne laa ved Dampskibsrouter, ikke alene mellem Kjøbenhavn og Island, men ogsaa mellem Norge paa den ene Side og England og Spanien paa den anden Side. Dersom nu Dampskibene, der i Reglen vare af en betydelig Drægtighed, blot betalte Læsteafgift af det Kvantum, de lossede eller ladede her, vilde de oftere anløbe Færøerne. Taleren foreslog at henvise Sagen til det Udvalg, der blev nedsat i Sagen angaaende en Dampskibsforbindelse mellem Færøerne. Rasmussen foreslog at henvise Sagen til et særskilt Udvalg paa 3 Medlemmer, da Behandlingen vilde fremmes ved at Arbejdet blev delt.

Efter at Rasmussens Forslag var forkastet med 10 St. mod 2, vedtoges

Del af Ladningen, som enten losses eller lades. Beregningsmaaden heraf fastsættes ved Regulativ. Opsynet med Losning og Ladning paaligger vedkommende Klareringsbetjent eller den, der træder i hans Sted, imod en Godtgjørelse af 6 Kr. pr. Dag, der betales af Skibets Fører. Godtgjørelsen erlægges altid for en Dag uden Hensyn til Arbejdstiden, men over 8 Timer regnes for 2 Dage og saa fremdeles.

Djurhuus's Forslag enstemmig med 12 St., hvorpaa Sagen overgik til 2den Behandling.

Den 11te September fremlagdes saalydende Betænkning:

Til undertegnede Udvalg er henvist et af Lagtingsmand Djurhuus fremsat Lovforslag, der gaar ud paa, at Dampskibe som anløbe Færøerne kun skulle betale Læsteafgift af det Kvantum som de losse her paa Øerne.

Udvalget maa erkjende, at den Maade, hvorpaa Læsteafgifter erlægges, ofte er hæmmende for Skibsfarten, navnlig deri, at den hindrer forbisejlende Skibe at losse eller lade en Del af deres Ladning her. Dette gjælder især med Hensyn til Dampskibe, der fra Norge eller Skotland passere Øerne paa Rejsen til Island, og da det maa erkjendes, at det er af største Betydning, at vi erkolde saa livlig Forbindelse med Omverdenen som mulig, saa finder Udvalget at Lovforslaget bør fremmes.

Ved den i Lovforslaget foreslaaede Kontrol vil man være betrygget for, at der virkelig bliver erlagt Læsteafgift af de Varer, der losses eller lades her, og da

Lov om Ophævelse af den kongelige Rnehandel paa Færgerne af 21de Marts 1835 i saa Henseende kun har til Hensigt, at der skal svares Løsteafgift af de Varer, der indføres og udføres fra Færgerne, men naar den desuagtet bestemmer at Afgiften skal svares af hele Skibets Drægtighed, selv om kun en Del af Ladningen bliver losset eller ladet, da er det selvfølgelig kun indført, for lettere at føre Kontrol med, at Afgiften erlægges. Naar Skipperen imidlertid selv bekoster det nødvendige Opsyn, saa formener Udvalget, at der fra den Side intet bør indvendes imod den foreslaaede Lovforandring, og selv om Opsynet blev mindre skarpt, vilde formentlig ikke let Besvigelse have fundet Sted, da Udgiftens Størrelse ikke har den Betydning, at Folk, for at tilvende sig den, let skulde fristes til at søge at besvige sig noget af Beløbet. Det maa sluttelig bemærkes, at den Gang Handelsloven emanerede, var Dampskibsfarten ikke saa udviklet som nu, og har man derfor ved Lovens Forfattelse nærmest tænkt paa, at Besøjlere kun vilde ske med Sejlskibe.

I Henhold til det anførte tillader Udvalget sig at foreslaa til Vedtagelse:

Lagtinget andrager Justitsministeriet om at søge udvirket, at Hr. Djurhuus's indbragte Lovforslag om Forandring i Handelsloven maa blive ophævet til Lov.

Undertegnede Müller kan være enig med Flertallet i Motiverne til Indstillingen, men maa holde for, at Kontrollen med en delvis Oplosning vil blive vanskelig at udføre. Man har jo i sin Tid indført Læste-

afgift principalt fordi man gik ud fra, at Kontrol med delvis Oplosning ikke kunde føres.

Thorshavn, den 11de September 1886.

J. H. Schrøter. Djurhuus.

H. C. Müller.

Den 13de September fremlagdes saalydende Ændringsforslag fra Formanden:

Den videre Behandling af det i indeværende Lagtingssamling af Lagtingsmand Djurhuus indbragte Lovforslag om Forandring i Handelslov af 21de Marts 1835 § 5 udsættes til næste Aar, idet Erklæring over Sagen indlært til gennem Amtet vil være at indhente fra Landfogden.

Thorshavn, den 13de September 1886.

L. H. Buchwaldt.

Samme Dag (13de Septbr.) foretoges Sagens 2de Behandling. Efter at det af Djurhuus indbragte Lovforslag var blevet drøftet, sættes ovenstaaende Ændringsforslag under Afstemning og vedtoges med 10 St. mod 5, hvorved Spørgsmaalet om Sagens Overgang til 3de Behandling betragtedes som bortfaldet.

XIX. Forslag til Forandring i Lagtingets Forretningsorden.

Den 28de August fremlagdes saalydende Forslag:

Til Forandring af § 26 i Tingets Forretningsorden tillader undertegnede sig herved at fremkomme med følgende Forslag:

Ordene i 30de Linje »og deltager i Afstemningen« udgaa.

Efter Ordet »Forslaget« i 5te Linje indskydes »dog saaledes, at mindst 6 have stemt, derfor«.

Thorshavn, den 31te August 1886.

J. C. Djurhuus.

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 30te August, gennemgik Djurhuus Forslaget. Man kunde ogsaa foreslaa, at en Sag, for at gaa igjennem, altid skulde have mindst 10 Stemmer for sig. Formanden henstillede til det eventuelle Udvalg ogsaa at tage § 5 under Overvejelse. Man kunde f. Ex. tilføje den Bestemmelse om, at private Andragender og Lovforslag maatte komme ind i Tinget senest 3 Uger efter dettes Aahning, da de i modsat Fald vilde blive at henvise til en følgende Samling. Hvad iøvrigt den nu i Forslag bragte Forandring i § 26 vilde føre til, var ikke saa let at overskue. Z. Nielsen vidste, at det var uheldigt, at Sagerne ofte kom ind saa sent i Samlingen; Tinget havde imidlertid tidligere vedtaget og bekjendtgjort temmelig strænge Bestemmelser i Henseende til Sagernes Indsendelse, og Taleren kunde ikke indse, at det var nødvendigt at optage nogen Bestemmelse herom i Forretningsordenen. Formanden hævdede Nødvendigheden af at optage en saadan Bestemmelse; der kunde imidlertid forekomme Tilfælde, hvor man fandt det hensigtsmæssigt at behandle en Sag, som indkom efter den fastsatte Tidsfrist: men hertil vilde man ogsaa have Adgang efter § 34. Schrøter mente, at man vilde opnaa at faa kortere Samlinger ved strax at ned sætte mange Udvalg og derefter i nogen Tid ikke holde Møder; derved vilde Udvalgene faa bedre Tid til at arbejde end nu, da Arbejdet hindredes ved de daglige

Møder i Tinget. Poulsen mente, at der kunde være Spørgsmaal om, hvorvidt man burde forandre Forretningsordenen eller indskrænke sig til at vedtage en anden Fortolkning af den bestaaende Forretningsorden. Taleren fandt det besynderligt, at naar det hedder: »En Beslutning kan tages, naar mindst Halvdelen af Tingets Medlemmer ere til Stede og deltage i Afstemningen,« og man saa regnede dem, der sagde »stemmer ikke«, som ikke deltagende i Afstemningen, at der saa dog, naar f. Ex. 9 havde stemt for en Sag og ingen imod, blev tagen den Beslutning, at Sagen forkastedes; efter hans Mening burde den staa uafgjort og følgelig kunne tages under fornyet Behandling. Naar flere Medlemmer en Dag være fraværende, kunde der let fremkomme et tilfældigt Flertal. Var da Formanden i Mindretallet, vilde han kunne udsætte Sagen indtil hans Meningsfæller kunde møde, hvorimod et Mindretal, der havde Formanden imod sig, ikke kunde opnaa saadan Udsættelse. Det turde derfor være heldigst: at indføre en Bestemmelse om, at naar ikke 10 Medlemmer deltog i Afstemningen om en Sag, skulde den udsættes et vist Antal Dage og derefter kunne afgjøres af et hvilket som helst Flertal. Vælgte man derimod at fastslaa den Fortolkning, at ogsaa de, der sagde »stemmer ikke«, skulde regnes som deltagende i Afstemningen, vilde man have den Udvej, at forlade Salen, men her vilde Sekretærene ikke blive stillede lige med de andre, idet de ikke godt kunde forlade deres Pladser. J. Petersen ansaa det at være af stor Vigtighed at faa at vide, hvad der skulde forstaas ved Flertal; det tydeligste vilde være at sige, at Flertallet skulde være over Halvdelen af dem, der i det givne Tilfælde vare mødte i Tinget. Taleren mento ikke, at Samlingerne bleve længere fordi der holdtes Møde hver Dag. Intet Udvalg kunde arbejde hele Dagen, saa et kort Møde kunde ikke hindre Udvalgets Arbejder. Hentze havde tidligere udtalt den samme Mening som Schrøter og havde ikke forandret sin Anskuelse siden. Det havde tidligere været Skik, naar de fleste Sager vare henviste i Udvalg, ikke atter at holde Møde, før mange Betænkninger vare indkomne. Amtmand Finsen havde

indført den Skik at holde daglige Møder, fordi Folk klagede over, at Lagtingsmændene ikke bestilte noget, naar der ikke holdtes Møder. Erfaringen havde dog vist, at Samlingerne vare blevne længere siden. Schrøter var enig med Hentze, Rasmussen mente, at Arbejdet var tiltaget i samme Forhold som Samlingernes Varighed, hvilket Hentze bad ham bevise. Müller ansaa det ikke nødvendigt at forandre Forretningsordenen, da man kunde hjælpe sig med den som den var, og man ogsaa var fornøjet med den. J. Petersen replicerede til Schrøter og Hentze. Dalsgaard var i og for sig ikke imod Forandringer, naar man var vis paa at opnaa nogen Forbedring derved. Der havde dog været Enighed om Forstaaelsen af den nuværende § 26, saa man kunde indrette sin Afstemning derefter; han vilde derfor ikke stemme for nogen Forandring. Effersø paastod, at i de 7 Aar, den nuværende Forretningsorden havde bestaaet, havde der idelig været Strid i Anledning af Bestemmelserne om Afstemningen. Det var unyttigt at spille Tiden med Tvist heshom, naar Tvistepunktet kunde undgaas ved at indføre nye eller tydeligere Bestemmelser. O. M. Nielsen vilde holde paa den nuværende Forretningsorden, som den fortolkedes af Formanden, da den havde vist sig hensigtsmæssig til at forhindre Vedtagelse af Sager, der vilde være skadelige for Landet. Da man ikke kunde forudse, hvilke Virkninger den foreslaede Forandring kunde faa, vilde det være hensigtsmæssigst at udsætte Sagen til næste Aar. Müller havde ikke mærket noget til Strid angaaende Afstemningsmaaden, og var i det hele af den Anskuelse, at naar det gamle ikke var skadeligt, burde man beholde det, hellere end at tage noget nyt, hvis Virkninger man ikke kjendte. O. Jacobsen var enig med Müller; dog kunde det mulig være heldigere at bestemme, at der altid skulde udkræves et Flertal af mindst 10 Medlemmer til en Sags Vedtagelse. En Sag, der blev vedtagen med 6 Stemmer mod 4 kunde mulig være meget skadelig for Landet. Efter en kort Bemærkning af Effersø udtalte Djurhuus, at han, da han mærkede, at Forslaget ikke fandt Tilslutning, gjerne vilde tage det tilbage. Han havde fundet det misligt, at den nuværende Forstaaelse af § 26 gav Anledning til at bruge Kneb ved Afstemninger. Det var underligt, at en Mand der kjendte Afstemningsmaaden i Rigsdagen, kunde sige, at vor Forretningsorden var god. Hentze vilde stemme for, at Sagen kom i Udvalg. To af d'Hrr., som sagde

sig, at være imod den Fremgangsmaade, der blev brugt for at hindre Sagers Vedtagelse, vilde ikke kunne sige sig fri for selv at have benyttet den. J. Petersen fandt det uheldigt, at Forretningsordenen var tvetydig, saa at et Mindretal faktisk kunde blive Flertal. Effersø protesterede imod nogen Sinde, at have været for den nu brugte Fortolkning af § 26. Han og Schrøter havde stadig bekæmpet den, og vilde blive ved dermed. Schrøter havde altid været imod, at den, der sagde: »stemmer ikke«, skulde have større Indflydelse end den, der sagde: »nej«. Paa den anden Side vilde det være dumt, ikke at benytte det onaltale Kneb, saa længe man havde den nugældende Fortolkning af § 26. Formanden mente, at da Sagen en Gang var kommen under Forhandling, maatte der ved Afstemning tages Bestemmelse om, hvorvidt den skulde fremmes videre. O. Jacobsen paapagtede, at et Mindretal paa 4 Medlemmer undertiden kunde være af samme Mening, som Tingets virkelige Flertal, idet deres Meningsfæller tilfældigvis kunde være fraværende. O. M. Nielson havde mærket, at flere af d'Hrr., der nu havde saa meget imod »stemmer ikke«, selv havde benyttet sig deraf, naar det var til deres Fordel. Poulsen mente, at den Omstændighed, at Forslagsstilleren talte om at tage Forslaget tilbage, kunde tyde paa, at det ikke var værdt at søge Sagen fremmet i Aar; men da vi til næste Aar skulde have ny Valg, var det dog naaske bedst at faa denne Sag ordnet forinden. Efter en kort Bemærkning af Petersen, udtalte Hentze, at han var enig med O. Jacobsen, og ansaa det for uheldigt, at tilfældige Omstændigheder skulde kunne gjøre Udslaget i Landets vigtigste Anliggender. Formandens Fortolkning var tilfredsstillende. De Medlemmer, som ikke skulde udtræde næste Aar, vilde ikke være saa dumme at stemme for Sagens Behandling i Aar. Effersø havde, som bemærket, altid været imod den nu brugte Fortolkning, men vilde dog ikke undlade, saa længe den blev gjort gjældende af Modstanderne, at benytte sig af den til at fremme sine Anskuelser. Efter korte Bemærkninger af O. Jacobsen, Schrøter, Rasmussen og Djurhuus, udtalte Formanden, at han ansaa det for ensbetydende, om man sagde, at et Punkt var »bortfaldet« eller »forkastet«; begge Udtryk betegnede, at der var taget en Beslutning. Effersø fandt, at det var en Modsigelse, naar der stod, at »ingen Beslutning kan tages« og der saa dog blev

taget en Beslutning, nemlig en Forkastelse. Formanden kunde ikke følge denne Betragtningssaaade. Poulsen var enig med Effersø.

Djurhuus foreslog at overgive Sagen til et særskilt Udvalg paa 3 Medlemmer. Schrøter foreslog at henvise Sagen til Udvalget for forskelligartede Sager, hvor paa Djurhuus tog sit Forslag tilbage til Fordel for Schrøters.

Efter at det med 10 Stemmer mod 5 var vedtaget at Sagen skulde i Udvalg, betragtedes Henvisningen til Udvalget for forskelligartede Sager som vedtaget uden Afstemning.

Den 4de September fremlagdes saalydende Betænkning og Forslag:

Til undertegnede Udvalg er henvist at til Tinget indkommet Forslag om Forandring i Tingets Forretningsorden § 26.

I Henhold til de under 1ste Behandling faldne Udtalelser betræffende denne Sag, har Udvalget gennemgaaet Forretningsordenen og har derved fundet Anledning til at foreslaa Forandringer i og Tillæg til §§ 5, 16, 27 og 34 og tillade sig, idet Forslaget vedlægges, at anføre følgende Motiver til de forskellige §§.

1. ad § 5.

Den foreslaaede Forandring er sket i Henhold til Udtalelserne i Tinget ved 1ste Behandling.

2. ad ny § 26.

Da den i Forslag bragte Forandring ikke forekommer Udvalget at være tilstrækkelig, har man tilladt sig at foreslaa en ny § 26. Saaledes som den nu er redigeret, formenes den at være tydelig og ikke at frembyde Fortolkningsvanskeligheder med Hensyn til Afstemning; man er gaaet ud fra, at naar kun Halvdelen af Medlemmernes Tilstedeværelse udfordres til beslutningsdygtigt Ting, maa det være en Betryggelse, at der i Reglen udfordres det samme Antal Stemmer for et Forslags Vedtagelse; det kan muligvis mere vanskeliggjøre, at en Sag gaar igennem, men Udvalget formener, at dette i alt Fald ikke gjør nogen Skade, da navnlig vigtige Sagers Gjennemførelse helst maa have haft stor Stemning for sig i Tinget.

3. ad § 27.

Da den hidtil gjældende Bestemmelse kan medføre, at en mindre Del af Tinget kan forandre en tidligere i samme

Samling vedtagen Beslutning, f. Eks. naar nogle Medlemmer kunne være bortrejste eller paa anden Maade forhindrede fra at møde, har Udvalget troet det for mere betryggende, naar den foreslaaede Forandring sker.

4. ad § 34.

Den foreslaaede Forandring formenes at være mere hensigtsmæssig og betryggende, da derved ikke nogle enkelte Medlemmer kunne vedtage en foreslaaet Afgivelse.

I Henhold til det anførte tillader Udvalget sig at anbefale Tinget at vedtage de foreslaaede Forandringer og Tillæg til Forretningsordenen.

I Udvalget for forskelligartede Sager, Thorshavn, den 3de Septbr. 1886.

J. C. Djurhuus, Joen Poulsen.

Oedfører.

O. P. Effersø.

Forslag

til

Forandringer i og Tillæg til Lagtingets Forretningsorden (vedtaget den 25de August 1879).

ad § 5.

Til den føjes et nyt Stykke saalydende: Andragender og private Lovforslag, som indkomme senere end 3 Uger efter Tingets Aabning, blive at udsætte til en følgende Lagtingssamling.

Ny § 26.

Tinget kan ikke tage nogen Beslutning, naar ikke i det mindste Halvdelen af dets Medlemmer ere til Stede. Et Forslag er vedtaget, naar flere have stemt for end imod, og de saaledes stemmendes Antal udgjør mindst Halvdelen af Tingets Medlemmer, jfr. dog §§ 10, 17, 27, 30 og 34. Er Stemmetallet ringere, bliver vedkommende Sag at udsætte til fortsat Behandling og Afstemning i et 2 Dage derpaa følgende Møde, hvorunder da et Forslag kan vedtages, naar mindst 6 have stemt derfor, selv om de øvrige tilstedoværende undlade at stemme.

I Tilfælde af Stemmelighed gjør Formandens Stemme Udslaget. Falde lige mange Stemmer for og imod et Forslag, uden at Formandens Stemme findes deriblandt, betragtes Forslaget som forkastet.

ad § 27.

I Stedet for Slutningsordene i §en »to Tredjedele—Stemmer« sættes:

»Samtykke fra to Tredjedele af Tingets Medlemmer.

ad § 34.

I Steden for Ordet »stemmende» i 5te Linje sættes:

»tilstedeværende».

I Udvalget for forskelligartede Sager, den 3de Septbr. 1886.

J. C. Djurhuus, Joen Poulsen,
Ordfører.

O. P. Effersø.

Den 6te September fremlagdes saalydende Ændringsforslag:

Principal:

Efter Tallet »34» i Udvalgets Forslag til en ny § 26 tilføjes:

»i modsat Fald betragtes Forslaget som bortfaldet.

§ens 3de Punkt udgaar.

Subsidiært:

I Stedet for Ordene i Udvalgets Forslag til samme § fra »og de saaledes stemmende» indtil Medlemmer» sættes:

»dog saaledes, at mindst Halvdelen af Tingets Medlemmer have stemt for Sagen».

§ens 3de Punkt udgaar.

Lagtingssalen, den 6te Septbr. 1886.

J. Dalsgaard, M. Danielsen.

Samme Dag (den 6te Septbr.) foretoges Sagens 2den Behandling.

§ 5 gav ikke Anledning til Diskussion.

§ 26 oplæstes af Ordføreren (Djurhuus). Dalsgaard gennemgik det af ham,

og Danielsen stillede Ændringsforslag, der principalt gik ud paa at blive ved det be-

staaende uden at der kunde opstaa Tvivl om Forstaelsen af §ens Effersø mente,

at det principale Ændringsforslag indeholdt en Tilføjelse, der stred imod §ens 1ste Punkt.

Forkastelsen af en Sag var ogsaa en Betslutning. Naar man til en Sags Vedtagelse vilde kræve, at Halvdelen af Tingets Medlemmer skulde have stemt for den,

var dette vistnok mere end der forlangtes noget andet Sted i Verden. Dette vilde volde mange Ubehageligheder og hindre mange Vedtagelser; navnlig af Smaasager. Bevillinger af økonomisk Fond vare ofte vedtagne med 7 Stemmer med 5. Dalsgaard hævdede, at det principale Ændringsforslag ikke forandrede hvad der tidligere havde været gjældende m. H. t. Forkastelse. Taleren kunde ikke indse, at der var saa stor Forskel paa 10 og 6, at det subsidære Forslag af den Grund skulde kunne betegnes som et Monstrum. Den Sag, som ikke kunde samle 10 St. for sig, kunde ikke være meget vigtig. Effersø mente, at Modsigelsen netop laa i, at blive ved det gamle. Naar det gjaldt om at sige »nej», kunde en Beslutning tages af færre end 10; dette var allerede nu en Uting, men vilde blive det i endnu højere Grad, naar der altid skulde udkræves 10 til at sige »ja». Efter det subsidære Forslag vilde vi nærme os til »den polske Rigsdag». Udvalget havde sat 6 som det mindste Antal, der skulde kunne vedtage en Beslutning, for at ikke Formandens Stemme skulde gøre Udsagnet, naar kun 10 Medlemmer vare til Stede. Schrøter syntes, at Udvalget havde taget Hensyn til de ved 1ste Behandling faldne Udtalelser. Udsættelse var heldig, naar tilfældigvis saa Medlemmer vare til Stede, og Fristen burde hellere sættes til 4 Dage end til 2; men hvorledes skulde man forholde sig, naar Udsættelsen skete Dagen før Samlingens Slutning. Poulsen havde ofte erfaret, at et Mindretal havde hindret en Sags Vedtagelse ved at undlade at stemme, og hver Gang havde Flertallet ment, at Fremgangsmaaden var urigtig; det var en Gjentakelse heraf, Udvalget havde ment at undgaa. Forretningsordenen bestemte, at mindst 10 Medlemmer skulde tage Del i Afstemningen, men Taleren kunde ikke forstaa, at de, der hverken sagde »ja» eller »nej», toge Del i den; derfor havde Udvalget ment, at i Tilfælde, hvor ikke Halvdelen af Medlemmerne deltog i Afstemningen med »ja» eller »nej», skulde ingen Forkastelse finde Sted, men kun en Udtalelse — maasko var det heldigere at sige 4 Dage end 2 —. Ved en saadan Ordning vilde et Mindretal faa samme Ret til at udsætte en Sag, for at afvente Forstærkning, som Formanden hidtil havde haft. Naar Lozen tillod at holde Ting med kun 10 Medlemmer, kunde det næppe være Meningen, at der i saadanne Tilfælde altid skulde kræves Enstemmighed, hvilket var lige saa vanskeligt at opnaa med 10 som med 20 Medlemmer. Noget

andet var som Udvalget havde gjort, at forlange absolut Flertal, naar saa faa vare til Stede. M. Danielsen fandt det uheldigt, at Efferse saa skarpt kritiserede Aendlingsforslaget, da han ved Forretningsordenens Vedtagelse selv havde været med at skabe den Uting, han nu klagede over. Det havde været heldigt, om forskjellige Bevillinger vare blevne vedtagne med et noget større Flertal end ofte var sket. Naar Efferse lagde saa stor Vægt paa, at vi burde følge den store Verden, da havde vi mange afskrækkende Exempler paa, hvad dette kunde føre til: — Kirkekasserne vare saaledes blevne sprængte derved —. En Sag, som ikke kunde faa 10 Stemmer for sig, var ikke paatrængende nødvendig. Efferse havde selv været en af de første, som fik en Sag til at falde ved at sige »stemmer ikke«; den Gang fandt han sig god. Taleren var fornøjet med Forretningsordenen, som den nu er. Ordføreren sluttede sig til Poulsen. »Stemmer ikke« maatte forudsættes at betyde, at vedkommende ikke har nogen Mening om Sagen. Naar man havde udtalt sig skarpt for eller imod en Sag, burde man være forpligtet til at sige enten »ja« eller »nej«. Udvalget var gaaet ud fra Lagtingsloven, der tillod at holde Ting, naar 10 Medlemmer vare til Stede; dog havde man fundet det heldigst, at Amtmandens Stenime, i Tilfælde af Stemmelighed, ikke skulde gjøre Udslaget i en Sag, der havde saa liden Stemning for sig, at Amtmanden kun var selv femte. For det Tilfælde, at en Sag skulde blive udsat Dagen før Tingets Slutning, gaves Bestemmelse andensteds i Forretningsordenen. Naar en Taler havde ment, at vi ikke behøvede at følge den øvrige Verden, var det mærkeligt, at samme Taler holdt fast ved den gamle Forretningsorden, der var lavet efter den øvrige Verden. Forbedringer vare lige saa nødvendige her som andensteds. Rigsdagens Forretningsorden gik ud fra, at de tilstedeværende Medlemmer vilde benytte deres Ret til at stemme. Det principale Aendlingsforslag var indholdsløst. Ved det subsidære Forslag undgik man kun »stemmer ikke«. Naar kun 10 Medlemmer vare til Stede, vilde det være en Uting at forlange 10 St. for en Sag; en saadan Bestemmelse syntes at stride imod Lagtingsloven. Ved at gjenheingaa Forhandlingsprotokollen vilde man se, at mange Sager vare vedtagne med Flertal paa færre end 10 Medlemmer. Efter en kort Bemærkning af Efferse, udtalte Dalsgaard, at han ikke kunde indse, at det subsidære Aendlingsforslag

var imod Lagtingsloven. Naar Ordføreren havde ment, at de, som sagde »stemmer ikke«, ikke havde nogen Mening, var dette ikke holdbart. Det var vanskeligt at lade en Sag blive afgjort af færre end 8 folkevalgte Medlemmer. Lagtinget kunde næppe stilles i Sammenligning med en anden parlamentarisk Forsamling, da 2 af dets Medlemmer ikke vare folkevalgte. M. Danielsen vidste, at den, der sagde »stemmer ikke«, kunde have en lige saa vel begrundet Mening, som en anden, idet han indsaa, at dette var den eneste Maade, paa hvilken han kunde hindre Vedtagelsen af en efter hans Mening skadelig Sag. Det var meget sjældent, at kun 10 Medlemmer mødte i Tinget; der mødte sjælden færre end 16. Schrøter kunde ikke indse, at et Mindretal efter det subsidære Aendlingsforslag fik mere Myndighed end det havde nu. Dalsgaard: 8 folkevalgte Medlemmer ville kunne hindre at skadelige Sager vedtages. J. Petersen fandt det uheldigt, at enkelte Medlemmer, naar et Ting ikke var fuldtalligt, skulde kunne slaa Sagens ihjel. Formanden fandt det vigtigt at forvise sig om, hvorvidt et Forslag til Forandring i Forretningsordenen ikke kom i Strid med Lagtingsloven, og at det ikke kunde give Anledning til Misforstaaelse, saa at det stod klart for ethvert Medlem, hvad hans Stemme i hvert givet Tilfælde havde at betyde. Dalsgaard var i Tvivl om, hvorvidt Udvalgets Forslag ikke gik videre end Lagtingsloven tillod; det kunde næppe være ret at afskære Formanden fra at benytte sin afgjørende Stemme, naar 5 Stemmer stod imod 5. Schrøter forstod Udvalgets Forslag til § 26 saaledes, at naar 5 Stemmer stode imod 5, efter at Sagen havde været udsat, skulde Formandens Stemme gjøre Udslaget. O. M. Nielsen syntes, at Udvalgets Forslag gik ud paa, at den, der mener, at en Sag er skadelig, skal tvinges til at hjælpe sine Modstandere. Det subsidære Aendlingsforslag maatte betragtes som meget heldigt. Efter korte Bemærkninger af Dalsgaard og Schrøter, udtalte Poulsen: Udvalget har ment, at der skal kunne tages en Beslutning, naar der, efter at Sagen har været udsat, falder 6 Stemmer for den. Formanden havde forstaaet Udvalgets Forslag saaledes, at efter at Sagen havde været udsat, skulde den være vedtagen naar 6 havde stemt for den, selv om de andre undlode at stemme. Ordføreren havde været af den Mening, at der til en Vedtagelse skulde behøves mindst 6 Stemmer, ligegyldigt om de øvrige stemte eller

ikke. Formanden mente, at i saa Fald var Forslaget uheldig affattet.

§ 27 gav ikke Anledning til Diskussion.
§ 34 heller ikke.

Sagens Overgang til 3de Behandling vedtoges ved Navneopraab med 10 St. mod 8. Ja stemte: G. Joensen, Poulsen, Provsten, Müller, Debes, Petersen, Djurhuus, Olsen, Schrøter og Formanden. Nej stemte: O. Jacobsen, M. Danielsen, Hentze, J. Danielsen, J. Jacobsen, Dalsgaard, Rasmussen og O. M. Nielsen. — Effersø og Z. Nielsen vare fraværende.

Den 11te September fremlagdes saalydende Ændringsforslag:

b.

I Stedet for Ordene i Udvalgets Forslag til ny § 26: »et Forslag kan — stemmes sættes:

»ethvert Forslag, som ikke opnaar Halvdelen af Tingets Stemmer for sig, er forkastet».

Lagtingssalen, den 11te Septbr. 1886.

J. Dalsgaard. M. Danielsen.

c.

Udvalgets ny § 26 bortfalder.

Forretningsordenens § 26 bibeholdes, idet et nyt Stykke tilføjes denne § saalydende:

»Ved skriftlig Afstemning skal »stemmer ikke« betragtes som Deltagelse i Afstemningen.

Thorshavn, den 11te Septbr. 1886.

C. Olsen.

Samme Dag (11te Septbr.) foretoges Sagens 3de Behandling.

Udvalgets Forslag til § 5 sættes under Afstemning og vedtoges enstemmig med 16 St. Forretningsordenens § 3 saaledes ændret vedtoges ligeledes enstemmig med 16 St.

Udvalgets ny § 26 forhandlede i Forbindelse med Ændringsforslagene b og c, idet Ændringsforslag a var taget tilbage. Udvalget indleverede følgende Ændringsforslag:

d.

Slutningsordene i den ny § 26 fra: »et Forslag — stemmes udgaa; i Stedet for sættes:

»et Forslag ogsaa kan vedtages, selv om de stemmendes Antal er under Halvdelen af Tingets Medlemmer, naar dog mindst 6 have stemt for Forslaget».

Tilladelse til at tage dette Ændringsforslag (d) under Forhandling nægtedes ved Navneopraab, idet kun 9 stemte ja nemlig: G. Joensen, Poulsen, Provsten, Effersø, Djurhuus, Petersen, Olsen, Schrøter og Formanden, medens Müller, O. Jacobsen, M. Danielsen, Hentze, J. Jacobsen, Debes, Dalsgaard, Rasmussen og O. M. Nielsen ikke stemte. — Z. Nielsen og J. Danielsen vare fraværende.

Olsens Ændringsforslag c sættes derpaa under Afstemning, men da kun 7 stemte for og ingen imod foretoges Navneopraab med følgende Udfald: Ja stemte: G. Joensen, Poulsen, Effersø, Djurhuus, Olsen, Schrøter og Formanden. — Nej stemte: Provsten og J. Petersen, medens Müller, O. Jacobsen, M. Danielsen, Hentze, J. Jacobsen, Debes, Dalsgaard, Rasmussen og O. M. Nielsen ikke stemte. — Z. Nielsen og J. Danielsen vare fraværende, og var Forslaget saaledes bortfaldet.

Ændringsforslag b sættes derpaa under Afstemning og forkastedes med 9 St mod 8.

Endelig sættes Udvalgets ny § 26 under Afstemning og forkastedes ligeledes med 10 St. mod 6.

§ 27. Udvalgets Forslag sættes under Afstemning og vedtoges enstemmig med 14 St., hvorefter Forretningsordenens § 27 saaledes ændret enstemmig vedtoges med 18 St.

§ 34. Udvalgets Forslag sættes under Afstemning og vedtoges enstemmig med 12 St., hvorefter Forretningsordenens § 34 saaledes ændret vedtoges enstemmig med 13 St.

Den 13de September fremlagdes et paa Grundlag af de i Mødet den 11te Septbr. stedfundne Afstemninger affattet Forslag til Forandring i og Tillæg til Lagtingets Forretningsorden.

Samme Dag (13de Septbr.) sættes dette Forslag under endelig Behandling. Forslaget sættes under Afstemning og forkastedes enstemmig med 14 St.

XX. Andragende om Forandring i Sportelreglement af 30te Marts 1836 Paragraf 62 jfr. Lov af 29de December 1857 om Betaling for Syns Afholdelse.

Den 31te Avgust fremlagdes saalydende Andragende:

Til

Færøernes Lagting.

Ved Sportelreglementet af 30te Marts 1836 § 62 1ste Stk. er der for Syn og Vurdering af faste Ejendomme, deriblandt Huse og andre Bygninger, fastsat, at der til hver af Synsmændene erlægges 32 Skilling, hvilket Beløb senere ved Lov af 29de Decbr. 1857 er forhøjet til 48 Skilling eller nu 1 Krone.

Naar man ser hen til, at Synsmændene, hvad der ofte sker, maa foretage Rejser til et Aastad, der ofte kan være saa langt bortliggende fra deres Hjem, at de umulig kunne rejse dertil, foretage Syn og returnere hjem paa mindre end 2 Døgn (— der er saaledes bl. a. forekommet Tilfælde, hvor Synsmændene have maattet foretage Rejse her fra til Ejde og ogsaa her fra til Svins —), maa en saadan Godtgørelse, hvis man i det hele kan kalde det saa, forekomme enhver mere end utilstrækkelig. Synsmændene kunne ogsaa ofte miste en 2 à 3 Dagløner, — thi Uvejrs kan jo forhindre Tilbagereisen —, hvilke man nu maa anslaa til c. 2 Kr. 50 Øre pr. Dag. Diætor eller Milepenge finde Synsmændene vistnok ikke Hjemmel for, om end de vilde forlange saadant. Hertil kommer, at Synsmændene, naar de foretage Synet uden for deres Hjembygd og maa overnatte, kunne komme til at betale Kost og Logipenge.

Selv om Synsmændene foretage Synet i selve Bygden, hvor de bo, er dette Beløb alt for lille, da de i Almindelighed forsamle en hel Dag derved.

Da vi til fulde ere overbeviste om, at det højterede Lagting deler vor Mening, at det ingenlunde maatte være Lovens

Hensigt, at Synsmændene skulle lide pekuniære Tab ved Syn, hvortil de ere udmeldte af Retten og hvortil de saaledes ikke uden lovligt Forfald kunne sige Nej, er det at vi undertegnede tillade os tilbødigst at indgaa til Lagtinget med Andragende om, at samme velvilligt maatte foretage Skridt til en Forandring i denne § i Reglementet, idet vi henpege paa de Forandringer, der siden 1857 ere foregaaede med Penges Værdi med Hensyn til Dagløner m. m. Lige tilbødigst skulle vi kun tillade os at anføre, at det maaske kunde være passende at fastsætte et vist Beløb enten pr. Mil. vedkommende Synsmænd maatte rejse fra deres Hjem til Synsstedet, eller for Timetallet fra Afreisen til Hjemkomsten. Sluttelig skulle vi kun tillade os at henstille, om det højterede Ting ikke maatte finde Anledning til en Omrevidering af hele denne § med Undtagelse af sidste Membrum, da Tidsforholdene siden 1857, da den sidste Omrevidering fandt Sted, som foran bemærket have forandret sig saare meget.

Skulde Tinget ikke i denne Session se sig i Stand til at faa Sagen tilendebragt, da haabe vi, at den uden videre Andragende maa blive foretaget i næste Lagtingssamling.

Thorshavn, den 27de Avgust 1886.

Ærbødigst

Dione Isaksen. Jacob Jacobson.

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 1ste Septbr., vedtoges efter Forslag af Z. Nielsen enstemmig med 16 Stemmer at udsætte Sagen til næste Aar.

XXI. Andragende om Statstilskud til Udvidelse af Skolebygningen i Vaag paa Norderøerne.

Den 6te Avgust fremlagdes saalydende Skrivelse fra Forstanderskabet for Norderøernes Præstegjælds Kommune:

Efter at have modtaget en Skrivelse fra Skolekommissionen for Vaag Sogn, hvori samme gjør opmærksom paa Nødvendigheden af en Udvidelse af Skolebygningen i Vaag, da saa vel Lærereus Lejlighed som navnlig Skolestuen ere altfor indskrænkede og derhos foreslaar Omkostningerne til denne Udvidelse, 1600 Kr., søgt bevilgede af Statskassen, blev Sagen behandlet i Forstanderskabsmødet den 29de Juni d. A., hvor det vedtoges »paa det bedste at anbefale denne Sag.«

Næst at udtale at man fuldstændig maa tiltræde Skolekommissionens Udtalelse om Nødvendigheden af den foreslaaede Udvidelse af Skolen, og at Sognet, der for en stor Del er beboet af Fiskere og Daglejere, kun har ringe Evne til at bære en forøget Skattebyrde, tillader man sig ærbødigst hos det ærede Lagting at andrage paa, at samme gunstigt vilde udvirke det ansøgte Beløb bevilget af Statskassen.

Forstanderskabet for Norderøernes Præstegjælds Kommune, den 4de Avgust 1886.

P. F. V.
C. Olsen.

Til
Amtmanden over Færøerne,
Lagtingets Formand,

Ved Sagens foreløbige Behandling vedtoges efter Forslag af Olsen at henvise Sagen til Udvalget for de Kirkkassernes vedkommende Sager, som afgav følgende, den 10de Avgust fremlagte, Betænkning:

Til undertegnede Udvalg har været overgivet til Betænkning et til Lagtinget indgivet Andragende fra Forstanderskabet

for Norderøernes Kommune, ledsaget som Bilag af en Skrivelse fra Skolekommissionen for Vaag Sogn, hvori det nævnte Forstanderskab hos Lagtinget andrager om, at dette vilde udvirke et Beløb af 1600 Kr. bevilget af Statskassen til en fornøden Udvidelse af Skolebygningen i Vaag Sogn.

Udvalget skal i den Anledning ikke undlade at udtale:

Da det nævnte Andragende ikke er ledsaget af noget Overslag og derhos, saa vidt det kan ses, den paatænkte Skolestue i Henhold til Skolekommissionens Skrivelse 11 Al. lang, 10 Al. bred og 4 Al. høj — med det alt nu tilstedeværende Børnetal næppe vil fyldestgøre de Fordringer, der i Henhold til Loven af 8de Marts 1856 § 2 stilles til Rumfanget i Skolelokalerne, og med det voxende Børnetal i stigende Grad mindre vil fyldestgøre disse Fordringer, vil det formentlig være rettest at tilstille Forstanderskabet for Norderøernes Kommune det af samme til Lagtinget indsendte Andragende til fornyet Overvejelse.

Der henstilles derfor til Lagtingets Vedtagelse:

»Det fra Forstanderskabet for Norderøernes Kommune til Lagtinget indgivne Andragende om sammes Medvirkning til, at der af Statskassen maatte bevilges et Beløb af 1600 Kr. til en Udvidelse af Skolebygningen i Vaag paa Norderøerne, sendes tilbage til det nævnte Forstanderskab til fornyet Overvejelse.«

I Udvalget for de Kirkkassernes vedkommende Sager, den 10de Avgust 1886.

J. C. Evensen, Th. Debes.
Ordfører.

Johs. Danielsen.

Den 11te Avgust sattes Udvalgets Betænkning under Afstemning og vedtoges Udvalgets Forslag enstemmig med 15 St.

XXII. Vedtagelser med Hensyn til de kommunale Anliggender.

Til de staaende Udvalg i Henhold til Forretningsordenens § 8 vare valgte:

for de Amtsrepartitionsfonden vedkommende Sager:

Z. Nielsen, O. Jacobsen og J. Jacobsen;

for de Amtsfattigkassen og Landkommunerne i Almindelighed vedrørende Sager:

M. Danielsen, Müller, O. M. Nielsen, Olsen og Petersen;

for de Kirkokasserne vedkommende Sager:

Provsten, J. Danielsen og Debes;

for de den økonomiske Fønd, Grindegarnet i Vestmanhavn samt Renterne af det Hansenske Legat vedrørende Sager:

Dalsgaard, Rasmussen og Schirøter;

for de Skydskassen vedrørende Sager:

Hentze, J. Petersen og Poulsen;

for de øvrige under Lagtingets Deci-

sion hørende offentlige Kasser samt for de forskjellige Andragender, der henvises til Udvalget (Udvalget for forskelligartede Sager):

Djurhuus, Efferø og Poulsen.

1. Vedkommende Amtsrepartitionsfonden.

a. Med Hensyn til Paaligningen til Amtsrepartitionsfonden for Aaret fra Olaidag 1886 til Olaidag 1887 vedtoges:

at Størrelsen af den samlede Udskrivning ansættes til 8040 Kr. 30 Øre,

at deraf paa det matrikulerede Jordegods lignedes 2 Kr. 56 Øre pr. Mark Jord eller i alt 6161 Kr. 32 Øre,

at der paa Kommunerne i Amtet fordeles et samlet Beløb af 1878 Kr. 98 Øre og

at den Fjerdedel af dette Beløb, som

i Henhold til Lov af 6te Februar
1880 skal fordeles efter Lagtingets

Skjøn, fastsættes som paa neden-
staaende Repartition anført*).

*) Med Hensyn til det til Fordeling paa Kommunerne bestemte Beløb af 1878 Kr. 98 Øre er af Amtet i Henhold
til Lagtingets Vedtagelse foretaget følgende

Repartition:

Kommunernes Navne.	Efter Marketal. (1/2)					Efter Folkemængde. (1/2)			I Henhold til Lagtingets Vedtagelse (1/2)		Til- sammen for Sognet.		For Kommunen i det hele.	
	Mrk.	Gl.	Skd.	Kr.	Ø.	Folketal.	Kr.	Ø.	R.	Ø.	R.	Ø.	R.	Ø.
I. Norderøernes Præstegjælds Kommune.														
Vaag Sogn.	134	"	5	44	50	451	18	88	15	"	78	38		
Husum —	40	12	"	15	91	134	5	61	4	"	25	52		
Mygledal —	40	"	"	15	61	126	5	28	3	"	23	89		
Kung —	64	8	"	25	18	171	7	16	3	"	35	34		
Viderø —	86	"	"	33	57	286	11	97	10	"	55	54		
Svinsø —	32	8	"	12	69	110	4	61	3	"	20	30		
Fuglø —	47	"	"	18	34	119	4	98	3	"	26	32		
													265	29
II. Østerg Præste- gjælds Kommune.														
Næs Sogn.	101	"	"	39	42	465	19	47	11	"	69	89		
Sjov —	111	2	"	43	38	467	19	35	5	75	68	68		
Gøte —	69	2	"	26	97	279	11	68	3	"	41	65		
Fuglefsjø —	64	8	"	25	18	432	18	9	4	"	47	27		
Andefjord —	62	4	"	24	30	289	12	10	10	"	46	40		
Funding —	30	"	"	11	71	301	12	60	4	"	28	31		
Ejde —	64	"	"	24	98	479	20	5	8	"	53	3		
													355	23
III. Nordstrøms Præstegjælds Kom- mune.														
Vestmanhavn Sogn. . .	56	"	"	21	86	308	12	89	7	"	41	75		
Kvivig —	75	"	"	29	27	317	13	27	9	"	51	54		
Kollefjord —	55	8	"	21	67	261	10	93	15	"	37	60		
Kvalvig —	55	"	"	21	47	242	10	13	4	"	35	60		
Haldersvig —	36	"	"	14	5	303	12	69	4	"	30	74		
Saxen —	29	8	"	11	51	49	2	5	4	"	17	56		
													214	79
IV. De forenede Sogne i Sydstrøms Præstegjæld.														
Kirkebo Sogn.	106	"	"	41	37	236	9	88	9	"	60	25		
Kalbak —	36	"	"	21	86	100	4	19	6	"	32	5		
Thorshus udenbys — .	59	"	"	23	3	154	6	45	3	"	32	48		
													124	78
V. Nolsø Sogns Kommune.														
Overføres	48	"	"	18	74	183	7	66	10	"			36	40
	1502	12	5	586	57	6262	262	17	147	75			996	49

2. Vedkommende Amtsfattiggassen.

a. De fra Kommunerne indkomne Forsørgelsesplaner og Statusoversigter vare gennemgaaede af Udvalget, og bleve Planerne approberede.

b. I Henhold til Lov om Fattigvæsenet af 22de Marts 1855 § 6 bevilgedes følgende Bidrag af Amtsfattiggassen for Aaret fra 1ste Oktober 1886 til 30te September 1887.

i. Norderøernes Præstegjælds Kommune:

til Vaag Sogn 250 Kr.

Overføres 250 Kr.

Overført 250 Kr.

2. Østerr Præstegjælds Kommune:

til Næs	Sogn	
— Ejde	—	
— Funding	—	
— Andefjord	—	300 —
— Fuglefjord	—	
— Gøte	—	

saaledes at Fordelingen mellem Sognene indstilles til Amtets Approbation.

Overføres 750 Kr.

Kommunernes Navne.	Efter Marketal. (%)					Efter Folkemængde. (%)			I Henhold til Lagtingets Vedtagelse (%)		Til- sammen for Sognet.		For Kommunen i det hele.	
	Mrk.	Gl.	Skd.	Kr.	Ø.	Folketal.	Kr.	Ø.	Mr.	Ø.	Mr.	Ø.	Mr.	Ø.
Overført . . .	1502	12	5	586	57	6262	262	17	147	75			996	49
VI. Vaagø Præstegjælds Kommune.														
Midvaag Sogn . . .	50	"	"	19	51	331	13	86	10	"	43	37		
Sandevaag — . . .	36	4	"	21	96	261	10	93	10	"	42	89		
Sørvaag — . . .	48	"	"	18	74	295	12	35	10	"	41	9		
Bø — . . .	38	"	"	14	83	113	4	73	3	"	22	56		
Myggens — . . .	40	"	"	15	61	130	5	44	5	"	26	5	175	96
VII. Sandø Præstegjælds Kommune.														
Sand Sogn . . .	110	"	"	42	94	461	19	30	11	"	73	24		
Skaalevig — . . .	42	4	"	16	49	149	6	24	8	"	30	73		
Husevig — . . .	66	"	"	25	76	183	7	66	10	"	43	42		
Skus — . . .	60	"	"	23	42	77	3	22	2	"	28	64	176	3
VIII. De forenede Sogne i Sønders Præstegjæld.														
Famien Sogn . . .	24	"	"	9	37	99	4	14	2	"	15	51		
Porkere — . . .	72	6	"	28	25	367	15	36	7	"	50	61		
Vaag — . . .	49	4	"	19	23	335	14	3	10	"	43	26		
Sumbø — . . .	64	2	"	25	8	315	13	19	3	"	41	27	150	65
IX. Kvalbø Kommune. . .	98	4	"	38	35	390	16	33	11	"	...	...	65	68
X. Frødebø Kommune. . .	60	"	"	23	42	468	19	59	20	"	...	...	63	1
XI. Thorshavns Kommune. . .	25	8	"	9	96	984	41	20	200	"	...	...	251	16
Summa . . .	2406	12	5	939	49	11220	469	74	469	75			1878	98

Overført . . .	750 Kr.	
3. Nordstrøms Præstegjælds Kommune:		
til Vestmankhavn Sogn . . .	50 Kr.	
— Kvalvig — . . .	70 —	120 —
4. De forenede Sogne i Sydstrøm:		
til Kirkebø Sogn . . .	100 Kr.	
— Kalbak — . . .	50 —	
— Thorshavn udb.s — . . .	10 —	160 —
5. Sandø Præstegjælds Kommune:		
til Sand Sogn . . .	30 Kr.	
— Skealevig — . . .	20 —	50 —
6. De forenede Sogne paa Suders:		
til Sumbø Sogn . . .	40 Kr.	
— Vaag — . . .	120 —	
— Farnen — . . .	90 —	250 —
7. Kvalbø Kommune . . .	70 —	
8. Thorshavns Kommune . . .	300 —	
Tilsammen . . .	1700 Kr.	

c. Fra Forstanderskabet for Nordstrøm Kommune var indkommet Andragende om, at et Beløb paa 34 Kr. 21 Øre, som er affordret Kommunen i Anledning af at Ole Christian Ole-Christiansen af Strømnæs har været indlagt paa Kjøbenhavns Ladegaard, maa blive betalt af Amtsfattiggkassen. — Det vedtoges at svare, at Tinget ikke kan bevillge det ansøgte Beløb af Amtsfattiggkassen, ligesom der heller ikke ved Uddelingen af sammes Tilskud til Kommunerne vil kunne tages noget Hensyn hertil, saa længe Forstanderskabet ikke godtgjør forgjæves at have søgt Dækning hos den paagjældende.

3. Vedkommende Skydsvæsenet.

a. Det vedtoges, at der til Bestridelse af Skydsudgifterne i Aaret 1886—87 paalignes et Beløb af 2016 Kr. 23 Øre, som i Overensstemmelse med Lov af 17de Marts 1863 § 3 og Lov af 14de Januar 1881 §§ 1 og 3 fordeles saaledes:

Nr.	Kommunernes Navne.	Sørlige Skydsudgifter.		Følles Skydsudgifter.		Tilsammen.	
		Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
1	Norderøernes Præstegjælds Kommune	161	32	153	67	314	99
2	Østergø —	333	81	298	32	632	13
3	Nordstrøm —	82	34	162	80	245	14
4	De forenede Sogne i Sydstrøm	27	26	53	90	81	16
5	Thorshavns Kommune	34	24	108	24	162	98
6	Nolsø Sogns —	10	18	20	13	30	31
7	Vaagø Præstegjælds Kommune	24	77	124	30	149	7
8	Sandø —	37	30	95	70	133	„
9	Kvalbø Sogns Kommune	9	94	42	90	52	84
10	Frødebø —	11	93	51	48	63	41
11	De forenede Sogne paa Suders	28	44	122	76	151	20
	Tilsammen	782	3	1234	20	2016	23

b. Efter at Posten som Skydskasserer var anmeldt ledig paa Grund af cand. jur. Hammershaimbs Bortrejse fra Færøerne, vedtoges at vælge exam. jur. S. E. Müller til denne Post fra 1ste Septbr. 1886 at regne.

4. Vedkommende den økonomiske Fond.

A. Andragender om Bidrag til Broer, Veje og Landingsteder.

a. Fra Forstanderskabet for Kvalbø Sogns Kommune var indkommet Andragende om, at det Beløb, der vil medgaa til Materialier ved Gjenopførelsen af Broen mellem Kvalbø og Kvalbønæs, maatte

blive bevilget af økonomisk Fond.
— Det vedtoges enst. med 16 St.:

1. Lagtinget anmoder Ingeniør Oestrøm om, for økonomisk Fonds Regning, at ville anskaffe 96 Yards Jærnskiner forsynede med Nagelhuller, samt med fornødne Bindingsjærn for at sammenbinde Skinnerne med hverandre og endelig med et Hul i den ene Ende af hver Skinne for at spigre den fast til det Underlag, hvorpaa Broen skal hvile, og lade det afleveres til Kvalbø Forstanderskab) enten i Kvalbø eller Trangisvaag inden 15de Maj næste Aar, til en Gangbro over Elven mellem Kvalbø og Kvalbønæs.

2. Til Dækning af ovennævnte Rekvistion samt i øvrigt til Materialier til nævnte Bro bevilges et Beløb af indtil 400 Kr. paa Vilkaar, at der ved Elvens nordre Bred bygges et 12 Alen langt Stykke af Broen af Sten spækket med Cement og hvilende paa et mindst 6 Fod bredt og 13 Fod langt Fundament af Beton eller Sten eller af Beton og Sten, og at det Vandløb, der findes i Elvens sydlige Del mellem den gamle Stenbro og den i 1880 opførte ny Stenbro, lukkes med Sten spækkede med Cement eller med Sten og Jord, samt at der i øvrigt foretages Foranstaltninger for at hindre Aaen i at trænge sig længere nordpaa og endelig, at Træ og Jærn i Broen tjæres forsvarlig.

b. Efter derom indgivet Andragende fra Forstanderskabet for Sandø Præstegjælds Kommune, vedtoges enstemmig med 18 St. at bevilge indtil 70 Kr. til Materialier ved Gjenopførelse af Broen over Elven mellem Dal og Husevig.

c. Fra Johs. Bærentsen af Sund var indkommet et Andragende, anbefalet af Forstanderskabet for de forenede Sogne i Sydstrøm, Songopræsten samt Thorshavns Borgerrepræsentation, hvori andrages om de fornødne Pengemidler til en Bro over Højdsalselven. — Det vedtoges enstemmig med 18 St. at tilstaa Thorshavns Kommune og Thorshavns udenbys Sogn i Forening det Beløb, der medgaar til Materialier ved Opførelse af ovennævnte Bro med indtil 70 Kr.

d. Fra Forstanderskabet for de forenede Sogne i Sydstrøm var indkommet et Andragende om c. 54 Kr. til en Bro over Aaer Elv i Kalbak. — Det ved-

toges enstemmig med 18 St. at bevilge Halvdelen af det Beløb, der medgaar til Materialier til denne Bro, dog ikke ud over 27 Kr.

e. Forstanderskabet for Nordstrøm Præstegjælds Kommune havde andraget om et Beløb paa 52 Kr. 30 Øre, som medgaaet ud over det tidligere bevilgede Beløb til Materialier til Broen i Kvalvig*). — Det vedtoges enstemmig med 18 St. at bevilge 50 Kr.

f. Fra samme Forstanderskab var indkommet Andragende om 112 Kr. til Materialier til Broen i Haldorsvig. — Det vedtoges med 9 St. mod 7 at udsætte Sagen til næste Aar for at indhente de nødvendige Oplysninger om, hvortil Materialierne skulle bruges eller ere brugte, samt paa hvad Maade Forstanderskabet agter at lade Broen opføre.

g. Forstanderskabet for Østerrø Præstegjælds Kommune havde andraget om et Beløb af 34 Kr. til Materialier til en Bro i Ridevig. — Det vedtoges enstemmig med 18 St. at bevilge indtil 34 Kr.

h. Samme Forstanderskab havde andraget om et Beløb paa 25 Kr., som var medgaaet til Materialier ved en Reparation af Broen ved Nordrogte, der tog Skade ved Stormen i afvigte Vinter. — Beløbet bevilgedes enst. med 18 St.

i. Samme Forstanderskab havde dernæst andraget om Godtgjørelse for Materialier, der vare medgaaede til Istand-sættelse af Broen i Eldevig, hvilke Materialier efter en vedlagt Regning havde kostet 37 Kr. 70 Øre. — Det vedtoges enstemmig med 18 St. at bevilge et Beløb paa 20 Kr.

j. Fra samme Forstanderskab var endvidere indkommet Andragende om et Beløb paa 41 Kr. 41 Øre, der var medgaaet til Materialier ved en nødvendig Réparation af Broen over Elven ved Funding. — Det vedtoges enst. med 18 St. at bevilge 40 Kr.

k. Endelig havde samme Forstanderskab andraget om, at den i forrige Samling*) givne Bevilling paa 36 Kr. til en Bro ved Nordskaale, maatte fornyes, hvilket enst. vedtoges med 18 St.

B. Andragender om Erstatning for Skade, lidt i Grindedrab.

a. Kongsbønde Magnus Joensen af Thorsvig havde andraget om 9 Kr. som Er-

*) Se Beretningen for 1885, Pag 89.

statning for den Skade han havde lidt ved i Grindedrabet i Sundet den 18de Septbr. 1885 at faa et Stød for Brystet, hvilket i 3 Uger havde hindret ham fra at udføre Udenhusarbejde, samt om Godtgjørelse af de for Lægehjælp og Medicin hafte Udgifter, 1 Kr. 72 Øre.

— Det vedtoges enst. med 18 St. at tilstaa det ansøgte Beløb, 10 Kr. 72 Ø.

- b. Skolelærer Jøen J. Jacobsen i Haldersvig havde indsendt et Andragende ledsaget af Løgeregning og Lægeattest, hvoraf fremgik, at han ved Grindedrabet i Sundet den 27de Juli 1886 havde faaet et Stød for Brystet, hvad der i 20 Dage havde hindret ham i at foretage sig anstrængende Arbejde, hvilke 20 Dage netop indtraf i hans Ferietid. — Det vedtoges enst. med 18 St. at tilstaa ham en Godtgjørelse af 10 Kr. samt de til Lægen hafte Udgifter, 4 Kr. 90 Øre, altsaa i alt 14 Kr. 90 Øre.

- c. Peter Johannesson af Næsset ved Vestmanhavn, havde indsendt et af en Lægeregning, lydende paa 1 Kr. 61 Øre ledsaget Andragende om en Godtgjørelse paa 12 Kr. for den Skade, han fik ved Grindedrabet i Vestmanhavn den 20de Oktober 1885 og som havde voldt, at han i 8 Dage ikke var arbejdsdygtig. — Det vedtoges enstemmig med 18 St. at udstætte Sagen indtil der var indhentet Oplysning fra Andrageren om, af hvilken Beskaffenhed den omhandlede Skade har været.

- d. Fra Frederik Petersen, Nordrogste, var indkommet Andragende om aarlig Understøttelse paa Grund af den Skade han fik i Grindedrabet i Gøtevig den 17de Septbr. 1882*). — Det vedtoges enst. med 18 St. at svare, at Tinget ikke kan bevilge hans Andragende.

- e. Kongsbonde J. C. C. Christiansen af Skaale havde andraget om Erstatning for den Skade han led ved Grindedrabet i Sundet den 18de Septbr. 1885. Af en Andragendet vedlagt Attest fremgik, at Andrageren i 3 Uger havde haft Armen i Bind. — Det vedtoges enst. med 13 St. at tilstaa ham en Erstatning af 15 Kr. 75 Øre.

C. Vedtagelse angaaende Konservering af Broer.

Efter Forslag af Udvalget for økonomisk Fond vedtoges med 11 St. mod 1, at Lagtinget anmoder Amtmanden om at paalægge Sysselmændene, at de i deres ind-

beretning om Broer i de respektive Syslor navnlig givo Oplysning om, hvorvidt det er forsømt at tjære Broerne eller i øvrigt at foretage nødvendige Foranstaltninger til deres Konservering.

5. Vedkommende Kirkekasserne.

- a. Fra Kirkeinspektionen var indsendt et fra Værgen for Funding Kirke, Johs. Petersen, fremkommet Andragende om Istandsættelse af Gærdet om Kirkegaarden i Funding. — Efter vedkommende Udvalgsforslag vedtoges enst. med 15 St.:

1. Der paalignes Funding Sogn 40 Mands Pligtarbejde for det kommende Regnskabsaar, hver Mands Arbejde beregnet til 12 Timer.

2. Udgifterne for indtil 3 Tdr. Cement til Spækning af den østlige Side af Gærdet om Kirkegaarden i Funding, ligesom Udgifterne til Lønning af en Formand til at forestaa selve Opførelsen af det nævnte Gærde samt Lønning af en Mand til at udføre Sprængningen af Sten til Gærdet, ligesom Betalingen for, hvad der medgaar af Krudt til Sprængningen, udredes af Østersø Kirkekasse.

- b. Fra samme var indsendt et fra en Dol Beboere af Sørvag fremkommet Andragende om en Omregulering af Sognets Kirkegaard, idet denne efter Andragerens Mening er for indskrænket for den store og hurtig tiltagende Menighed. I Forbindelse hermed havde Andragerne henstillet, at der af Kirkekassen maatte ydes Beboerne en passende Godtgjørelse for det Pligtarbejde, der eventuelt foranlediges af Kirkegaardens Udvidelse, hvilken sidste Henstilling vedkommende Udvalg, i Betragtning af at Sognet i den sidste Tid havde været noget bebyrdet med Pligtarbejde i Anledning af Kirkens Gjenopførelse, fandt, at Billighed talte for. — Efter Udvalgets Forslag vedtoges enst. med henholdsvis 17 og 15 St.:

1. Kirkeinspektionen bemyndiges til at mageskifte et til Begravelsesplads ubrugeligt Stykke af det nordøstlige Hjørne af Kirkegaarden i Sørvag med et Stykke udenfor denne; og for saa vidt det til en yderligere Udvidelse af den nævnte

*) Se Beretningen for 1884, Pag. 96.

Kirkegaard fornødne Grundstykke ikke maatte kunne erholdes uden Vederlag af Sognets Beboere, udrædes det til Erhvervelsen nødvendige Beløb af Vaagø Kirkekasse.

2. Den til Udvidelsen og Omreguleringen af Kirkegaarden i Sørvaag fornødne Flytning af Gærdet om denne udføres i Pligtarbejde af Sognets Beboere, hvorfor der ydes disse et Vederlag af Vaagø Kirkekasse paa 66 Øre pr. Mand for hver Dags Pligtarbejde.

c. Fra Kirkekasserer Bærentson var indkommet et Andragende, hvori han paa Sørvaags Beboeres Vegne andrager om, at der af Kirkekassen maa bevilges dem et Beløb paa 90 Kr. som Hjælp til Anskaffelse af en Prydelse paa eller ved Alteret — helst en Altertavle — i den paany opførte Kirke i Sognet. Til Støtte for Andragendet anførtes, at Sørvaags Menighed i sin Tid havde skjænket et forgylt Alterkors, der havde kostet 90 Kr. til Kirken, hvilket Kors blev knust ved Kirkens Nedstyrtning, samt at Menigheden havde smmskuddt en Sum af 200 Kr. til den ny Kirkes indre Udsmykning, hvoraf imidlertid største Delen vilde medgaa til Maling af Kirkens Indre. — Efter Udvalgets Forslag vedtoges enst. med 17 St.:

1. Der bevilges Beboerne af Sørvaag af Vaagø Kirkekasse et Beløb af 90 Kr. som Hjælp til Anskaffelse af en Alterprydelse til den ny Kirke i Sognet.
2. Det bevilgede Beløb anvises til Udbetaling; naar Beboerne af Sørvaag godtgjøre, at den paatænkte Alterprydelse er bestilt, og for saa vidt der til dens Anskaffelse maatte medgaa mere end den af Kirkekassen bevilgede Sum, da saa tillige godtgjøre, at det resterende Beløb paa en anden Maade er tilvejebragt.

6. Vedkommende de enkelte Landkommuner.

- a. Efter et af Forstanderskabet for Frodebø Sogns Kommune deraf indgivet Andragende bifaldtes, at der af den Kommune tilhørende Trø i Tveraa gratis overdrages Totalafholdsforeningen i Tveraa en Byggegrund til derpaa at op-

opføre et Forsamlingshus, stort 20 X 18 Alen.

- b. Efter Andragende fra samme Forstanderskab tillodes det, at der for Frodebø Sogns Kommunes Regning afkjøbes Jacob Michael Joensen i Trangisvaag det ham tilhørende i Husgaardssammesteds beliggende Vaaningshus for 40 Kr.
- c. Efter Andragende fra Forstanderskabet for Sands Præstegjælds Kommune approberedes, at Kommunen har erhvervet 3 Jordstykker i Skopen for Fattigvæsenets Krav paa afdøde Fattiglem Johannes Jensen sammesteds, stort 132 Kr. 26 Øre, ligesom det og tillodes, at Kommunen igjen afhænder disse Stykker, for saa vidt et antageligt Bud maatte opnaas.
- d. Forstanderskabet for de forenede Sogne paa Suderø havde til Lagtingets Erklæring indsendt et Andragende fra Vælgerne i Pørkere Sogn, hvori andrages om at faa dette Sogn udsøndret af de forenede Sognes Kommune paa Suderø. Efter Forslag af Schrøter vedtoges at udsætte Sagen, indtil en Erklæring, der vil være at aføske Forstanderskabet, foreligger.
- e. Forstanderskabet for Nordstrømø Kommune havde, næst at meddele, at Beboerne af Thorsvig havde nægtet at udføre Pligtarbejde til en Lærerbolig i Kvalvig, forespurgt, hvorvidt Thorsvigs Beboere kunde fritages for dette Arbejde. Skrivelsen oplyste, at den skete Nægtelse var bleven grundet paa, at da der ikke var paalignet Beboerne af Saxen, hvor Læreren i Kvalvig ogsaa giver Undervisning, Pligtarbejde til denne Bygning, saa mente Thorsvigs Beboere ogsaa at kunne være fri. Forstanderskabet havde derimod ment, at da Statens Tilskud var givet til Lærerbolig i Kvalvig, havde der ikke været Grund til at fordrø Pligtarbejde af Saxen, der udgjør et særskilt Sogn, og det udbad sig nu tilkjendegivet, om det havde taget fejl heri; det havde imidlertid anset det for Uret imod Beboerne af Kvalvig og Strømnaes, at de skulde yde hele Pligtarbejdet, da Læreren kun den halve Del af Aaret gav Undervisning der, hvorfor det havde lignet Arbejdet paa hele Kvalvig Sogn. Senere havde Forstanderskabet, for at undgaa Anvendelse af Tvangsmidler over for Thorsvigs Beboere, forespurgt hos Beboerne af Kvalvig og Strømnaes, om disse vilde udføre alt Pligtarbejdet,

hvortil de havde erklæret sig villige, imod at Thorsvigs Beboere forpligtede sig til at sørge for Skolestue i Thorsvig, og for saa vidt der skulde kræves Leje for den, ogsaa betale den saaledes, at det dertil nødvendige Beløb aldrig bliver paalignet Sognet. Endelig havde Forstanderskabet foreslaaet Sagen ordnet saaledes, at Kvalvigs og Strømnæs Beboere udføre det her omhandlede Pligtarbejde, imod at Thorsvigs Beboere selv sørge for Skolelokale i deres Bygd. — Det vedtoges:

1. Det bifaldes, at Saxen er udeladt af Ligningen af Pligtarbejde til Lærerboligen i Kvalvig. (Vedtaget med 10 St. mod 1.)
2. Pligtarbejdet vil i Følge Kommunalloven kunne paalægges samtlige til Sognet hørende Bygder og i forekommende Tilfælde udføres for vedkommendes Regning under Udpantningstvang. (Vedtaget enst. med 12 St.)
3. Tinget har intet at indvende imod, at Arbejdet ved Lærerboligens Opførelse ordnes efter Overenskomst mellem Kvalvigs, Strømnæs og Thorsvigs Beboere, saaledes som af Forstanderskabet foreslaaet. (Vedtaget enst. med 13 St.)

7. Decision af Regnskaber.

Til Tinget vare indkomne efternævnte Regnskaber, forsynede med Revisionsantegnelser og Besvarelser samt Lagtingsrevisors Vedtegnelser:

1. Regnskab for Færø Amts Repartitionsfond for Aaret til Olaidag 1885.
2. Regnskab for Færø Amts Fattigkasse for Aaret til 30te September s. A.
3. Regnskab for Færø Amts Skolefond for Aaret 1885.
4. Regnskab for Skydsvæsenet paa Færøerne for Aaret til 30te September 1885.
5. Regnskab for Færø Amts økonomiske Fond for Aaret 1885.
6. Regnskab for Grindegarnet i Vestmanhavn for s. A.
7. Regnskab for Fonden for forulykkedes efterladte for s. A.
8. Regnskab for Fonden for Anskaffelse af nyttige Skolebøger for fattige Almueskolebørn paa Færøerne for s. A.
9. Regnskab for Sognepræst Engelsteds Deltagelses- og Erkjendtlighedslogat for s. A.

10. Regnskab for Norderøernes Præstegjælds Kirkekasse for s. A.
 11. Regnskab for Østerø Præstegjælds Kirkekasse for s. A.
 12. Regnskab for Sydstrøms Præstegjælds Kirkekasse for s. A.
 13. Regnskab for Thorshavns Kirkes særlige Kasse for s. A.
 14. Regnskab for Nordstrøms Præstegjælds Kirkekasse for s. A.
 15. Regnskab for Vaagø Præstegjælds Kirkekasse for s. A.
 16. Regnskab for Sandø Præstegjælds Kirkekasse for s. A.
 17. Regnskab for Suderø Præstegjælds Kirkekasse for s. A.
 18. Regnskab for Vaag Kirkes særlige Kasse for s. A.
 - 19—25. Regnskaber for de til Norderøernes Præstegjælds Kommune hørende Sogne for Aaret til 30te Septbr. 1885.
 - 26—32. Regnskaber for de til Østerø Præstegjælds Kommune hørende Sogne for s. A.
 - 33—38. Regnskaber for de til Nordstrøms Præstegjælds Kommune hørende Sogne for s. A.
 - 39—41. Regnskaber for de forenede Sogne i Sydstrøms Præstegjæld for s. A.
 42. Regnskab for Nolsø Sogns Kommune for s. A.
 - 43—47. Regnskaber for de til Vaagø Præstegjælds Kommune hørende Sogne for s. A.
 - 48—51. Regnskaber for de til Sandø Præstegjælds Kommune hørende Sogne for s. A.
 - 52—55. Regnskaber for de forenede Sogne paa Suderø for s. A.
 56. Regnskab for Kvalbø Sogns Kommune for s. A.
 57. Regnskab for Frødehø Sogns Kommune for s. A.
- Samtlige Regnskaber decideredes.

8. Valg til kommunale Bestillinger og Ombud.

- a. Til Medlemmer til Valgforstanderskabene for Folke- og Lagtingsvalgene valgtes:
 - for Norderøernes Præstegjæld: Smed og Husmand Joen Hejnesen og Kongsbonde Simon Andreasen, begge af Viderejde.
 - for Østerø Præstegjæld: Sysselmand D. J. Danielsen og Lagtingsmand S. J. Rasmussen, begge af Solmundlefjord.

- for Nordstrøms Præstegjæld:
 Handelsbetjent A. S. Rejnert af Vestmanhavn og Kongsbonde Daniel Jacob Jacobsen af Kvivig;
 for Sydstrøms Præstegjæld:
 Kjøbmand H. Christiansen og Boghandler H. N. Jacobsen, begge af Thorshavn;
 for Vaagø Præstegjæld:
 Handelsmændene Daniel Niclasen af Sørvaag og Thomas Harald Jacobsen (Haraldsen) af Sandevaag;
 for Sandø Præstegjæld:
 Skolelærer A. C. Joensen og pensioneret Skolelærer Samuel Jensen, begge af Sand;
 for Suders Præstegjæld:
 Skolelærer O. N. Skaalum af Kvalbø og Kjøbmand J. Dahl af Vaag;
 b. Til at afgive Indberetninger vedkommende Kapitelstaxten for de næste 3 Aar indtil 1ste Maj 1889, valgtes:
 for Nordøernes Præstegjæld:
 Kjøbmand J. P. Olsen af Mørkenøre;
 for Østerø Præstegjæld:
 Kjøbmand Cl. Høgenesen af Andefjord.
 for Nordstrøms Præstegjæld:
 Kjøbmand J. Petersen af Vestmanhavn.
 for Sydstrøms Præstegjæld:
 Kjøbmand J. P. Evensen af Thorshavn.
 for Vaagø Præstegjæld:
 Handelsbetjent Daniel Pauli Danielsen af Midvaag;
 for Sandø Præstegjæld:
 Kjøbmand P. P. Joensen af Sand;
 for Suders Præstegjæld:
 Kjøbmand P. Halvdansen af Ørdevig.
 c. Til Retsvidner for de næste 3 Aar fra 1ste Oktober 1886 til 30te September 1889 valgtes:
 for Nordøernes Syssel:
 som faste Retsvidner:
 Kaldsmændene Jens P. Frederiksen og Hans Joensen, begge af Vaag;
 som Suppleanter:
 Kongsbonde Niels Joensen af Vider-ejde og Odelsmand Johannes Eliassen af Mygledal;
 for Østerø Syssel:
 som faste Retsvidner:
 Kaldsmændene C. L. Veihe af Solmundefjord og H. P. Poulsen af

- Skaale, Kongsbonde Cl. Joensen af Andefjord og Skolelærer G. Joensen af Ejde;
 som Suppleanter:
 Kongsbonde J. L. F. Veihe af Seeltre, Handelsmændene S. Andreasen af Strønder, D. P. Olsen af Føding og J. Høgenesen af Andefjord;
 for Strøms Syssel:
 som faste Retsvidner:
 Arrestforvarer P. Isaksen og Kaldsmand H. A. Hansen, begge af Thorshavn;
 som Suppleanter:
 Drejer V. M. Debes og pensioneret Bogholder S. H. Debes, begge af Thorshavn;
 for Vaagø Syssel:
 som faste Retsvidner:
 Odelsbonde M. Danielsen og Odelsmand Harald Olsen, begge af Midvaag;
 som Suppleanter:
 Handelsmand J. Joensen og Husmand J. D. S. Olsen, begge af Sørvaag;
 for Sandø Syssel:
 som faste Retsvidner:
 Kaldsmand J. Joensen af Sand og Kongsbonde O. Jacobsen af Dal;
 som Suppleanter:
 Odelsbonde J. P. Hentze af Sand og Kongsbonde T. Petersen af Skaalevig;
 for Suders Syssel:
 som faste Retsvidner:
 Odelsejer Jøen Johannesen Nolsø af Tveraa, Kaldsmand Daniel J. Abrahamsen af Trangisvaag, Handelsmand J. Dahl af Vaag og Kaldsmand M. Niclasen af Kvalbø;
 som Suppleanter:
 Tømmermand A. R. J. Nolsø af Trangisvaag, Handelsmand P. H. Dahl af Vaag, Odelsmændene Poul Joensen af Sumbø og Lars Müller af Porkere.
 d. Til Medlem af Færø Amts Skoledirektion valgtes Andelærer O. P. Effersø.
 e. Til Medlem af Skolekommissionen for Realskolen gjenvalgtes Vicekonsul J. Hansen af Thorshavn.

XXIII. Andre Vedtagelser.

1. Angaaende det Hansenske Legats Renter.

- a. Efter derom indgivet Andragende fra Joen Hendrik Hejnesen af Midvaag vedtoges at tilstaa ham 40 Kr. af Legatets Renter for betalt Fragt ved Opsendelse af en Kvie fra Fyn til Færøerne, med den Forpligtelse, at de Kalve, der falde efter Kvien, for saa vidt han ikke selv sætter dem til, overlades til andre, som maatte ønske Tillægskalve*).
- b. Efter et lignende Andragende fra Samuel Jacob Niclasen af Midvaag vedtoges ligeledes at tilstaa ham 40 Kr. i samme Øjemed og paa samme Betingelser*).
- c. I. Wang af Midvaag havde andraget om et passende Beløb til dermed at betale Fragten for en Kvickalv fra Island til Thorshavn.
- d. Kirkekasserer Bærentsen havde paa P. Nielsens Vegne af Saltangeraa andraget om et passende Beløb til dermed at bestride Udgifterne ved Opsendelsen af en Malkoko af god dansk Race.
- e. Lagtingsmand O. Jacobsen havde paa Kongsbonde J. Jacobsens Vegne af Lejnum andraget om et passende Beløb i Anledning af Anskaffelse af en Tyr fra Danmark.

Det vedtoges at udsætte de 3 sidstnævnte Andragenders videre Behandling til næste Aar.

2. Angaaende Grindegarnet i Vestmanhavn.

Efter Forslag af vedkommende Udvalg, til hvilket forskjellige Skrivelser og Overslag vedrørende Grindegarnet i Vestmanhavn var henvist, vedtoges enst. med 16 St.:

1. At der anskaffes et større Grindegarn til Hvalvaagen Vestmanhavn, lavet paa den af Formændene for Grindegarnet foreslaaede Maade.

2. Tinget anmoder Amtmanden om at foranstalte, at der blive anbragt Renter enten udenom eller inde i Notehuset langs Husets Vægge, saaledes, at sammes Gulv kan blive tørlagt.
3. Tinget anmoder Amtmanden om, paa Grindegarnets Vegne, at udstøde en Obligation til økonomisk Fond, saaledes, at der svares 4 pCt. Rente p. A. og Afdrag til ubestemt Tid efter Lagtingets Bestemmelse.

3. Angaaende Lægeskyds.

Amtet havde tilstillet Tinget en Skrivelse fra Fysikus Effersø, hvori rettes en Forespørgsel om, hvorvidt Læger, naar de, efter at være hentede til en Bygd, men ikke faa Befordring hjem igjen saa snart de ere færdige med deres Forretninger der, gennem Skydsskafferen kunne forlange Skyds for vedkommende Patients eller eventuelt Fattigvæsenets Regning. — Det vedtoges enst. med 16 St. at henvise Sagen til Amtets Afgjørelse.

4. Angaaende Fordeling mellem vedkommende Læger af den i Kollefjord forefaldende Fattigpraxis.

Amtet havde ligeledes tilstillet Tinget en Skrivelse fra Fysikus Effersø, hvori rettes en Forespørgsel om, hvorledes den i Kollefjord forefaldende Fattigpraxis navnlig Lægerejser skal fordeles mellem Distriktslægerne i Vestmanhavns og Thorshavns Lægedistrikter. — Det vedtoges enst. med 12 St. at henvise Sagen til Amtets Afgjørelse.

5. Angaaende Bortsprængning af et Klippestykke paa Nolsø.

O. Jacobsen af Nolsø havde andraget om Lagtingets Medvirkning til Bortsprængning af et Klippestykke paa den sydvestlige Side af Nolsøen. Efter Forslag af Udvalget for forskjelligartede Sager, ved-

*) Se Beretningen for 1885, Pag. 92, og for 1884, Pag. 98.

toges den 16de Avgust at sende en Skrivelse til Forstanderskabet for Nolsø Sogns Kommune for at samme kunde afgive sin Erklæring over: 1. Om Nødvendigheden af Bortsprængningen af det betegnede Klippestykke. 2. Saa vidt muligt at udtale sig og skaffe Oplysning om Udgifterne ved Bortsprængningen. 3. Hvorvidt Kommunen, hvis Udgiften er ubetydelig, vil overtage samme. — Den 13de September fremlagdes Forstanderskabets Erklæring gaaende ud paa; at Sprængningen anses nødvendig, da Klippestykket truer mod at falde ned og Stedet ofte passeres af Fiskerbaade, som for Strømmens Skyld maa ro tæt ved Landet; Udgiften herved, der mulig kan komme at beløbe sig til 200 Kr., vil selvfølgelig ikke kunne afholdes af Nolsø Kommune alene; hvorhos det udtales, at Stedet ogsaa passeres af andre Kommuners Baade. — Samme Dag foreslog 2 af Udvalgets Medlemmer (Liersø og Poulsen — Djuhuus var bortrejst. —) at anmode Amtmanden om at lade foretage en stedlig Undersøgelse og et sagkyndigt Skjøn i den omhandlede Anledning; og hvis det saa viser sig nødvendigt, at Bortsprængning finder Sted inden Tinget næste Gang træder sammen, da at lade Sprængningen foretage, foreløbig for Antiseparationsfondens Regning, idet Tinget forbeholder sig til næste Aar at tage Bestemmelse om Midlernes Tilvejebringelse. Dette Forslag forkastedes samme Dag med 12 St. mod 2.

6. Angaaende Understøttelse i Anledning af Skade paa Husebygninger.

Chr. D. Christiansen af Kirke, der, Natten mellem den 7de og 8de Januar 1886, led en Del Skade paa sine Husebygninger, havde i den Anledning andraget om en Understøttelse af en af de under Lagtinget sorterende Kasser. — Det vedtoges: Da Andragendet er saa sent indkommet og Erklæring fra vedkommende Forstanderskab derhos mangler, vil Sagen være at udsætte til næste Aar og den manglende Erklæring imidlertid at indhente, hvorom Andrageren underrettes.

7. Angaaende Ansættelse af en Hjelpejordemoder paa Strænder.

Foranlediget ved et Andragende fra 3 Beboere af Strænder om, at der enten paa

Strænder eller Tofte ansættes en Hjelpejordemoder, der kunde uddannes i Thorshavn, havde Forstanderskabet for Østors Kommune udbedt sig Fysikatets Erklæring over Sagen. Fysikus havde udtalt, at Trangen til endnu en Jordemoder i Solmundedistriktet formentlig ikke var saa stor, at man skulde vælge at ansætte en Hjelpejordemoder der, og Fødslerne ikke vare flere, end at Arbejdet kunde overkommes af en Jordemoder, hvorhos han paapeger det uheldige i, at en Jordemoder, der er uddannet i Thorshavn, hvor hun ikke faar nogen praktisk Erfaring, ansættes i et Distrikt, hvor der forefalder faa Fødsler. Imidlertid havde Forstanderskabet indstillet Sagen til Lagtinget saaledes, at Sydregøte og Morskranæs samt oventuelt Sælletræ henlægges til Solmundefjordsdistriktet, i hvilket der saa ansættes 2 Jordemødre; herved mente Forstanderskabet, at der vilde sikres Beboerne en hurtigere og sikrere Adgang til Jordemoder. — Det vedtoges at svare, at Tinget ikke fandt Anledning til allerede nu at søge en Omregulering af Jordemoderdistrikterne udvirket ligesom det heller ikke finder, at det for Tiden er nødvendigt at ansætte en Hjelpejordemoder i Solmundefjordsdistriktet.

8. Angaaende Decision af de under Tinget sorterende Regnskaber.

Den 5te Avgust fremlagdes saalydende Forslag fra Formanden:

1. De Forslag til Decision paa samtlige under Lagtinget hørende Regnskaber, som i indeværende Samling maatte fremkomme fra et af dei Henshold til Forretningsordenens § 8 Nr. 1-6 nedsatte Udvalg, forelægges Tinget, og er ethvert af Tingets Medlemmer berettiget til at stille Ændringsforslag hertil.
2. Naar Udvalget er enig i et saaledes fremkommet Forslag til Decision, og der, efter dets Fremlæggelse i Tinget, ikke i Løbet af 8 Dage er stillet noget Ændringsforslag hertil, betragtes Forslaget som vedtaget. I modsat Fald finder en Behandling og Afgjørelse desangaaende Sted i Tinget.

Thorshavn, den 5te Avgust 1886.

L. H. Buchwaldt;

hvilket Forslag vedtoges enst. med 18 St.

9: Angaaende Tilvejebringelsen af et Referat af Tingets Forhandlinger.

Den 13de August vedtoges at overdrage til Formanden at engagere en dertil duelig Mand til Referent fra den Dag. Formanden maatte bestemme og imod en daglig Godtgjørelse af 3 Kr. fra bemeldte Dag at regne og til Samlingens Slutning*). Forslaget om Referentens Antagelse vedtoges ved Navneopraab med 10 St. Ja stemte: G. Joensen, Poulsen, Provsten, Efferse, Z. Nielsen, J. Petersen, Rasmussen,

*) Referenten mødte første Gang den 23de August. Af de Forhandlinger, der faldt for den Tid, haves intet Uddrag.

Djurhuus, Olsen og Formanden. — Müller, O. Jacobsen, M. Danielsen, Hentze, J. Jacobsen, Debes, Dalsgaard, Schrøter og O. M. Nielsen stemte ikke, medens J. Danielsen var fraværende.

Den 18de August vedtoges at udgive en trykt Lagtingsheretning for indeværende Aar paa sædvanlig Maade, og at Udgivelsen overdrages Lagtingsmand Poulsen imod det hidtil ydede Honorar af 50 Kr.

10. Valg af Revisorer til Færø Amts Sparekasse.

For Regnskabsaaret 1886—87 valgtes og gjenvalgtes henholdsvis Sørenskriver Thirane og cand. pharm. Finson.

Lagtinget sluttedes den 14de September efter at have været samlet i 48 Dage, i hvilken Tid der var afholdt 40 ordinære Møder og 1 Extranøde (til Afholdelse af Landstingsvalg.)

Tillæg I.

Valg af et Medlem til Rigsdagens Landsting.

I Henhold til kgl. aabent Brev af 9de Juli 1886 angaaende Afholdelse af Landstingsvalg, bl. a. for 12te Valgkreds (Færøerne) foretages den 19de August Valg af et Medlem til Rigsdagens Landsting efter forudgaaet Bekjendtgørelse. 20 Stemmesedler afgaves. Valgt blev Sysselmand

C. Olsen af Klaksvig med 11 Stemmer. De øvrige Stemmer faldt saaledes: Sysselmand Müller 4, Distriktslæge Andersen 2, Kongsbonde J. Dalsgaard 1, Kjøbmand J. C. Djurhuus 1 og Kjøbmand A. W. Restorff 1.

Paa Forespørgsel af Formanden erklærede Sysselmand Olsen sig villig til at modtage Valget.

Tillæg II.

A. Love og Anordninger, udkomne mellem Lagtingsamlingerne i 1885 og 1886.

1. Kgl. saabent Brev af 9de Juli 1886 ang. Afholdelse af Landstingsvalg bl. a. for 12de Valgkreds (Færøerne).
2. Anordning af 13de Avgust 1886 indeholdende Tillæg til Lov angaaende Brandvæsenet i Thorshavn paa Færøerne af 28de Januar 1836.

B. Ministerielle Resolutioner og andre Meddelelser til Lagtinget.

1. Skrivelse fra Justitsministeriet af 7de Novbr. 1885, hvori meddeles, at samme ikke finder Anledning til at forandre den af Amtet i sin Tid truffene Afgjørelse af Spørgsmaalet om Lønning af Skolelæreren i Kvalbø Sogn m. m.
2. Do. fra samme Ministerium af 18de Febr. 1886, hvori meddeles, at man ikke ser sig i Stand til at lade det aarlig til Island udgaaende Orlogsskib foretage saadanne Krydsture omkring Færøerne som af Lagtinget andraget.
3. Do. fra samme Ministerium af 20de Febr. 1886, hvormed fremsendes Gjenpart af en Skrivelse fra den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, hvori Opmærksomheden henledes paa, at Hunde, der egne sig til at anvendes som Faare- og Agtingshunde paa Færøerne (Suderø), forinden fra Island ogsaa kunne erholdes fra Meklenborg og Sachsen.
4. Do. fra samme Ministerium af 7de April 1886, hvori meddeles, at der ikke findes Anledning til for Tiden for Statskassens Regning at etablere en lokal Dampskibsforbindelse mellem Øerne.
5. Do. fra samme Ministerium af 17de s. M., hvori meddeles, at de færøiske Kjøbmænd maa anses for uberettigede til Detailudsalg af Medikamenter.
6. Do. fra Finansministeriet af 2^{den} s. M. angaaende at der meddeles Kjøbmændene Joen og Peter Mortensen samt Handelsfuldmægtig N. J. Mortensen af Tveraa Tilladelse til for et Tidsrum af 10 Aar fra 1ste Maj d. A. at

regne at foretage Forsøg med kunstig Østersavl paa det danske Søterritorium ved Suderø m. v. paa Betingelser

- a. at de, forinden nogen Udlægning af Østers finder Sted, ville derom have at underrette vedkommende Sysselmand, samt at den givne Tilladelse bortfalder i det hele, saafremt Andragerne ikke ved en Attest fra Sysseľmanden kunne godtgjøre i Løbet af de 3 første Aar at have foretaget nogen Udlægning af Østers i det paa-gjældende Søterritorium;
- b. at der ved Udlægning af Østers ikke maa foretages noget, der kan være til Hinder eller Skade for Sejladsen, Telegrafvæsenet eller det almindelige Fiskeri og Notekast, og at Andragerne underkaste sig de Indskrænkninger, som i Skibsfartens, Telegrafvæsenets og det almindelige Fiskeris Interesse muligens maatte blive paabudne;
- c. at Andragerne underkaste sig de Bestemmelser, der maatte blive givne i Henseende til Kontrakten med Bankernes Benyttelse;
- d. at der aarlig bliver i Løbet af Sommeren at gjøre Indberetning til Ministeriet om, hvad der maatte være foretaget til Forplantning af Østers i det paagjældende Søterritorium, og
- e. at Andragerne, naar det efter Udløbet af de første 10 Aar for Ministeriet godtgjøres, at der af dem er frembragt Østersbanker i det paagjældende Farvand, kunne paa nærmere Begjæring derom forvente sig meddelt Bevilling til for et Tidsrum af 10 Aar udelukkende at benytte Bankerne til Østersfiskeri mod en af Ministeriet fastsat aarlig Afgift, og i øvrigt paa Vilkaar, som det forbeholdes Ministeriet nærmere at fastsætte.
7. Do. fra det kgl. danske Landhusholdningsselskab af 1ste Decbr. 1885, hvori meddeles, at der, for udvist Landboflid, af Selskabet er tilstaaet Kongsbonde H. C. Joensen af Midvaag og Kongsbonde Barent Vang af Kalbak, hen-

holdsvis Selskabets 3de og 6te Søl-
bæger.

8. Do. fra Ministeriet for Kirke- og
Undervisningsvæsenet af 1ste Oktober
1885, hvorved Ministeriet skjænker
Lagtinget et Aftryk af et af afdøde
Kobberstikker Ballin udført Stik efter
Marstrands Billede i Christian den
fjerdes Kapel ved Roskilde Domkirke:
»Christian den fjerde paa »Trefoldig-
heden» i Slaget ved Femern».
9. Do. fra Justitsministeriet af 15de Juli
1886, hvori meddeles, at der ikke er
funden tilstrækkelig Anledning til at
søge det til Anskaffelse af et nyt
Grindegarn til Hvalvaagen Vestman-
havn medgaaende Beløb tilvejebragt ved
Optagelse af et Laan hos Finansskassen.
10. Do. fra det kgl. danske Landhus-
holdningsselskab af 23de Decbr. 1885,
hvori meddeles, at samme agter at
tilbageholde et Restbeløb paa 93 Kr.
75 Øre, for nogle til Morten Leo og
Th. Joensen, begge af Suderø, op-
sendte Faar, i den Færøerne tilflydende
Andel i det Hansenske Legats Renter.
11. Uddrag af Regnskabet for Anven-
delse af den Færøerne tilkommende
Andel af det Hansenske Legats Ren-
ter for Finansaaret 1885—86.
Indtægt.
- A. Beholdning den 1ste April 1885, Kr. Ø.
indestaaende i Færø Amt
Sparekasse 159 66
- B. Det Hansenske Legats Renter
tre tilfaldne Færøerne for
de 5 Aar fra 1ste April 1871
til 31ste Marts 1876 " "
- C. Renter af de i Sparekassen
indestaaende Beløb 2 24
- Summa Indtægt 161 90

Udgift.

- A. Til Thorshavns Kommune til Kr. Ø.
Erhvervelse af et Stykke
Jord til Træplantning . . . 75 "
- B. Beholdning den 31ste Marts
1886, indestaende i Færø
Amts Sparekasse 86 90
- Summa Udgift 161 90

12. Kapitetsstaxt for Færø Amt for Aaret
fra Olafsdag 1886 til Olafsdag 1887.

	Kr. Ø.
Ukl, uvasket	pr. Pd. " 46
Lammeskind, nordenfjords . . .	pr. Stk. " 77
Do. søndenfjords	— " 46
Hoser, 1 Alens	pr. Par " 83
Do. 1/4 do.	— " 97
Do. Puls-	— " 30
Trøjer, 1 1/2 Pd.s	pr. Stk. 1 69
Do. 2 —	— 2 37
Do. 2 1/2 —	— 2 92
Talg	pr. Pd. " 31
Smør	— " 83
Raafisk, stor	— " 4
Do. mindre	— " 3
Klipfisk, stor	— " 12
Do. mindre	— " 9
Do. Langer	— " 11
Tørfisk, stor	— " 17
Do. mindre	— " 9
Do. Langer	— " 9
Bjer	— " 60
Tran	pr. Pot " 20

Færø Amt og Provsti, den 29de Juli 1886.

L. H. Buchwaldt. J. C. Evensen.

